73 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 13. marca 2020

Leto LXXIII, št. 21, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

S ponedeljkom se zapirajo vrtci in šole

V Sloveniji je zaradi lažjega spopadanja z novim koronavirusom razglašena epidemija. Prvi primer je bil včeraj zjutraj potrjen tudi v zdravstveni regiji Kranj. Stroka odsvetuje neposredne stike otrok s starejšimi, ki so najbolj ogrožena skupina. Bolezni ljudje še vedno ne jemljejo dovolj resno. Vsak od nas lahko zboli, zdravstveni minister poziva tudi k strpnosti do obolelih.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana, Kranj – Slovenska vlada je včeraj na priporočilo stroke razglasila epidemijo, za koordinacijo aktivnosti so že aktivirali sistem Civilne zaščite. S ponedeljkom, 16. marca, začne veljati tudi uredba o zaprtju vzgojno-izobraževalnih zavodov, torej vrtcev, šol, univerz, dijaških domov, organizacij, ki bo veljala do 29. marca, sta na včerajšnji opoldanski novinarski konferenci sporočila predsednik vlade Marjan Šarec in minister za zdravje Aleš Šabeder, ki opravljata tekoče posle. V sredo, 11. marca, je bil potrjen prvi primer okužbe z novim koronavirusom pri zaposleni na Osnovni šoli (OŠ) Frana Albrehta Kamnik, istega dne je bila potrjena okužba pri zaposleni v OŠ Šmarje pri Jelšah. Kot je poudaril Šarec, je ukrep o zaprtju vzgojno-izobraževalnih zavodov nujen, ne bo pa brez posledic. Za starše, ki ne morejo biti odsotni od dela, bo nastal problem varstva mlajših otrok. Nekateri otroci imajo žal v šoli še vedno edini zdrav obrok na dan. Povečanje stikov otrok z babicami, dedki in kronično bolnimi zanje pomeni še večjo nevarnost, saj otroci lahko predstavljajo pomemben vir v širjenju virusa na okolico.

Pomembno je, kako bo steklo izobraževanje na daljavo tudi za tiste, ki nimajo dostopa do spletnih mest.

▸ 2. stran

Že v sredo, 11. marca, je bil potrjen prvi primer okužbe z novim koronavirusom pri zaposleni na OŠ Frana Albrehta Kamnik, šolo so še istega dne na poziv stroke in ministra za zdravje zaprli. / Foto: Jasna Paladin

Vitranc odpovedan, Planica preložena

Organizacijski komite Pokala Vitranc je včeraj dopoldne odpovedal prihajajoči tekmi za svetovni pokal v alpskem smučanju za moške, nato pa so organizatorji sprejeli še odločitev o prestavitvi svetovnega prvenstva v poletih, ki bi moralo biti naslednji konec tedna v Planici.

Vilma Stanovnik

Kranjska Gora – Širjenje koronavirusa v Evropi je doseglo tudi karavano svetovnega pokala v alpskem smučanju, v kateri so v sredo odkrili tri osebe s simptomi bolezni covid-19, ena od njih je bila tudi pozitivna na testu. Tako je včeraj Organizacijski komite Pokala Vitranc opravil posvet z Mednarodno smučarsko zvezo, Smučarsko zvezo Slovenije in z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje ter celotni športni dogodek odpovedal. Planiško prireditev so za zdaj preložili.

▸ 11. stran

Organizatorji Pokala Vitranc so včeraj začeli pospravljati prizorišče v Podkorenu. / Foto: Tina Dokl

Izjemni slovenski skakalci

Peter Prevc dosegel triindvajseto zmago v karieri.

Maja Bertoncelj

Kranj – Sezona je predčasno končana tudi za smučarske skakalce, ki so tekmovali na norveški turneji Raw Air. Zelo uspešna je bila za slovensko reprezentanco.

Na ponedeljkovi prvi tekmi v Lillehammerju je zmagal Peter Prevc, ki je tako po dolgem času znova stopil na najvišjo stopničko. Na drugi tekmi turneje sta bila med najboljšimi tremi kar dva Slovenca: Žiga Jelar je bil drugi in sploh prvič na stopničkah med svetovno elito, Timi Zajc tretji, njun uspeh pa je s petim mestom dopolnil še Peter Prevc.

Nadaljevanje turneje je bilo včeraj odpovedano in sezona je končana. Veliki kristalni globus je osvojil Avstrijec Stefan Kraft.

Aktualne novice o koronavirusu na
www.gorenjskiglas.si

Priloga:
jeseniške novice

GORENJSKA

Za železniški predor v razpis z Avstrijci

Sredi leta bodo začeli prenavljati tudi železniški predor Karavanke, Slovenija in Avstrija bosta tokrat izvedli skupni razpis za izbiro izvajalca gradbenih del. Od oktobra letos do aprila prihodnje leto bo predor tudi zaprt. 5

GG+

Gobe niso le za na krožnik

Dr. Andrej Gregori v Podkorenu goji gobe in raziskuje njihove zdravilne učinke. V Evropi se je znanje o zdravilnih učinkih gob v zadnjih stoletjih porazgubilo, na Japonskem jih zdravniki celo predpisujejo na recept. 19

GG+

Kako je živeti v karanteni v Italiji

Murajca Pajić, ki kot hokejski trener živi v bližini Bolzana, pravi, da so se Italijani šele zdaj začeli zavedati, kako resen problem je koronavirus. Življenje se je skoraj ustavilo, ljudje gredo zjutraj v trgovino, zatem so večinoma doma. 20

ZADNJA

Gregorčki prvič tudi na jezeru Črnava

Na predvečer gregorjevega so po številnih gorenjskih jezerih, potokih in rakah spet spustili barčice. Letos so gregorčki prvič zaplavali tudi po jezeru Črnava v Preddvoru, ponekod so prireditev zaradi koronavirusa odpovedali. 32

VREME

Danes bo zmerno do pretežno oblačno. Jutri bo pretežno oblačno, popoldne so možne padavine. V nedeljo bo pretežno jasno.

3/7 °C

jutri: pretežno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 3. marca, prejme dve vstopnici za predstavo Shaolin Kung Fu Veronika Puškarevič iz Tržiča. Nagrajenki čestitamo!

Obvestilo

Zaradi zaščite pred koronavirusom smo začasno zaprli okence za sprejem strank. Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate po elektronski pošti na naslov malioglasi@g-glas.si, naročnine na elektronski naslov narocnine@g-glas.si. V delovnem času lahko pokličete na telefonski številki 04/201 42 47 in 04/201 42 41, delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure. Lahko pa pošto oddate v nabiralnik pred vhodom v poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju (nabiralnik na sliki).
Hvala za razumevanje **Gorenjski glas**

Odpoved velik udarec tudi za domačine

Kranjska Gora – Pokal Vitranc in svetovno prvenstvo v poletih v Planici sta odpovedana. Prav tako spremljajoči prireditvi, kot sta ekshibicijsko smučarsko tekmovanje, Grubin memorial, in sobotno druženje Q Max Party v Kranjski Gori. »Velik udarec za organizatorja in vse druge partnerje, gostince, hotelirje ..., ki so kakorkoli povezani s samo organizacijo prireditve. Na koncu koncev tudi za vse nas, ki tu živimo in bomo to specifično energijo, ki ju prireditvi prinašata, vsekakor pogrešali. Situacija, ki je nismo vajeni in ki bo spremenila marsikaj. Ne samo ta dva konca tedna, ampak tudi vnaprej. Verjamem, da bomo iz nastale situacije potegnili najboljše. Na koncu koncev se vsi zavedamo, da je zdravje najpomembnejše, vse drugo bomo kot vedno doslej s skupnimi prizadevanji prebrodili,« je sporočil direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber.

Ni težav z zagotavljanjem hrane

Kranj – »V tem trenutku ne zaznavamo težav z zagotavljanjem zadostnih količin hrane v Sloveniji,« so po torkovem sestanku ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandre Pivec s predstavniki agroživilske verige o posledicah koronavirusa sporočili z ministrstva in dodali, da so težave v mlekarstvu, ker italijanske mlekarne ne sprejemajo mleka iz Slovenije, tako da to ostaja doma. »Trudimo se, da bi bilo tudi v primeru še bolj resnih razmer na razpolago dovolj hrane,« je dejala ministrica in pozvala potrošnike, da posegajo po lokalnih živilskih izdelkih. Na ministrstvu tudi preverjajo možnosti za pomoč izvozno usmerjenim pridelovalcem, ki bodo utrpeli ekonomsko škodo.

Zapirajo vrtce in šole

1. stran

Dogovarjajo se o možnostih varstva v posameznih vrtcih in šolah za starše, ki so zaposleni v najbolj kritičnih sektorjih države.

Tudi otroci naj omejijo gibanje

Direktorica Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) dr. Nina Pirnat je že ob prvem pojavu okužbe v šolskem okolju poudarila: »Otroci naj omejijo gibanje in ostanejo doma; naj se ne družijo z vrstniki, se ne udeležujejo aktivnosti zunaj doma, ne spijo v isti sobi s sorojenci, v domačem okolju naj se poostrijo higienski ukrepi. Otroci, ki imajo znake akutne okužbe zgornjih dihal, naj se izogibajo stikov s starejšimi. Morda pa starši za varstvo mlajših otrok poprosijo sosede za pomoč, prostovoljce. Še enkrat opozarjam na dosledno umivanje rok, higieno kašlja.«

Pojasnilo OŠ Naklo

V sredo so se pojavile govorice o domnevnem pojavu koronavirusa v OŠ Naklo. Z ravnateljem OŠ Naklo Milanom Bohincem nobena od pristojnih institucij do včeraj do zaključka časopisne redakcije še ni stopila v stik. Kot je pojasnil: »V zvezi z okužbo s koronavirusom v povezavi z našo šolo gre za govorice. Nihče na šoli namreč nima potrjene okužbe. Stiki naj bi bili, a še ti ne direktni, ampak posredni preko družinskih članov; smo se pa v sredo dogovorili, da tisti, ki so bili v stikih, preventivno ostanejo doma. So pa zdravi!«

Potrdili okužbo pri hokejistu

Prvi primer novega koronavirusa so včeraj zjutraj potrdili v zdravstveni regiji Kranj, vnos okužbe naj bi bil iz Italije. Koronavirus je že prisoten v vseh slovenskih regijah. Včeraj dopoldne je bilo 89 obolelih, se pa podatki zelo hitro spreminjajo, število narašča. Na HDD SIJ Acroni Jesenice so potrdili okužbo pri enem od članov ekipe. Obolel je bil včeraj v samoizolaciji in se dobro počuti, so sporočili iz hokejskega kluba. Takoj so poskrbeli še za izolacijo vseh članov ekipe, odpovedali so vse treninge in aktivnosti. Vsem članom ekipe je odrejena 14-dnevna karantena in čakajo na preventivna testiranja.

Minister Šabeder je pozval tudi zdravstvene delavce, naj z vidnimi znaki okužbe ne prihajajo na delo, pri delu s pacienti pa naj bodo primerno zaščiteni. »Ne želimo si italijanskega scenarija, kjer se je virus razširil po bolnišnicah,« je opozoril. Za zdravstvene delavce je izdal uredbo, s katero jim do prenehanja nevarnosti okužbe prepoveduje oz. omejuje koriščenje letnega dopusta, pravico do stavke, udeležbo na usposabljanjih in poti v tujino.

Na slovensko-italijanskih mejah so začeli izvajati ukrepe za nadzor nad zdravjem potnikov (tujih državljanov). Vzpostavljenih je šest kontrolnih točk, ena je v Ratečah. Odredbo izvajajo zdravstveni delavci in Civilna zaščita ob asistenci policije. / Foto: Tina Dokl

Prekinjene preventivne zdravstvene storitve

Vlada z več ukrepi želi čim bolj zajeziti širjenje virusa. Med drugim so omejili prireditve v zaprtih prostorih na sto ljudi, kot je pojasnil minister Šabeder, odredba za zdaj ne velja za nakupovalna središča, manjše lokale, poroke, pogrebe, verske obrede. Na cestni meji z Italijo so začeli izvajati kontrolo vstopa v Slovenijo, vlakovni prevoz med Slovenijo in Italijo je ustavljen, v prihodnjih dneh naj bi začeli meriti temperaturo prišlekom na brniškem letališču. Začasno so prepovedani pristanki letal iz Italije, Kitajske, Južne Koreje, Irana.

Še en ukrep se nanaša na začasne ukrepe obvladovanja širjenja nalezljivih bolezni. Prekinejo se vse preventivne zdravstvene storitve pri vseh izvajalcih v javni zdravstveni mreži, vodstva zdravstvenih ustanov pa morajo na poziv ministra prerazporediti zaposlene na izvajanje nalog, povezanih z obvladovanjem širjenja koronavirusa.

Minister je podpisal tudi pogodbo za dobavo mask, Slovenija je naročila dva milijona novih mask – en milijon kirurških in en milijon tipa FPP3, ki jih pričakujejo v najkrajšem možnem času. Dogovorili so se še za nabavo druge zaščitne opreme, skupaj gre za 12 milijonov evrov vredno naročilo.

Bolni nikar v lekarno, tudi občine ukrepajo

Lekarniška zbornica Slovenije poziva, da v primeru znakov okužbe dihal in drugih bolezni ostanete doma, po zdravila v lekarno pa napotite zdravega svojca oz. drugo zdravo osebo. Center za socialno delo Gorenjska uporabnike poziva, da do nadaljnjega vstopajo v prostore centra samo v nujnem primeru oz. ob znakih bolezni vanj sploh ne vstopajo. Za komunikacijo uporabite telefon, e-pošto ali navadno pošto. Iz vse več institucij, zavodov, organizacij prihajajo podobna obvestila. Tudi občine uvajajo preventivne ukrepe.

Poostren režim v ZD Kranj

Direktorica ZD Kranj Lili Gantar Žura, dr. med., je povedala, da so do včeraj na tamkajšnji vstopni točki odvzeli sto brisov, rezultate so že dobili za 82 brisov, ki pa so bili negativni. V ZD Kranj so sicer poostrili režim, kot je navodila naštela direktorica: »Omejite obisk zdravstvenega doma na res nujne zdravstvene storitve že sedaj. Za vsak obisk se dogovorite z osebnim zdravnikom ali zobozdravnikom ali dežurnim zdravnikom. Zobozdravstvene storitve omejite na nujne in se prav tako za vsak obisk dogovorite z izbranim zobozdravnikom. Čim več zadev urejajte po telefonu. Vse preventivne dejavnosti bodo začasno ukinjene in bodo o tem vsi naročeni obveščeni. Datume za nov pregled bodo dobili naknadno, ko bodo razmere bolj predvidljive. Specialistični pregledi bodo omejeni in planirani. S ponedeljkom uvajamo omejen vstop v zdravstveni dom in zobno polikliniko. Omejeno in usmerjeno bo tudi gibanje znotraj zdravstvenega doma. Vsi bodo pred vstopom vprašani o morebitnem sumu na infekcijsko bolezen ter usmerjeni na ustrezne vhode. Za otroke potekajo neodložljiva preventiva in cepljenja v dopoldanskem času do 10. ure. Za zbolele otroke pred prihodom pokličite izbranega pediatra in se dogovorite za sprejem in uro obiska. Otroke naj spremlja le ena zdrava odrasla oseba.« Uvedli bodo tudi posebno telefonsko številko za informacije o koronavirusu, ki bo objavljena na spletni strani zdravstvenega doma in bo predvidoma delovala od 8. do 16. ure.

Janša o ukrepih

Mandatar za sestavo nove vlade Janez Janša in predsedniki ostalih koalicijskih strank Zdravko Počivalšek (SMC), Matej Tonin (NSi) in Aleksandra Pivec (DeSUS) so včeraj popoldne na novinarski konferenci predstavili nabor ukrepov za upočasnitev širjenja koronavirusa v Sloveniji. »Ne glede na to, kako učinkoviti bodo ukrepi (zdravstveni sistem je deloma že na preizkušnji), je naš napor usmerjen v to, da se zagotovijo dodatne kapacitete. Od tega bo veliko odvisno, koliko bomo sposobni obvladati val, ki prihaja, in virus zaustaviti,« je poudaril Janša in opozoril na dosledno upoštevanje ukrepov pri vseh skupinah prebivalstva in na izogibanje zbiranja skupin ljudi. Ustanovili bodo krizni štab v širši in ožji sestavi. Pivčeva je povedala, da večjih motenj s prehrano v tem trenutku še nimamo, Počivalšek pa napovedal seznam ukrepov, če želimo pomagati gospodarstvu.

Merjenje temperature potnikov

Na brniškem letališču zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa uvajajo različne ukrepe.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Ministrica za infrastrukturo v odhajanju Alenka Bratušek je že v torek na predlog ministrstva za zdravje podpisala ukrep, ki prepoveduje pristajanje zrakoplovov z območij, ogroženih zaradi širjenja koronavirusa. Tako je prepovedano pristajanje zrakoplovov z italijanskih letališč, Južne Koreje in Irana. Ker brniško letališče tudi sicer s temi državami ni imelo vzpostavljenih rednih potniških linij, se ukrep nanaša v glavnem na zasebne lete. Iz ukrepa pa so izvzeti državni zrakoplovi, zrakoplovi za prevoz pošte in blaga ter tisti, ki se vračajo brez potnikov v svojo bazo ali na vzdrževanje.

Na brniškem letališču sicer v teh dneh uvajajo merjenje telesne temperature potnikov. Kot so nam pojasnili pri upravljavcu letališča Fraportu Slovenija, so takoj po objavi ukrepa merjenja temperature samoiniciativno kupili opremo, ki je bila

Foto: Tina Dokl (arhiv Gorenjskega glasa)

Na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana v teh dneh uvajajo merjenje temperature potnikov.

včeraj nameščena. V pripravi je protokol, ki bo določal, v kakšnem obsegu in na kakšen način se bo merjenje temperature izvajalo ter kdo ga bo opravljal. V zvezi s tem so odvisni od pristojnih zdravstvenih institucij, pravijo v Fraportu, kjer dodajajo, naj se potniki neposredno pri prevoznikih pozanimajo glede morebitnih omejitev potovanj, saj določeni prevozniki ne sprejemajo potnikov, ki so bili v zadnjih 14 dneh na območjih, kjer je veliko okužb s koronavirusom.

»Začeli smo izvajati dodatno specialno čiščenje in dezinfekcijo prostorov in predmetov v potniškem terminalu, kjer sta frekvenca ljudi in s tem možnost potencialne okužbe večja. Nabavili smo dodatne zaloge zaščitne opreme (maske, rokavice, očala, kombinezoni) in dezinfekcijskih sredstev,« pojasnjujejo na letališču. Kot pravijo, veliko pozornosti posvečajo tudi ozaveščanju, zato so po terminalu namestili tudi plakate in zgibanke z navodili za preprečevanje širjenja bolezni. Zaposlene so opremili tudi z dezinfekcijskimi in čistilnimi sredstvi.

Pri mašah največ sto vernikov

Zaradi preprečevanja širitve koronavirusa so se škofje odločili tudi, da do 29. marca ne bo verouka.

Ana Šubic

Kranj – Kljub mnenju zdravstvenega ministrstva, da odredba Sveta za nacionalno varnost o prepovedi prireditev z več kot sto udeleženci v zaprtih prostorih ne velja za verske obrede, so se slovenski škofje v želji po varovanju zdravja ljudi in preprečevanju epidemije odločili, da bo Katoliška cerkev sledila splošnim navodilom, ki veljajo za vse ustanove v državi. Predvčerajšnjim so tako posodobili navodila Slovenske škofovske konference (SŠK), ki po novem določajo, da se maš in drugih obredov, kot so poroke, krsti in pogrebi, v cerkvah in drugih zaprtih prostorih lahko naenkrat udeleži do sto vernikov (vključno z duhovniki, ministranti in pevci) pod pogojem, da so oddaljeni drug od drugega približno meter in pol. Župniki morajo tako zagotoviti ustrezne osebe, ki bodo skrbele, da v cerkvah ne bo več kot sto vernikov. V primeru presežnega števila vernikov naj po možnosti obhajajo mašo zunaj cerkve. Maše na prostem so dovoljene, navzočih je lahko do petsto vernikov.

Škofje duhovnike tudi pozivajo, da redno skrbijo za higieno rok ter si jih pred obhajilom in po njem umijejo in razkužijo. Prav tako morajo, v primeru dovolj velike in zračne spovednice, te zaščititi z ustrezno PVC-folijo oz. naj spovedujejo zunaj spovednice v cerkvi ali drugem večjem prostoru ter na primerni razdalji. Škofje prosijo tudi, naj bodo zlasti klopi, kljuke vrat in svete posode pred vsakim obredom in po njem očiščene z razkužilnimi sredstvi.

Škofje so tudi odločili, da za dva tedna (od 12. do 29. marca), z možnostjo podaljšanja, odpovedo verouk v župnijah, sicer pa v veljavi ostajajo tudi ukrepi SŠK, sprejeti 25. februarja. Ti med drugim določajo izpraznitev kropilnikov z blagoslovljeno vodo ob vhodu v cerkev, opustitev stiska rok pri pozdravu miru in prejemanje obhajila samo na roko.

Na Brezjah bo osrednja nedeljska romarska maša ob 10. uri po novem pri zunanjem oltarju na trgu pred baziliko Marije Pomagaj, ostale maše pa bodo v baziliki in jih bodo zvočno prenašali tudi na trgu.

Pomoč države pri nadomestilu plač

Suzana P. Kovačič

Ljubljana – Vlada je na včerajšnji seji potrdila predlog zakona o interventnem ukrepu delnega povračila nadomestila plače, ki ob širjenju koronavirusa predvideva subvencioniranje čakanja na delo doma in v določenih primerih karantene, je povedala ministrica za delo, ki opravlja tekoče posle, Ksenija Klampfer. »Namen zakona je ohranitev delovnih mest in zaščita pravic delavcev, na drugi strani tudi olajšanje položaja delodajalcev. Določene posledice izbruha virusa se že kažejo v panogah, kot so gostinstvo, turizem in nekatere predelovalne industrije,« je dodala. Če delodajalci ne bodo mogli zagotavljati dela najmanj 30 odstotkom zaposlenim delavcem hkrati (niti kot delo na domu) in jih bodo napotili na začasno čakanje na delo, bodo delavci upravičeni do 80 odstotkov osnove za nadomestilo plače; od tega bodo 60 odstotkov prevzeli delodajalci, 40 pa država. Pomoč države je predvidena tudi, ko delavec dela ne bo mogel opravljati zaradi karantene, odrejene z odločbo ministra za zdravje. Tudi v tem primeru bodo prejeli 80 odstotkov nadomestila, za kar bo po zadnjem predlogu zakona poskrbela država. Državni zbor naj bi predlog zakona obravnaval po nujnem postopku. Staršem, ki bodo ostali doma z namenom varstva otrok, po trenutni zakonodaji pripada 50-odstotno nadomestilo plače. Interventni zakon, ki ga je danes pripravilo ministrstvo, teh staršev ne zadeva.

KOMENTAR
Vilma Stanovnik

Grenkoba odpovedi

Otem, da so Pokal Vitranc in planiške skakalne prireditve že vrsto let gorenjski, slovenski in mednarodni športni praznik, ni treba nikogar prepričevati. Da so se jih organizatorji, ki jih pripravljajo domala vse leto, tokrat lotili še posebno zavzeto, saj sta bili obe tekmi v koledarju ob koncu sezone, v Planici pa imajo zaradi podeljevanja naslovov svetovnih prvakov še poseben status, prav tako ni dvoma. Da so ju komaj čakali navijači, je zgovorno dejstvo o predprodaji vstopnic. Za tribune na sobotni planiški tekmi svetovnega prvenstva so bile razprodane pred več kot mesecem dni.

Zato je bila že v ponedeljek tako za organizatorje kot športnike ter seveda navijače skorajda šokantna novica, da bosta – po odločitvi Sveta za nacionalno varnost, ki je sprejel številne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom – največji športni prireditvi v Sloveniji potekali brez prisotnosti gledalcev.

Organizatorji, ki so sicer do zadnjega upali, da bodo na prizoriščih tudi navijači, so seveda imeli pripravljen načrt za primer tekmovanja brez gledalcev. Za primer odpovedi so tekmo imeli tudi zavarovano. V primeru Pokala Vitranc so bili razočarani, čeprav prodaja vstopnic zanje ne pomeni večjega dohodka. Znano je, da je lahko na tekmovališče skupine in tisti, ki s seboj prinesejo slovensko zastavo, pridejo celo zastonj. V Kranjski Gori okoli sedemdeset odstotkov prihodkov ustvarijo s pogodbami, ki se nanašajo na televizijske, medijske in marketinške pravice na tujih trgih, preostali denar dobijo v domačem okolju, le pet odstotkov v proračunu pa predstavlja prodaja vstopnic. So pa morali organizatorji takoj odpovedati vse spremljajoče prireditve. Še do sredine tedna so nato upali, da bo tekma vsaj pred televizijskimi kamerami, ko so odpovedali ženski del tekmovanja v Areju in izvedeli za prve okužbe v moški smučarski karavani svetovnega pokala pa je postajalo jasno, da prireditve za Pokal Vitranc v Kranjski Gori ne bo. Včeraj so jo nato tudi dokončno odpovedali.

Ko to pišem, tekmovanje v Planici naslednji konec tedna še ni odpovedano, so ga pa preložili. Je pa že jasno, da bo za organizatorje pomenilo finančni minus, hkrati pa bo tudi velik udarec za razvoj smučarskega športa v Sloveniji, saj se sredstva, zbrana s prireditvijo v Planici, v celoti namenjena športnicam in športnikom. Jasno je tudi, da bodo grenkobo organizatorjev, tekmovalcev in navijačev občutili gorenjski gostinci, hotelirji in še kdo, saj je odpovedi iz dneva v dan več, novi ukrepi glede širjenja koronavirusa in odpovedi športnih tekmovanj pa se kar vrstijo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Število upokojencev se še povečuje

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letnem poročilu ugotavlja, da se število uživalcev pokojnin sicer povečuje, a so lani zabeležili tretjo najnižjo rast v zadnjih 29 letih. Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo znaša 58 odstotkov.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Podatki iz letnega poročila kažejo, da se je povprečno število zavarovancev v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 2,3 odstotka, in sicer na 960.755. Zmanjšalo pa se je število drugih zavarovanih oseb (brezposelnih, prostovoljnih zavarovancev, kmetov, zavarovanih staršev). Skupno število zavarovancev je bilo najvišje od leta 1991 naprej. Tudi število upokojenih se povečuje, in sicer je bilo v letu 2019 povprečno 620.459 uživalcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega zavarovanja, kar pomeni pol odstotka več kot v letu 2018. S tem je zabeležena tretja najnižja rast v zadnjih 29 letih, ugotavlja poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ). Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega zavarovanja je znašalo 1,55 in se je v primerjavi z letom 2018, ko je znašalo 1,52, povečalo.

Povprečno število uživalcev starostne pokojnine se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 6263 uživalcev oziroma za 1,4 odstotka, kar je višja rast kot v zadnjih štirih letih, vendar še vedno nižja od stopenj rasti od leta 1997 do 2014, in kaže na učinke zadnjega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pri prilivu novih uživalcev starostne pokojnine zaradi strožjih pogojev za pridobitev te pravice in uvedenih stimulacij za daljše ostajanje v zavarovanju. Nadaljuje se trend upadanja števila uživalcev invalidskih pokojnin, ki je lani v primerjavi s prejšnjim letom upadlo za 2,3 odstotka. Za dva odstotka nižje je tudi število uživalcev družinske in vdovske pokojnine. Povprečno število uživalcev vseh vrst nadomestil iz invalidskega zavarovanja se je povečalo za 1,3 odstotka. Upokojenci vsako leto prejmejo tudi letni dodatek, in sicer v petih različnih zneskih glede na višino pokojninskih prejemkov. Prejemnikov t. i. upokojenskega regresa je bilo lani 648.316, 0,4 odstotka več kot prejšnje leto.

Višina pokojninskih prejemkov

Pokojnine so se lani uskladile dvakrat, februarja za 2,7 odstotka, decembra še za 1,5 odstotka.

Število upokojencev se povečuje, a je rast najnižja v zadnjih devetindvajsetih letih. Na sliki: upokojenci na srečanju v Predosljah. / Foto: Tina Dokl

Povprečna mesečna bruto starostna pokojnina, izplačana v obdobju januar–december 2019, je bila od primerljive v enakem obdobju leta 2018 višja za tri odstotke in je znašala 662,97 evra, invalidska pokojnina za 2,8 odstotka in je znašala 510,80 evra, vdovska in družinska pokojnina pa za 2,7 odstotka in je znašala 412,74 evra. Realna rast starostne pokojnine pa je v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom znašala 1,4 odstotka. Povprečna bruto starostna pokojnina (brez uživalcev sorazmernega dela pokojnine in uživalcev delne pokojnine) je v letu 2019 znašala 745,88 evra, kar je za 3,2 odstotka več v primerjavi z letom 2018. V letu 2019 se je z dopolnjenimi štiridesetimi ali več leti pokojninske dobe upokojilo 87,2 odstotka žensk in 72,6 odstotka moških (podatek ne vključuje uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo, ki se je štela s povečanjem). Njihova povprečna bruto pokojnina je znašala 849,92 evra in je bila za 1,8 odstotka višja v primerjavi s preteklim letom. Razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin ter povprečno neto plačo je v letu 2019 znašalo 65,3 odstotka (65,7 odstotka v letu 2018), razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin z dopolnjenimi štirideset ali več leti pokojninske dobe in povprečno neto plačo pa 74,1 odstotka (75,6 odstotka v letu 2018). Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo se je v letu 2019 znižalo na 58 odstotkov (v letu 2018 58,5 odstotka).

Še en zanimiv podatek iz poročila ZPIZ pade v oči, namreč kako dolgo upokojenci uživajo pokojnino. Na povprečno dobo prejemanja pokojnine vplivajo zakonski razlogi (milejši pogoji upokojitve v preteklosti) in daljšanje življenjske dobe uživalcev. Tako se je pri uživalcih starostne pokojnine v obdobju 2010–2019 doba prejemanja starostne pokojnine podaljšala in pri ženskah traja 24 let in 11 mesecev, pri moških pa 17 let in sedem mesecev.

Kolesa so pripravljena

Marjana Ahačič

Radovljica – V okviru projekta Hitro s kolesom je Občina Radovljica že konec lanskega leta uredila pet postaj za avtomatizirano izposojo koles: dve v Radovljici, dve v Lescah pri železniški postaji in eno v Begunjah. Pred poletno sezono bo na postajah na voljo skupaj 32 koles, od teh bo dvajset električnih. Kot je povedal župan Ciril Globočnik, bodo kolesa vključena v enoten sistem izposoje, ki bo vzpostavljen še na Jesenicah, v Naklem, Tržiču in Kranju. »Občanom želimo omogočiti na zdrav način urediti opravke, oditi na delo ali se rekreirati, jih spodbuditi k spremembi potovalnih navad, obenem pa obogatiti turistično ponudbo,« poudarja. Za delovanje sistema bo vzpostavljen tudi licenčni program, ki bo omogočal za uporabnike čim preprostejši način izposoje v vseh vključenih občinah. Radovljica je za projekt zagotovila 152 tisoč evrov, od tega sto tisoč nepovratnih sredstev, saj je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Še pred poletjem bo tudi v Radovljici, Lescah in Begunjah na voljo skupaj 32 koles za izposojo. / Foto: Tina Dokl

Za še več sredstev občinam v TNP

S spremembo zakona o Triglavskem narodnem parku (TNP) bi občine, ki ležijo na območju parka, iz državnega proračuna dobile dodatne slabe štiri milijone evrov.

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica – Poslanec državnega zbora Franc Kramar, nekdanji župan Bohinja, je skupaj s še štirimi poslanci v državni zbor vložil predlog spremembe zakona o Triglavskem narodnem parku. Predlog občinam v parku na novo definira način dodeljevanja sredstev iz državnega proračuna in predvideva, da se jim dodatno nameni 0,2 odstotka dohodnine; to bi v letošnjem letu znašalo okoli 3,8 milijona evrov.

Občine v Triglavskem narodnem parku si sicer že letos prvič po desetih letih lahko obetajo nekaj sredstev za financiranje infrastrukturnih projektov, zakon o TNP namreč določa način dodeljevanja spodbud in financiranja projektov ter investicij na območju TNP tako, da parkovni lokalni skupnosti pripada osemdeset odstotkov vrednosti investicije. V desetih letih od uveljavitve zakona se sicer ta zakonska določba ni nikoli realizirala, letos pa naj bi parkovne občine za sofinanciranje projektov vendarle dobile sredstva v skupni višini milijon evrov.

Glede na to je treba po Kramarjevem mnenju način financiranja parkovnih lokalnih skupnosti določiti po vzoru zakona o glavnem mestu, saj gre za narodni park, ki je ključnega in izjemnega pomena za državo. Zlasti je pomemben za ohranjanje naravnih vrednot na območju parka, za kar so v veliki meri dolžne poskrbeti prav parkovne lokalne skupnosti. To pa zanje predstavlja precej visoke izdatke, obenem pa varovano območje občina in prebivalcem prinaša tudi omejitve.

Znesek bi porazdelili po občinah glede na predhodno usklajeno delitev, ki temelji na površini, številu prebivalcev in številu zgradb posamezne občine znotraj TNP. Bohinju bi tako pripadalo približno 32 odstotkov sredstev, Bovcu 24, Tolminu in Kranjski Gori po 13, Gorjam 12, Kobaridu pet, Bledu dober odstotek, Jesenicam pa pol odstotka.

Poslanec Kramar je prepričan, da je določba zakona, ki ureja način financiranja, neučinkovita, saj ni mogoče predvideti višine realizacije projektov na območju lokalnih skupnosti niti sredstev v državnem proračunu za prihodnja obdobja, fiksno določen znesek, razdeljen med

Po predlogu bi se 11. člen zakona o TNP spremenil tako, da bi se za projekte, investicije in dejavnosti, ki jih parkovne lokalne skupnosti izvajajo oziroma zagotavljajo v narodnem parku, dodelilo 0,2 odstotka vsakoletne dohodnine. Znesek bi porazdelili po občinah glede na predhodno usklajeno delitev, ki temelji na površini, številu prebivalcev in številu zgradb posamezne občine znotraj TNP. Velikost območja in število prebivalcev namreč kažeta stroške občin z vidika izvajanja razvojnih usmeritev v parku. Bohinju bi tako pripadalo približno 32 odstotkov sredstev, Bovcu 24, Tolminu in Kranjski Gori po 13, Gorjam 12, Kobaridu pet, Bledu dober odstotek, Jesenicam pa pol odstotka.

Za železniški predor skupen razpis z Avstrijci

Sredi leta bodo začeli prenavljati tudi železniški predor Karavanke, Slovenija in Avstrija bosta tokrat izvedli skupni razpis za izbiro izvajalca gradbenih del.

Urša Peternel

Hrušica – Poleg gradnje druge cevi avtocestnega predora Karavanke se bo letos začela tudi prenova karavanškega železniškega predora. Dela naj bi stekla sredi leta, od oktobra letos do aprila prihodnje leto pa bo predor tudi zaprt. Tudi prenova tega predora bo skupni projekt Slovenije in Avstrije, le da je bil tokrat objavljen skupni razpis Slovenskih železnic in avstrijskih železnic ÖBB za izvedbo gradbenih del. Kot so nam povedali na Družbi RS za infrastrukturo (DRSI), je rok za oddajo ponudb podaljšan, in sicer do 16. marca.

»Za skupni razpis smo se odločili iz več razlogov, eden od poglavitnih je predvsem potrebna enovitost tehničnih rešitev, ki je vezana na skupno zaporo železniškega prometa na tem odseku, kakor tudi dejstvo, da si ne moremo privoščiti nikakršnih zamud oziroma razhajanj v izvedbi,« so pojasnili. Poleg tega so dela vezana na popolno zaporo železniške proge, zato bo tudi ves tovorni promet usmerjen na obvozne železniške proge, na slovenski strani predvsem na železniško progo Zidani Most–Pragersko–Šentilj.

V predoru in na odseku od Jesenic do Podrožce bodo en tir odstranili, tako da bo proga le še enotirna. / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivo je, da so postopke javnega naročanja prevzele avstrijske železnice, po pojasnilu DRSI zato, ker se železniški predor nahaja pretežno na avstrijski strani.

V okviru projekta bodo železniški predor Karavanke varnostno-tehnično nadgradili. Glavna sprememba bo ta, da bodo odstranili drugi tir in zgradili enotirno progo v predoru in na odseku proge od postaje Jesenice do postaje Podrožca. Na območju postaje Jesenice bodo ohranili delno dvotirnost z izvedbo »izvlečnega tira«. V sklopu del bodo sanirali poškodovane dele konstrukcije predorske cevi, uredili intervencijske hodnike v predoru, vozno mrežo, signalno-varnostne naprave, sodobne telekomunikacijske sisteme in sisteme požarne varnosti in učinkovitega reševanja v primeru nesreč. Obnovili in restavrirali bodo tudi portal predora.

Ocenjena vrednost del na slovenski strani znaša 79 milijonov evrov (z DDV), predvideno pa je sofinanciranje s kohezijskimi sredstvi v višini 48 milijonov evrov. Slovenija in Avstrija sta pridobili tudi evropska sredstva za izdelavo investicijske in projektne dokumentacije v višini skoraj tri milijone evrov.

Dela naj bi bila končana do konca prihodnjega leta.

Potrebnega je še več povezovanja

V kranjski občini je turizem vedno pomembnejša panoga, ostaja pa še veliko neizkoriščenih možnosti.

Vilma Stanovnik

Kranj – Na pobudo svetnice Barbare Gunčar so kranjski mestni svetniki na februarski seji govorili tudi o stanju in aktualnih razmerah v Zavodu za turizem in kulturo Kranj. Kot je povedala Gunčarjeva, njen namen ni bil kritika dela javnega zavoda, temveč predvsem spodbuda povezovanja vseh, ki se v občini ukvarjajo s turizmom, in priprava konkretnega programa. Prav tako je v razpravi opozorila na neizkoriščene možnosti, pri čemer naj bi sodelovala tudi kranjska občina. Namen skupne akcije naj bi bil, da se v mesto vrne življenje, da se odprejo prazni lokali in da se Zavod za kulturo in turizem povezuje tako z drugimi zavodi in ustanovami, ki ponujajo turistične produkte, kot tudi s krajevnimi društvi, kjer bi lahko poskrbeli za še več različnih za turiste in domačine zanimivih prireditev.

Dejavnosti Zavoda za turizem in kulturo Kranj je predstavila Kristina Sever in poudarila, da se trudijo sodelovati tako znotraj občine kot v regiji in državi. Podatki tudi kažejo, da Kranj sledi trendom rasti v turizmu. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije se je v zadnjih petih letih število turistov podvojilo. Povprečna letna rast števila prihodov in povprečna letna rast števila prenočitev je bila več kot dvajsetodstotna, kar je ena izmed največjih v Sloveniji.

Še letos začetek gradnje kanalizacije na Lancovem

Radovljica – Občina Radovljica bo še letos začela z gradnjo kanalizacijskega sistema na Lancovem, kar pomeni, da bo tristo prebivalcev Spodnjega Lancovega že v prihodnjem letu priključenih na javno kanalizacijo. Odsek bo dolg 5,7 kilometra, v okviru izgradnje pa bodo obnovili tudi vodovodno omrežje in uredili javne površine, so povedali na radovljiški občinski upravi. Gradbeno dovoljenje je občina pridobila lani, projekt za izvedbo del je v zaključni fazi priprave, sledila bo objava javnega razpisa za izbor izvajalca. Ocenjena vrednost del znaša približno 2,7 milijona evrov, od tega bo 1,8 milijona evrov prispeval Kohezijski sklad, je pojasnil župan Ciril Globočnik in dodal, da občina pripravlja tudi projekt primarne in sekundarne kanalizacije in vodovoda ter ureditve javnih površin v Kamni Gorici, ki bo za prvo fazo izdelan še letos, in projektno dokumentacijo za nadgradnjo čistilne naprave Radovljica.

Svet zavoda
OSNOVNE ŠOLE POLJANE
Poljane 100, 4223 Poljane nad Škofjo Loko

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA (m/ž)

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Uradni list RS, št. 16/07 uradno prečiščeno besedilo,36/08,58/09, 64/09–popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12– ZUJF, 57/12– ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. In 25/17 – ZVaj)

Kandidat mora imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predviden začetek dela je **16. 8. 2020.** Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas. Izbrani kandidat bo imenovan za 5 let. Za čas mandata bo z njim sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja.

Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov Svet zavoda Osnovne šole Poljane, Poljane 100, 4223 Poljane nad Škofjo Loko, s pripisom »PRIJAVA NA RAZPIS ZA RAVNATELJA«.

Prijavi priložite dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev: o izobrazbi, o pridobljenem nazivu, o opravljenem strokovnem izpitu, o morebitno opravljenem ravnateljskem izpitu, opis delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, potrdilo iz kazenske evidence Ministrstva za pravosodje, ki ne sme biti starejše od 30 dni, potrdilo sodišča, da oseba ni v kazenskem postopku, ki ne sme biti starejše od 30 dni, program vodenja zavoda za mandatno obdobje, kratek življenjepis in izjavo, s katero dovoljuje obdelavo in uporabo njegovih osebnih podatkov, izključno za namen postopka imenovanja.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

O ukrepih za boljše stanje jezera

Blejski župan Janez Fajfar je ustanovil posvetovalni organ za vprašanja varstva okolja. Najprej so se posvetili stanju Blejskega jezera in možnih ukrepih za njegovo izboljšanje.

Mateja Rant

Bled – Na prvem od posvetov pri županu Janezu Fajfarju, na katerih se bodo posvetili varstvu okolja, so svoj pogled na stanje jezera in svoje predloge rešitev predstavili predstavniki republiške agencije za okolje, lokalnih okoljevarstvenih društev, potapljačev, jamarjev in ribičev. Pri tem so glavno besedo prepustili stroki, so poudarili na občini.

Blejsko jezero se je namreč zaradi intenzivnega cvetenja alg že pred novim letom obarvalo rdeče. »Cvetenje alg je sicer vsakoletni naravni pojav v Blejskem jezeru, ki po zagotovilih strokovnjakov in opravljenih meritvah toksinov ni nevarno za ljudi, je pa kazalnik stanja Blejskega jezera,« so poudarili na občini. Razrast cianobakterij je posledica prevelike obremenjenosti z organskimi snovmi in anorganskimi hranili, nam je pred časom pojasnila Špela Remec Rekar z Agencije RS za okolje. Kot so poudarili po posvetu, je jezero v državni lasti, zato so na ministrstvo za okolje in prostor naslovili poziv, da za jezero čim prej sprejmejo podrobni načrt upravljanja. Občina je obenem predstavila pobudo za sprejetje posebnega zakona o Bledu, saj kot opozarjajo, obstoječa zakonodaja ne

Občina je predstavila pobudo za sprejetje posebnega zakona o Bledu in opozorila, da obstoječa zakonodaja ne daje vseh možnosti varovanja jezera, kot jih predlagajo strokovnjaki, recimo popolno prepoved gnojenja v pojezerju in podobno.

daje vseh možnosti varovanja jezera, kot jih predlagajo strokovnjaki, recimo popolno prepoved gnojenja v pojezerju in podobno. »Hkrati lokalna skupnost pričakuje, da bo Republika Slovenija takoj pristopila k izgradnji južne razbremenilne ceste, ki bo pomembno pripomogla k prometni razbremenitvi jezerske sklede.« Na Turizmu Bled in občini bodo k sodelovanju pri projektu Vprašaj me, sem domačin povabili tudi okoljevarstvenike, ki bi ozaveščali domačine in obiskovalce o pravilnem vedenju ob jezeru. V prihodnje bodo spodbudili tudi strokovno razpravo o tem, ali je smiseln nakup posebnega plovila za odstranjevanje alg. Občina in javno podjetje Infrastruktura Bled sta sicer v preteklih tednih že poskrbela za fizično odstranjevanje alg, saj se zavedajo, da so odmrle alge na dnu jezera hrana za nove.

Število tujcev se povečuje

Na področju Upravne enote Kranj živi nekaj več kot deset tisoč tujcev, od tega jih je največ s Kosova. Na Jesenicah se je število začasno prijavljenih tujcev s Kosova lani podvojilo.

Vilma Stanovnik, Urša Peternel

Kranj, Jesenice – V upravni enoti (UE) Kranj so lani izdali 5.222 dovoljenj za začasno in stalno prebivanje. Največji delež predstavljajo enotna dovoljenja za prebivanje in delo, in sicer je bilo izdanih 3.628 dovoljenj, sledijo dovoljenja za združitev družine ter dovoljenja iz namena študija in druga dovoljenja.

Izdajanje dovoljenj se povečuje, saj so v letu 2018 izdali 4.342 dovoljenj za začasno in stalno prebivanje, od tega je bilo izdanih 2.985 enotnih dovoljenj za prebivanje in delo.

Lani so v UE Kranj izdali 334 dovoljenj za stalno prebivanje za državljane tretje države, za državljane EU in za družinske člane državljana EU ali slovenskega državljana. V letu 2018 pa je bilo teh 360 od skupno izdanih 4.342 dovoljenj.

Lani je bilo izdanih 195 stalnih in začasnih dovoljenj za prebivanje državljanom EU oziroma družinskim članom državljana EU ali slovenskega državljana, kar se bistveno ne razlikuje od leta prej. V primerjavi z vsemi izdanimi začasnimi in stalnimi dovoljenji za prebivanje v lanskem letu 2019 to predstavlja približno 3,7-odstotni delež. Državljanom tretjih držav pa je bilo v letu lani izdanih 5.027 dovoljenj za začasno in stalno prebivanje oziroma 96,3-odstotni delež glede na vsa izdana dovoljenja.

»Upravna enota Kranj ne vodi evidence o številu tujcev, ki živijo na območju upravne enote. Število tujcev, ki prebivajo na območju upravne enote, se tudi vsakodnevno spreminja. Ocenjujemo, da je konec lanskega leta na območju Upravne enote Kranj živelo nekaj več kot deset tisoč tujcev z veljavnim dovoljenjem za stalno ali začasno prebivanje. Od tega je približno štirideset odstotkov vseh tujcev državljanov Kosova, sledijo jim državljani Bosne in Hercegovine, ki jih je približno 25 odstotkov ter Severne Makedonije in Srbije, ki je vsakih okoli deset odstotkov,« je povedal načelnik Upravne enote Kranj Matjaž Dovžan in dodal: »Glede na navedeno lahko ocenimo, da se trend števila bivajočih tujcev na območju UE Kranj povečuje, dejstvo pa je, da je bil porast števila tujcev lani veliko manjši kot v letu 2018. V prvih dveh mesecih letošnjega leta zaznavamo trend večjega števila vlog.«

Tudi tujci z začasnim dovoljenjem imajo pravico do otroškega dodatka, štipendije, subvencije vrtca.

Jesenice: vse več tujcev z začasnim prebivališčem

Na Upravni enoti Jesenice so lani obravnavali bistveno več zadev na področju tujcev kot v prejšnjih letih. Prejeli so 786 vlog za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo. Število vlog se iz leta v leto povečuje. Za primerjavo: v letu 2018 so prejeli 565 vlog, v letu 2017 361, še v letu 2016 pa zgolj 208, je povedala načelnica Alenka Burnik.

Konec decembra lani je na območju Upravne enote Jesenice 1808 tujcev imelo prijavljeno stalno prebivališče in 1686 tujcev začasno prebivališče. Največ je bilo tujcev iz Bosne in Hercegovine (1955), sledijo tujci s Kosova (610), iz Srbije (249) in Severne Makedonije (211). Število vseh tujcev s stalnim prebivališčem se je v enem letu povečalo za 6,3 odstotka, tujcev z začasnim prebivališčem pa kar za 39 odstotkov. Najbolj se je povečalo število začasno prijavljenih tujcev s Kosova, in sicer s 171 na 341, torej se je podvojilo.

Kot je povedala pomočnica direktorice Centra za socialno delo Gorenjska, enota Jesenice, Anita Bregar, je bila glavna težava v preteklosti kar se tiče tujcev s Kosova sporazumevanje. Zato so na centru že pred leti vpeljali inovativen pristop pri sporazumevanju s pomočjo prevajalke. Tako so ob podpori Občine Jesenice prek javnih del zaposlili prevajalko za albanski jezik, ki danes deluje v okviru Ljudske univerze Jesenice in je na voljo šolam, vrtcem, zavodu za zaposlovanje, v bolnišnici, zdravstvenem domu, centru za socialno delo ter tako nudi pomoč pri sporazumevanju z albansko govorečimi tujci. Na centru so že pred leti organizirali tudi skupino za albansko govoreče, ki so bili zaradi neznanja jezika začasno nezaposljivi, ta čas pa poteka poseben projekt socialne aktivacije, v katerem naj bi tujke pridobile veščine za lažje vključevanje v družbo in tudi zaposlitev.

Glede na to, da je delež tujcev v občini Jesenice visok in je lani znašal 11,5 odstotka, pa po besedah Bregarjeve ne beležijo bistvenega porasta obravnav tujcev na področju preprečevanja nasilja v družini, pomoči družini, prve socialne pomoči ...

Po znanje za pametne telefone

Kupili ste pametni telefon, pa ne veste, kje vse ga lahko uporabite. Morda pa veste, kaj lahko z njim počnete, pa ne veste, kako. V tržiški knjižnici poteka brezplačno izobraževanje na temo Pametni telefoni in tablice.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v februarju in marcu izvaja niz devetih brezplačnih praktičnih izobraževanj uporabe pametnih telefonov in tablic za preprosto komuniciranje z družino, prijatelji brez nepotrebnih stroškov ... Namenjeno je vsej zainteresirani javnosti, zlasti starejšim in upokojencem. Izobraževanje poteka v sklopu lani začetega in nagrajenega projekta tržiške knjižnice Digitalno=realno=normalno.

»Osrednji dogodek Digitalno=realno=normalno bo jeseni, smo pa projekt letos razširili na vse leto. Poleg že omenjenega izobraževanja načrtujemo predavanja o varnosti na spletu, digitalni denarnici in pomenu Facebooka in Instagrama,« je napovedala direktorica knjižnice Marinka Kenk Tomazin.

Da so tovrstna izobraževanja še kako iskana, kaže udeležba na aktualnem izobraževanju, ki ima na en obisk približno trideset večinoma stalnih udeležencev. Vodi ga sodelavec knjižnice Aleš Ahčin, ki že več let deluje na področju računalniškega, digitalnega izobraževanja starejših in odraslih. »Naučimo se, kako brezplačno komunicirati s pomočjo aplikacij (Facebook, Messenger, Instagram, WhatsApp, Skype in Viber), kako s pametno napravo naredimo fotografije in video posnetke. Pojasnili bomo, kako lahko nastanejo nepričakovani stroški pri uporabi pametnih naprav in na kakšen način se jim izognemo,« je poudaril Ahčin, ki udeležencem nudi še dodatne individualne ure. Naučijo se tudi, kako poteka plačevanje položnic preko pametne naprave, kako se nastavijo navigacija, koledar, opomnik ... Med udeleženci je Marija Zvonka Meglič. Kot je povedala: »Udeležila se bom vseh devet izobraževanj zato, da več izvem o funkcijah pametnega telefona; katere so, kako se uporabljajo, kako se do njih dostopa. Vsak stavek, ki ga slišim, je dobrodošel, saj vsakič izvem kaj novega, kot je npr. premikanje ikon, nastavitev Vibra.« Tudi udeleženka Marija Šetinc bi rada znala kaj več od telefoniranja in pošiljanja sporočil: »Otroci ti doma že kaj pokažejo, a to je bolj na hitro, v minuti. Namenila sem si odpreti profil na Facebooku, pa ne, da bi na njem sama veliko objavljala, pač pa zaradi novic. Izveš, kaj se dogaja. Messenger pa je praktičen za pošiljanje slik.« Da je izobraževanje dobro organizirano in tempo pravi, je pritrdil udeleženec Uroš Aljančič. »Sam sicer nisem čutil neke osebne potrebe za uporabo pametnega telefona, ampak vsi okrog mene ga že imajo. Da tak telefon obvladaš, očitno pomeni, da greš s časom naprej.«

Foto: Tina Dokl

Vodja izobraževanja Aleš Ahčin (tretji z desne) z udeleženci

Tudi v Vodicah še zbirajo hišna imena

Vodice – Tudi v Vodicah še zbirajo stara hišna imena, s čimer so začeli že v lanskem letu. Letos bodo obravnavali naselja Dobruša, Dornice, Repnje, Torovo, Vodice in Zapoge, zato vabijo domačine, da na Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske, ki projekt izvaja, sporočijo svoje hišno ime.

Čim več lokalne hrane

Mestna občina Kranj (MOK) je minuli četrtek organizirala posvet Povečanje lokalne in ekološke prehranske samooskrbe v mestni občini Kranj in na Gorenjskem.

Maša Likosar

Nadaljnje aktivnosti na področju lokalne in ekološke prehranske samooskrbe bo vodila delovna skupina MOK za povečanje lokalne samooskrbe, ki deluje v okviru Strateškega sveta za pametno mesto in skupnost. / Foto: Tina Dokl

Kranj – Za cilj v prihodnjih petih letih si je MOK postavila povečanje deleža lokalnih živil v prehrani javnih zavodov za dvajset odstotkov, delež ekološko pridelanih pa vsaj za odstotek. Težijo k povečanju ali vsaj ohranitvi števila kmetij ter jih spodbujati k večji pridelavi z zagotovilom, da bodo njihove pridelke odkupovali tudi javni zavodi. Kot smo slišali na posvetu, v osnovnih šolah v kranjski občini na dan pripravijo deset tisoč obrokov, zato poudarjajo, da je potencial na tem področju velik. Kranjski župan Matjaž Rakovec je dejal, da nekaj šol pri organizaciji prehrane že sodeluje z lokalnimi pridelovalci. »V Mestni občini Kranj si bomo prizadevali, da se vse zadruge, ki delujejo na tem področju, povežejo in postanejo kanal za oskrbo v šolah in vrtcih,« je pojasnil Rakovec.

Na posvetu so udeleženci izvedeli, da je organizatorjem prehrane v javnih zavodih brezplačno na voljo tako imenovani Katalog živil, s katerim si lahko pomagajo pri postopkih javnega naročanja. Udeleženci so se seznanili še z rezultati ankete o prehrani v javnih zavodih na območju MOK. Ti pravijo, da delež lokalnih in ekoloških živil variira, zato jih bo treba s posebnimi aktivnostmi spodbuditi k večjemu deležu naročanja lokalno pridelanih izdelkov. Na drugi strani pa bodo nagovorili tudi ponudnike lokalnih in ekoloških živil, da predstavijo svoje izdelke in ocenijo, v kolikšnih količinah so jih sposobni pridelati.

Prihodnje leto naj bi gradili telovadnico

Z novim projektom za telovadnico pri Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju naj bi se prihodnje leto gradnja vendarle začela.

Vilma Stanovnik

Kranj – Že precej časa traja čakanje na predviden začetek gradnje nove telovadnice, dodatnih učilnic in večnamenskega prostora pri Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju. Kot so ta teden sporočili z Mestne občine Kranj, so vendarle našli rešitev za pridobitev pravnomočnega gradbenega dovoljenja, kar je doslej preprečevalo začetek gradnje.

hodnikom povezan z obstoječim šolskim poslopjem. »Tako umestitev so podprli tudi sosedje, zato pričakujemo, da bo Upravna enota Kranj že v kratkem izdala gradbeno dovoljenje,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec in pojasnil, da je bilo sicer najprej predvideno, da se bo projekt izvedel prek javno-zasebnega partnerstva, vendar pa se je pri ponovni presoji projekta izkazalo, da ga občina lahko izve-

Nova rešitev predvideva umestitev načrtovane zgradbe na drugo lokacijo ob šolski stavbi, in sicer na mesto, kjer je sedaj zunanje igrišče.

Na kranjski občini so namreč zaradi težav s pridobivanjem gradbenega dovoljenja ponovno proučili celotni projekt. Razlog za to je bil, da s sosedi ni prišlo do skupne rešitve glede prvega predloga investicije. Nova rešitev predvideva umestitev načrtovane zgradbe na drugo lokacijo ob šolski stavbi, in sicer na mesto, kjer je sedaj zunanje igrišče. Tega bi prestavili na prostor, kjer je zdaj montažni prizidek, predviden za rušenje.

V novem objektu bo tudi dvigalo, da bo dostopen tudi za gibalno ovirane osebe, prav tako bo nov objekt s de v lastni režiji. Mestna občina Kranj ima možnost pridobiti sredstva sofinanciranja iz mehanizma Celostnih teritorialnih naložb, EU in Republike Slovenije v višini 1,4 milijona evrov, za nadzidavo učilnic pa še približno tristo tisoč evrov iz Eko sklada.

»Ko bo občina od Ministrstva za okolje in prostor RS prejela odločitev o podpori, bo začela postopek javnega naročila in izbrala izvajalca del, kar bo predvidoma zaključeno do konca leta 2020,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da začetek gradnje načrtujejo prihodnje leto.

V spomin na tragedijo

V Šenčurju so se spomnili tragedije Sušnikove in Pipanove družine med drugo svetovno vojno.

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB je v Šenčurju pripravila spominsko slovesnost ob obletnici tragedije Pipanove in Sušnikove družine, ki se je zgodila marca 1942. Nekaj mesecev pred tem je bila ustanovljena Kokrška četa, ki so jo zlasti na začetku sestavljali pretežno domačini in Šenčurja in okolice, Janez Pipan pa je bil med njenimi ustanovitelji. Osmega marca se je v Sušnikovem hlevu zbralo nekaj mož za odhod v partizane. Bili so izdani, obkolili so jih nemški policisti in orožniki, ki so požgali Sušnikov skedenj in Pipanovo hišo. Pet ljudi je umrlo, v hiši pa sta živa zgorela mati Marija Pipan in sin Janko, ki se je odpravljal v partizane. Ob pomoči vaščana Alojza Rabiča sta se rešila le otroka Viktor in Rozi, stara enajst in šest let. Očeta Janeza Pipana so odpeljali v begunjske zapore in ga tam ustrelili.

Na te dogodke je spomnil govornik Lado Nikšič, predsednik komisije za partizanske spomenike in obeležja pri Združenju borcev za vrednote NOB Kranj. Ob tem je spregovoril tudi nekaj kritičnih besed o varstvu spominskih obeležij iz obdobja NOB. Vsaj pet tisoč jih je v Sloveniji, ki pričajo o tragičnih dogodkih. Večina spomenikov je vpisanih v register državne kulturne dediščine. »Kulturna dediščina ne sme biti podvržena neoliberalni ideologiji niti ne interesom politike za vsakdanjo rabo. Dandanašnji vse bolj ugotavljamo mačehovski odnos do spominskih obeležij iz časa NOB,« je dejal Lado Nikšič in poudaril, da bi morala zakonodaja o varovanju tovrstne kulturne dediščine zavezovati k odgovornemu ravnanju z njo. Tako pa se pri obnovi spomenikov in spominskih plošč rado pozablja na umestitev rdeče zvezde, tako kot je bilo na spomeniku v prvotni podobi. To se je zgodilo tudi ob obnovi spomenika talcem v Šenčurju, govornik pa je spomnil tudi na pozabljeno spominsko ploščo šenčurskemu prvoborcu Janezu Mlakarju.

Na prireditvi so nastopili: Mešani pevski zbor Kokrški odred Preddvor, otroci iz OŠ Šenčur in pevka Vida Šušteršič.

Na slovesnosti v Šenčurju so se spomnili požiga dveh domačij in žrtev okupatorjevega nasilja.

Trije kandidati za mesto direktorja bolnišnice

Jesenice – Na ponovni razpis za izbiro direktorja Splošne bolnišnice Jesenice so prispele tri prijave, je povedala svetovalka za odnose z javnostmi v bolnišnici Maja Valjavec. V torek je na svetu zavoda potekalo odpiranje vlog, kandidati pa naj bi se svetu predvidoma predstavili 20. marca. Kot je znano, je bil na prvem razpisu izbran Tomaž Glažar, a so na zahtevo sodišča (tožbo je vložil neizbrani kandidat Tomaž Krišelj) razpis morali ponoviti.

Svetujejo uporabo spletne banke in plačilnih kartic

Kranj – Iz Združenja bank Slovenije so sporočili, da banke tudi v razmerah širjenja koronavirusa poslujejo normalno. Povsod izvajajo higienske in druge ukrepe, ponekod so tudi omejili službena potovanja, priporočili uporabo komuniciranja na daljavo in omejili udeležbo zaposlenih na sestankih, ki niso nujni. Strankam svetujejo, da poslujejo preko spletne oziroma mobilne banke in da za plačilo uporabljajo plačilne kartice.

Cesti dokončali do poletja

Ana Šubic

Železniki – Potem ko je Gorenjska gradbena družba lani sanirala brežini ob regionalni cesti pri davškem mostu in dober kilometer naprej od Zalega Loga (pred odcepom za Ravne), sta oba cestna odseka še vedno nedokončana. Kot so pojasnili na direkciji za infrastrukturo, morajo izvesti še zamenjavo celotnega voziščnega ustroja, odvodnjavanje ter ureditev prometne opreme in signalizacije, za kar je v pripravi popis del, ki bodo predvidoma dokončana do poletja. Sanacija obeh brežin vključno z odpravo cestnih ožin bi po prvotnih napovedih morala biti končana že sredi avgusta, a je zaradi krušljivosti in nestabilnosti terena prišlo do nujnih nepredvidenih dodatnih del, zaradi česar je lani zmanjkalo denarja za dokončanje investicije. Dela na obeh odsekih so doslej stala slabih 682 tisoč evrov.

Foto: Gorazd Kavčič

Brežini dober kilometer naprej od Zalega Loga (na fotografiji) in ob davškem mostu so sanirali lani, cestna odseka pod njima pa nameravajo urediti do poletja.

Namakalni sistem bi imeli tudi v Preddvoru

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Tako kot v občini Šenčur, ki načrtuje graditev namakalnega sistema za kmetijstvo na južnem delu občine, se za takšno možnost ogrevajo tudi v občini Preddvor. »Namakalni sistem smo želeli na kmetijskih površinah med Preddvorom in Bregom. Žal nismo bili uspešni,« je povedal župan Rok Roblek. »Na tem območju imamo 77 lastnikov, na srečanju s predstavniki ministrstev in sosednje občine smo jim želeli predstaviti primer dobre prakse. Ni mi jih uspelo prepričati, čeprav bi občina v celoti to sfinancirala, nato pa bi bila ta sredstva stoodstotno povrnjena iz evropskih virov. Tu so problematična lastniško najemna razmerja, na obsežnem območju okoli 50 hektarjev kmetuje zgolj okoli deset lastnikov. Zdaj se z Občino Šenčur aktivno dogovarjamo o možnosti namakalnega sistema na poljih med Preddvorom, Tupaličam, Hotemažami in širše.«

HOLZBAU KATNIK
ZAPOSLIMO
mizarja ali tesarja (m/ž)

Smo inovativno podjetje za lesene gradnje z dolgoletno tradicijo. Zaradi širitve dejavnosti v naš tim vabimo nove sodelavce.

- Imate radi les in svoj poklic v lesarstvu?
- Znate poprijeti za delo?

Potem se prijavite na naše prosto delovno mesto!

Nudimo:

- delo v Avstriji, takoj za Karavanškim predorom,
- možnost zaposlitve za nedoločen čas v mladem, dinamičnem timu,
- delovnik 39 ur/teden,
- dobro plačilo, neto od 1.700,00 EUR naprej in izplačilo dodatkov, regresa, božičnice.

Pišite nam ali pokličite na:
office@holzbau-katnik.at
Tel.: +43 664 886 804 97 (govorimo slovensko)
Holzbau Katnik GmbH, Berghofweg 6c, 9232 Rožek / Rosegg
www.holzbau-katnik.at

V sindikatu razočarani nad delom inšpektorice

Po mnenju sindikatov Fraport Slovenija že več mesecev krši delovno zakonodajo, medtem pa inšpektorat ne ukrepa ustrezno.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Med kršitvami, ki jo sindikalisti očitajo upravitelju brniškega letališča, je, da pri delu zaposlenih ni bilo določeno, kdaj zaključi delavnik oz. je to izvedel šele isti dan, ko je nastopil delo, za prekoračitev delovnika pa niso dobili plačanega dodatka za nadurno delo. Po zakonodaji pa je delodajalec v primeru, da delavca ne obvesti vsaj dan prej, dolžan izplačati dodatek za nadurno delo. Sindikatom se sporno zdi tudi to, da je bila možna tako pogosta odreditev začasno prerazporejenega delovnega časa ter delo prek polnega delovnega časa, saj delovno pravo to omogoča le v izrednih primerih.

Predsednik Svobodnega sindikata Slovenije Mirsad Begić, Andrej Zorko in Matej Jemec so opozorili na neustrezen odziv inšpektorice za delo.

Kot je poudaril Matej Jemec, sekretar območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Gorenjska, so v sindikatu že januarja 2018 opozorili vodstvo na nepravilnosti v zvezi z delovnim časom, konec leta 2018 jim je sicer uspelo doseči, da so v Fraportu začeli določati tudi konec delavnika za tiste, ki tega prej niso imeli določenega, a so v primeru, da dela ni bilo, delavce že pred koncem poslali domov, hkrati pa delavcem do šestdesetminutne prekoračitve konca delavnika niso šteli kot nadure.

Sindikati predlagajo tudi spremembo zakonodaje

Julija in avgusta lani so tako podali prijave na kranjski inšpektorat za delo, ki je opravil nadzor in podal poročilo, nad katerim so v sindikatu razočarani, saj je inšpektorica Mojca Jaklič vse sporne točke tolmačila v korist delodajalca, rezultat poročila pa je bil, kot pravijo sindikalisti, da je vodstvo Fraporta za velik del letaliških stevardes odpravilo fiksen zaključek delavnika in uvedlo drsnega, čeprav gre v večini primerov za mlade mame, ki jim je pomembno, da vedo, do kdaj delajo. Kot je dejal Jemec, je situacija »groteskna in še celo slabša kot prej«.

Predstavniki sindikatov so zato na sredini novinarski konferenci opozorili na neustrezen odziv inšpektorice za delo Mojce Jaklič v zvezi z domnevnimi kršitvami delovnopravne zakonodaje v podjetju Fraport Slovenija. Inšpektorici očitajo tudi vrsto drugih spornih tolmačenj ter menijo, da dela bolj v korist delodajalcev kot zaposlenih.

Inšpektorat je sicer prejšnji mesec izdal odločbo, ki po mnenju sindikalistov podpira njihovo tolmačenje zakonodaje, a ne predvideva globe za Fraport, s čimer tudi drugim podjetjem pošilja slabo sporočilo. Prav tako je šestdesetdnevni rok za odpravo nepravilnosti po njihovem mnenju predolg. Sindikati si tudi zato prizadevajo za spremembo zakonodaje in načina delovanja inšpektorjev. Kot je povedal izvršni sekretar ZSSS Andrej Zorko, bi morali inšpektorji takoj izreči sankcije ter skrajšati rok za odpravo nepravilnost, tudi prijavitelj kršitev pa bi moral biti stranka v postopku.

Odziv inšpektorata in Fraporta

Na inšpektoratu odgovarjajo, da je postopek pa je še v teku, zaradi česar konkretnejših informacij ne morejo dati. Zapisali so, da so zaradi ugotovljenih kršitev delovnopravne zakonodaje v zvezi z delovnim časom izdali ureditveno odločbo in da so inšpektorji pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v posamičnem konkretnem postopku samostojni. »Pri tem jih zavezuje tudi načelo sorazmernosti, ki izhaja iz 7. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru. Ob tem dodajamo, da pa sicer inšpektorat izvaja številne aktivnosti, namenjene poenotenju dela v smislu zakonitosti in kakovosti strokovnega dela inšpektorjev, kar se nanaša tudi na ta primer,« so dodali.

Za pojasnila smo zaprosili tudi Fraport, kjer odgovarjajo, da inšpekcijski nadzor ni ugotovil nepravilnosti, v odločbi, ki so jo prejeli februarja, so jim naložili zgolj, da morajo dopolniti pravilnik o delovnem času in v njem določiti tedensko ali dnevno razporeditev dela, dopolnitev pa ne spreminja pravic in obveznosti delavcev. Kot pravijo, so pravilnik že dopolnili in ga poslali v mnenje sindikatom in svetu delavcev. »Zaposleni, ki so vezani na letalski promet, delajo po planih dela, kjer so zaključki fiksno določeni (poenostavljeno povedano: nimamo fiksnih izmen, temveč se delavnik prilagaja letalskemu prometu). Delavci morajo biti s planom dela seznanjeni najmanj tri dni vnaprej,« so dodali.

S pohodi zbrali dobra dva tisočaka

Jasna Paladin

Stahovica – Člani Študentskega kluba Kamnik so minuli konec tedna že osmo leto zapored začeli akcijo Dobrodelni marec, so z izkupičkom prvega dobrodelnega konca tedna več kot zadovoljni. Na 48-urnem pohodu na sv. Primoža, kjer je vsak pohodnik od 16. ure 6. marca do 16. ure 8. marca s podpisom na vrhu prispeval pol evra ali pa dobrodelni prispevek, so zbrali 2122 evrov. Našteli so namreč rekordnih 1684 podpisov, ki so skupaj prispevali še 1280 evrov prostovoljnih prispevkov. Ves denar bodo študentje letos namenili Društvu Gorska reševalna služba Kamnik za dokončanje njihovih prostorov.

Zagnane prostovoljke iz Študentskega kluba Kamnik so nad odzivom pohodnikov na sv. Primoža navdušene. / Foto: arhiv ŠKK

Za sožitje vseh generacij

V Krekovem središču v Komendi od nedavnega poteka dnevno druženje za starejše, ki se ga redno ali občasno udeležuje okoli deset uporabnikov.

Aleš Senožetnik

Viktorija Drolec, Brigita Kastelic in Bernarda Mali (stojijo) ter udeleženci Majda Završnik, Jernej Šuštar in Jože Osolnik

Komenda – V hiši na Krekovi ulici 10 v Komendi že od sredine lanskega leta deluje Krekovo središče, ki je nastalo pod okriljem Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje in v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo, predvsem z Zavodom Medgeneracijsko središče Komenda.

Od sredine januarja je v hiši na Krekovi živahno vsak dan, saj organizirajo dnevno druženje za starejše od 9. do 15. ure, ki se ga vsakodnevno ali občasno udeležuje okoli deset posameznikov. Kot nam je povedala projektna vodja Viktorija Drolec, je večina med njimi domačinov iz Komende, sicer pa je dnevno druženje namenjeno tudi drugim starejšim občanom iz Trzina, Mengša, Domžal, Medvod in Vodic.

Po jutranji kavi je na vrsti telovadba, opoldne skupaj pojedo malico, ki jo sami pripravijo, nato pa sledi čas za ročne spretnosti, petje in druge aktivnosti. »Skupaj se dogovarjamo, kaj bomo počeli, pri tem poslušamo želje udeležencev in smo pozorni tudi na njihova znanja, saj vsak zna kaj, kar lahko nauči tudi druge,« pravi strokovna vodja Krekovega središča Bernarda Mali, ki poudarja, da je vodilo njihovega delovanja dobro počutje vseh, ki obiskujejo druženja.

Da se v prijetnem ambientu Krekovega središča dobro počutijo, potrjujejo tudi udeleženci, ki smo jih srečali. Majda Završnik pravi, da je našla, kar je iskala, torej predvsem dobro družbo v dopoldanskem času. Kot šivilja pa je že učila šivati tudi preostale udeležence. Jernej Šuštar je imel sprva pomisleke, a se sedaj v Krekovem središču dobro počuti, se pa rad pošali, da ga žena zjutraj pripelje zato, da gre lahko sama brezskrbno po nakupih.

»Zelo sem vesel, da lahko pridem, saj po hiši ne morem več veliko postoriti, tukaj pa sem lahko med ljudmi. V veliko zadovoljstvo pa mi je, da lahko pomagam kuhati, saj tako tudi sam kaj naredim za druge,« pa dodaja Jože Osolnik, najbolj zgovoren med trojico.

Kot pravi Bernarda Mali, bi radi hišo še bolje vpeli v lokalno skupnost. »Želimo si, da bi bila hiša jedro skupnosti, da bi se tudi mlajše generacije vključevale v aktivnosti, ki jih izvajamo. Kot skupnost imamo namreč odgovornost tudi za dobro počutje starejših. Ne nazadnje bomo nekoč tudi sami potrebovali takšno skrb, zato je takšna pomoč lahko tudi priprava za našo lastno starost,« pravi vodja središča, ki si v prihodnje k delu želi pritegniti še več prostovoljcev, s čimer bodo tudi v prihodnje lahko zagotovili kvalitetne programe. Projekt je namreč še do konca letošnjega leta financiran s sredstvi Lokalne akcijske skupine Za mesto in vas, ki združuje vseh šest občin, partnerja projekta pa sta poleg Medgeneracijskega središča še Fizioterapija Reven in Mladinski center – AIA iz Mengša. Poleg dnevnega druženja tako v Krekovem središču potekajo še številne druge aktivnosti in delavnice, namenjene starejšim pa tudi njihovim svojcem in skrbnikom, pomoč pa jim je na voljo tudi po telefoni na telefonski številki 064 299 599. Zavod Medgeneracijsko središče pa v tem okolju poznajo tudi po dobro sprejetem projektu Babi servis, ki še vedno poteka v vseh občinah in je namenjen občasnemu brezplačnemu varstvu otrok, predvsem v popoldanskem času. Med poletnimi počitnicami pa bodo v sodelovanju z mengeškim mladinskim centrom organizirali tudi brezplačno varstvo otrok od najmlajših pa do tistih, ki že zaključujejo osnovno šolo, in sicer prvi teden počitnic v Komendi, drugi pa v Mengšu.

Tudi na takšne načine želijo krepiti medgeneracijsko sožitje in zavedanje, da so tudi starejši lahko še pomemben člen v lokalni skupnosti. »Hiša je za zdaj še nekakšen eksperiment in bo polno zaživela s prostovoljci, ki se nam bodo pridružili,« pravi Viktorija Drolec, ki kot prostovoljka tudi sama pomaga v hiši, podobno kot Brigita Kastelic, ki v Komendo prihaja iz Bizovika: »Nisem strokovna sodelavka, a rada delam z ljudmi in vedno si najdem kakšno delo, ki mi je blizu.«

V Kamniku ne bodo praznovali

Vse prireditve ob občinskem prazniku so zaradi nevarnosti širjenja koronavirusa odpovedane, tudi slavnostna seja s podelitvijo občinskih priznanj.

Jasna Paladin

Kamnik – Občina Kamnik marca praznuje občinski praznik, a kljub pestremu programu in številnim prireditvam ta mesec ne bo prazničen. Zaradi povečanega epidemiološkega tveganja in nevarnosti širjenja virusa SARS-CoV-2 in nalezljive bolezni COVID 19 so se odločili, da odpovedo vse prireditve – tudi slavnostno sejo s podelitvijo občinskih priznanj. K odpovedi prireditev so na občini pozvali tudi druge organizatorje, ki pa se tega vestno držijo.

»Ker je zdravje naših občanov najpomembnejše in se je v občini Kamnik že zaprla matična Osnovna šola Frana Albrehta ter njene podružnice, tudi sorojenci učencev te šole, ki obiskujejo druge šole in vrtce, so bili poslani v samoizolacijo, najverjetneje pa bo sledilo tudi zaprtje ostalih šol in vrtcev, moramo na zadeve gledati skrajno resno in se obnašati odgovorno, pri tem pa moramo vsi ves čas delovati preventivno. Na tem mestu vse organizatorje prireditev v občini Kamnik pozivam, da upoštevajo navodila pristojnih institucij in tudi odpovejo vse prireditve,« občane poziva kamniški župan Matej Slapar.

Občinska priznanja bodo podelili kasneje

Slavnostne prireditve ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj, ki je bila načrtovana 27. marca, ne bo, zaradi preventivnih ukrepov pa tudi ne bo prireditve s Častno četo Slovenske vojske pred Maistrovim spomenikom. Slavnostno sejo bodo izvedli takoj, ko bodo razmere to dovoljevale.

Motniški gasilci prejeli zlati znak Civilne zaščite

Motnik – Člani Prostovoljnega gasilskega društva Motnik so ob nedavnem dnevu Civilne zaščite na slovesnosti v Moravčah prejeli visoko priznanje – zlati znak Civilne zaščite, in sicer za že 120-letnico PGD Motnik, ki jo praznujejo letos. V imenu društva sta priznanje prevzela Marjan Semprimožnik in Urška Cerar Orehovec.

Odpovedana tržnica in koncert

Stražišče – Na Baragovem trgu bi danes popoldne morala potekati Stražiška tržnica, ki naj bi jo za zaključek obiskali tudi Gašperji s prijatelji. Kot so sporočili organizatorji, so jo zaradi omejevanja širjenja koronavirusa odpovedali. Prav tako odpade tudi koncert.

PUTZ ESTRICH aus Baumeisterhand

Na avstrijskem koroškem zaposlimo kvalificirane

SODELAVCE ZA
POLAGANJE ESTRIHA m/ž
oz. CELE DELOVNE SKUPINE

Čaka vas prijetno delovno vzdušje. Plača po kolektivni pogodbi 14,68 EUR na uro + dnevnice. Prosimo, javite se nam na:

Putz-Estrich Bau GmbH
Hunnenbrunn Gewerbezone 1
A-9300 Šentvid ob Glini / St. Veit an der Glan
T: +43 664 140 9 386 | E: office@putz-estrich.at
www.putz-estrich.at

optimamed

Zdravstvena ustanova OptimaMed Gesundheitsresort Weißbriach na avstrijskem Koroškem takoj zaposli

FIZIOTERAPEVTA m/ž
(PHYSIOTHERAPEUT/IN)
Delo 40 ur na teden.

Od vas pričakujemo: zaključeno poklicno izobrazbo fizioterapevta, nostrifikacijo in znanje nemščine.

Nudimo vam: delo za nedoločen čas v mednarodnem podjetju, mesečno plačo na osnovi polnega delovnega časa po kolektivni pogodbi najmanj 2.200,72 evra bruto z dodatki.

Če vas omenjeno delo zanima, se veselimo vaše prijave na:
OptimaMed Gesundheitsresort Weißbriach GmbH
Fr. Dir. Monika Truppe, Weißbriach 61, A-9622 Weißbriach
+43 428 621 02 20 • m.truppe@optimamed.at
www.kurhotel-weissbriach.at

RH ROSENTALER HOF

Delo v poletni in zimski sezoni!

Hotel **Rosentaler Hof** v Rožni dolini na avstrijskem Koroškem, **samo 15 km od Jesenic,** zaposli od 24. aprila naprej:

natakarja m/ž
(gelernter Kellner/In mit Praxis)

Pogoj je zaključena poklicna izobrazba in delovne izkušnje. Delo 40 ur na teden, mesečna plača 1.300,00 evrov neto.

kuharja m/ž
(gelernter Koch/Köchin mit Praxis)

Pogoj je zaključena poklicna izobrazba in delovne izkušnje. Potrebno je, da ste sposobni samostojno kuhati za naše hotelske goste. Delo 48 ur na teden, mesečna plača 1.900,00 evrov neto.

Prosimo, javite se nam na:
Landhotel Rosentaler Hof, ga. Stefan
tel. 0043 664 923 66 86
St. Jakob i.R./ Št. Jakob v Rožni dolini
office@rosentaler-hof.at
www.rosentaler-hof.at

Razstava je, odprtja ne bo

V Galeriji Prešernovih nagrajencev je na ogled razstava del slikarja Živka Marušiča z naslovom Carnets. Predstavitev kataloga prestavljena v april.

Igor Kavčič

Kranj – Potem ko je včerajšnje odprtje razstave del akademskega slikarja in nagrajenca Prešernovega sklada Živka Marušiča vsled priporočila NIJZ v zvezi s koronavirusom odpadlo, so iz Galerije Prešernovih nagrajencev sporočili, da je razstava od danes naprej kljub temu na ogled. Samostojno si jo bo mogoče ogledati vse do 9. aprila v času obratovalnih ur. Na začetku aprila naj bi predvidoma predstavili tudi katalog razstave.

ABCDEF, 1992, olje, papir, 63,5 krat 45 centimetrov

Slikar Živko Marušič je nagrado Prešernovega sklada prejel pred dvajsetimi leti za samostojno razstavo Slika je mrtva – naj živi slika!, ki jo je razstavljal v Moderni galeriji leta 1998. Zaradi njegovega izvirnega pristopa k figuraliki so ga kritiki že takrat umeščali med prepoznavne evropske predstavnike figuralnega slikarstva.

Marušič spada med tiste Prešernove nagrajence, ki jim nagrada ni pomenila nekega posebnega dosežka. Bolj kot veselje je občutil jezo in bolečino, da država kljub nagrajevanju ni sposobna vzpostaviti spoštljivega odnosa z umetniki.

V Galeriji Prešernovih nagrajencev je tokrat na ogled njegov pregledni opus ustvarjanja skozi študijske risbe, ki zajemajo štiridesetletno ustvarjalno obdobje. Tu so papirji, risbe, pasteli, akvareli, kolaži, skice, narejene v različnih slikarskih tehnikah, ki jih je zaznamoval z izrazito svojskim, osebnim pristopom. Gre za intimne risbe, ki jih hrani v svojem osebnem arhivu in jih javnosti predstavlja prvič. Pregledno razstavo risb iz njegovega štiridesetletnega obdobja ustvarjanja smo v kranjski galeriji pripravili v sodelovanju s kustosinjo Nino Jeza in Marušičevim »umetniškim« spremljevalcem Andrejem Medvedom. Na razstavi je predstavljenih tudi nekaj dokumentarnih filmov o umetniku iz arhiva RTV Slovenija.

Živko Marušič se je rodil leta 1945 v Colornu, mestecu v bližini Parme, leta 1967 se je vpisal na beneško Akademijo lepih umetnosti (Accademio di Belle arti), kjer je študiral v letih 1967–1971. Študij je nadaljeval na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pod mentorstvom Zorana Dideka, Gabrijela Stupice in Janeza Bernika. Tam je leta 1975 zaključil specialistični študij na temo Fotografija kot osnova za nastanek slike. Za umetniško delovanje je leta 1977 v Beogradu prejel nagrado Fonda Moše Pijada, leta 1998 v Ljubljani Jakopičevo nagrado in leta 1999 v Ljubljani nagrado Prešernovega sklada za slikarstvo.

Akti nepopravljivega esteta

Galerija Mestne hiše in Stebriščna dvorana v marcu nudita zavetje ženskemu aktu. Štiri fotografske cikle: Dolžanova soteska, Detajli, Drog in Vrv predstavlja znani kranjski fotograf Boštjan Gunčar.

Igor Kavčič

Boštjan Gunčar je v skoraj štirih desetletjih ustvaril izjemen fotografski opus na področju ženskega akta. / Foto: Igor Kavčič

Kranj – Na odprtju fotografske razstave Boštjana Gunčarja v osrednji galeriji Gorenjskega muzeja se je prejšnji teden zbralo precej ljudi, tako stalnih obiskovalcev muzeja, ljubiteljev fotografije kot mnogih znancev ter poznavalcev njegovega umetniškega opusa. Gre namreč za enega najbolj prepoznavnih kranjskih fotografov, odkar vem za Gorenjski muzej, vem tudi za Boštjana Gunčarja, je avtorja v uvodnem nagovoru slikovito najavila direktorica muzeja Marjana Žibert, ki svoj umetniški navdih že skoraj štiri desetletja posveča ženskemu aktu.

V njegovih sprva analognih, danes digitalnih črno-belih fotografijah so se zvrstili različni pristopi do fotografiranja golega ženskega telesa. »Zasledimo lahko študije v ateljeju in fotografiranje ženskega telesa v naravnem okolju. Fotografa zanima mladostna lepota ženskega telesa, ki je na fotografijah praviloma idealiziramo. Zato njegove fotografije lahko uvrstimo tudi zvrst tako imenovanega lepega akta oziroma subtilnega, liričnega fotografskega akta,« je o Gunčarjevi fotografiji med drugim povedal ddr. Damir Globočnik. Čeprav je za njim izjemno bogat opus, kar spoznavamo tudi na tokratni razstavi, Gunčar v Kranju ni veliko razstavljal. Na samostojni razstavi v galeriji Prešernove hiše daljnega leta 1986, v manjšem obsegu tudi kasneje, tokrat pa se na velika vrata vrača z obsežno pregledno razstavo, za katero je izbral štiri fotografske cikle: Dolžanova soteska, Detajli, Drog in Vrv. Ves marec bo na ogled lepota ženskega telesa tako rekoč na dotik, v naravi in v vsej svoji gibkosti na drogu in z vrvjo.

»Medtem ko je v studiu fotografija v glavnem odvisna od tega, kako sam zgradim fotografijo, kompozicijo, osvetlitev ..., pa se je v zunanjem ambientu treba prilagajati in nemalokrat tudi podrejati naravi. Seveda je ob vsem tem za kvalitetno fotografijo bistvenega pomena interakcija med fotografom in modelom.«

Kako ste izbirali fotografije in v prvi vrsti izbrali štiri cikle, s katerimi se predstavljate na pregledni razstavi?

Gre za mojo najobsežnejšo razstavo doslej in izbrati 86 fotografij znotraj mojega skoraj štiridesetletnega fotografskega opusa res ni bilo enostavno. Najprej sem razmišljal, katere cikle predstaviti, in v nadaljevanju, katere fotografije znotraj njih izbrati. Glede na to, da gre za pregledno in ne retrospektivno razstavo – za to je še čas – in ta ni povzetek tega, kar sem v življenju delal, sem se odločil, da predstavim predvsem fotografije, ki so, razen nekaj izjem, nastale po letu 2000.

V štirih predstavljenih opusih ženski akt pokažete v različnih razsežnostih, v sožitju z naravo, lepoto ženskega telesa iščete v detajlu, njihovo gibkost na drogu ali ob vrvi ...

Pokazati raznolikost v fotografiranju akta je bilo eno od mojih vodil pri izboru. Ker gre za štiri galerijske prostore z različno konfiguracijo, sem izbral štiri teme. Izbor fotografij pa sem vseeno nekoliko prilagodil obiskovalcem, saj nisem želel biti preveč izzivalen – predvsem ko gre za prepoznavnost modelov in okolja, v katerem sem jih fotografiral. Sem pa fotografije, v večini so seveda posnete v digitalni tehniki, pripravil posebej za to razstavo in bodo po njenem zaključku ostale v lasti Kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju.

Ženski akt je v središču vaše ustvarjalne pozornosti od vaših fotografskih začetkov v srednješolskih letih, mar ne?

Akt me je navdušil že v mladih letih. Takoj po srednji šoli sem v takratnem kranjskem fotografskem društvu pokazal prve akte. Ker nisem naletel ravno na pozitiven odziv, nad fotografiranjem krajine, kar so takrat v večini gojili člani društva, pa nisem bil tako zelo navdušen, sem se odločil ostati pri aktu in v vseh teh letih mi je uspelo ustvariti kar obsežen opus.

V vsakem od vsaj desetih različnih ciklov ženskega akta, ki jih leta in leta stalno dopolnjujem, je v ožjem izboru primernih za razstavljanje vsaj dvesto fotografij. In vsi ti ciklusi še vedno trajajo.

Kako sicer vidite motiv golega ženskega telesa kot fotografski žanr?

Akt ne podlega letom, ampak posameznikovi osebnosti. Sam ga zato že vse življenje vidim na enak način. Najbrž razmišljam podobno kot mnogi umetniki – slikar lahko zamenja tehniko iz olja v akvarel, fotograf zamenja opremo, a pri tem ne spreminja svojega pogleda na akt. Žanr sem sam pri sebi razvijal naprej, na svoj način. Pri tem nisem nikogar ponavljal, lahko pa, da je kdo pred menoj razmišljal na podoben način.

Na primer postaviti model na drog ali ujeti določen trenutek pri akrobaciji z vrvjo ...

Drog sem uporabljal že pred mnogo leti, ko sem dekleta fotografiral v urbanem okolju okrog prometnih znakov ter takih in drugačnih »kandelabrov«. Kasneje sem se povezal s šolo, v kateri učijo ples ob drogu ... Takega akta načrtno pred menoj ni fotografiral še nihče. Še dlje so v mojem arhivu posnetki golih žensk z vrvjo.

Tako poziranje, o tem sem prepričan, je zelo zahtevno početje za model in sredi skalovja na Tržiški Bistrici v Dolžanovi soteski ob hladni reki prav tako, mar ne?

Še kako se zavedam hlada, ko gre za poziranje ob reki, prav tako tudi dela v studiu, ko je na primer na drogu treba narediti zahteven položaj. Za slednje si običajno izberem dekle, za katero vem, da mi bo sposobno slediti. Tu so fotografije odvisne tudi od fizičnih sposobnosti modela.

Medtem ko je v studiu fotografija v glavnem odvisna od tega, kako sam zgradim fotografijo, kompozicijo, osvetlitev ..., pa se je v zunanjem ambientu treba prilagajati in nemalokrat tudi podrejati naravi.

Seveda je ob vsem tem za kvalitetno fotografijo bistvenega pomena prava interakcija med fotografom in modelom.

Še kdaj fotografirate analogno, na film – in z njim stopite temnico?

Včasih je bila to umetnost. Vedel sem, kako moram razviti film, da bo fotografija taka, kot sem si želel. Danes se je to izgubilo. Razliko med analogno in digitalno izdelano fotografijo opazijo le še fotografi, starejši od štirideset let. Sam sem in tja še stopim v temnico in razvijem kakšen film. Tako – za dušo.

Po treh letih skočil na vrh

Končana je tudi sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih. Za konec so Slovenci navdušili na norveški turneji. Na uvodni tekmi je Peter Prevc dosegel svojo triindvajseto zmago, na drugi tekmi pa sta bila na stopničkah kar dva: Žiga Jelar je bil drugi, Timi Zajc pa tretji. Nadaljevanje odpovedano.

Maja Bertoncelj

Kranj – Smučarski skakalci bi morali včeraj v Trondheimu nadaljevati norveško turnejo, ki naj bi se končala v nedeljo v Vikersundu s finalom letošnjega svetovnega pokala. Zaradi koronavirusa pa je sezona predčasno končana. Norveška turneja je prinesla veliko veselja v slovenski tabor.

V ponedeljek je na prvi tekmi v Lillehammerju Peter Prevc premagal vso konkurenco. To je bila njegova 23. zmaga na tekmah svetovnega pokala, prva po Sapporu 2017. Na vrh je skočil s četrtega mesta, na katerem je bil po prvi seriji. »Po dolgem

Peter Prevc se je po Sapporu 2017 znova veselil posamične zmage na tekmi svetovnega pokala. / Foto: Gorazd Kavčič

času mi je uspelo narediti dva vrhunska skoka na tekmi. Zelo lepo je stopiti na zmagovalni oder, na najvišji del – in poslušati slovensko himno,« je po novem uspehu povedal skakalec kranjskega Triglava. Že naslednji dan se je v Lillehammerju veselil njegov klubski kolega Žiga Jelar in prvič v karieri stopil na stopničke. Bil je drugi. »Za mano je odličen dan, sploh ker so to moje prve stopničke, na odru pa se mi je pridružil še Timi Zajc. To je nekaj najlepšega, kar se ti lahko zgodi v karieri. Verjamem, da sem s tem marsikomu dokazal, da sodim v sam vrh,« je dejal Besničan, četrti v seštevku Raw Air turneje. Slovenski uspeh je s tretjim mestom dopolnil Timi Zajc.

Na norveški turneji so uspešno nastopale tudi slovenske skakalke, ki so prav tako predčasno zaključile sezono.

Luka Kovačič ubranil naslov

Turni smučarji so na Zelenici tekmovali za naslove državnih prvakov v disciplini posamezno.

Maja Bertoncelj

Ljubelj – Turni smučarji so se v nedeljo na Zelenici pomerili za naslove državnih prvakov v disciplini posamezno. Naslov prvaka je ubranil Kranjčan Luka Kovačič.

Njegova zmaga je bila pričakovana, čeprav se v letošnji zimi ni posvečal turnemu smučanju in ni videl, kaj lahko pričakuje. Konkurenco je premagal prepričljivo. Drugouvrščeni Matjaž Miklošа, ki tako kot Kovačič nastopa za Društvo za razvoj turnega smučanja, je za njim zaostal dve minuti in 17 sekund. Še skoraj minuto več pa na tretjem mestu Luka Mihelič (KGT Papež, Leki Slovenija). Pri članicah je državna

Luka Kovačič je na Zelenici vnovič postal državni prvak v turnem smučanju. / Foto: osebni arhiv, Facebook

prvakinja Karmen Pobežin (TSK Olimpik), med mladinci Maj Pritržnik (TSK Lima) in med veterani Tomaž Soklič (Šenturški oktet). Tekma je potekala v organizaciji Društva za razvoj turnega smučanja in soorganizaciji Društva GRS Tržič, ŠD Lom, PD Tržič, GUC Zelenica in Občine Tržič. Organizatorji so pripravili snežnim razmeram prilagojeno traso, ki je bila primerne težavnosti in dolžine za tekmo državnega prvenstva. Na startu je bilo 39 tekmovalcev iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške. Nastopilo je tudi enajst turnih smučarjev, ki so se pomerili na srednji čas, zmagovalec pa je postal Blaž Ribič.

Sočasno s tekmo Zelenica Ski Raid je na Zelenici potekal tudi Vikend zabave na snegu. Obiskovalci so se lahko preizkusili v vožnji s hill-striki, testirali so turnosmučarsko opremo, se udeležili plazovne delavnice in se okrepčali v ledenem baru.

Vitranc odpovedan, Planica preložena

1. stran

»V Kranjski Gori smo bili pripravljeni z vsemi možnimi ukrepi, da zavarujemo potencialno možno širitev virusa, nove informacije pa so situacijo popolnoma spremenile. V danih razmerah je zdravje nas vseh naša prednostna naloga,« je včeraj povedal Generalni sekretar OK Pokala Vitranc Srečko Medven.

Z odpovedjo tekmovanja v Kranjski Gori (že prej pa je bil odpovedan finale v Cortini d'Ampezzo v Italiji in ženske tekme na Švedskem) je znan tudi končni vrstni red za vse male in velika kristalna globusa. Oba moška tehnična globusa sta pripadla 25-letnemu Norvežanu Henriku Kristoffersenu.

Naš najboljši v skupni razvrstitvi veleslalomskega seštevka je Žan Kranjec. Še pred tekmo v Hinterstoderju je imel rdečo majico vodilnega. »Škoda, da sem ob koncu sezone popustil, toda s tem se ne bom preveč obremenjeval,« je povedal reprezentant iz Bukovice pri Vodicah Žan Kranjec in dodal, da je s sezono sicer zadovoljen.

Tako njega kot ostale smučarje je hiter zaključek sezone presenetil, zato novih načrtov še ne dela. »V trenutni situaciji, ki je zelo resna, se mi zdi prav, da se je tekma odpovedala. Gotovo se bo v naslednjih dneh življenje malce spremenilo, saj se bo treba držati bolj zase,« je tudi povedal Kranjec, sicer tudi naš najboljši v skupni uvrstitvi svetovnega pokala, saj je skupaj osvojil 445 točk in 16. mesto.

Zmagovalca skupnih seštevkov zime sta postala Italijanka Federica Brignone v ženski in Norvežan Aleksander Aamodt Kilde v moški konkurenci. Najboljša Slovenka skupno je Meta Hrovat na 25. mestu, kar je njena najboljša uvrstitev v karieri. Zbrala je 279 točk, lani je na 36. mestu skupno imela 225 točk. Hrovatova je v veleslalomskem seštevku deveta, kar je zanjo prav tako najboljša uvrstitev kariere.

Jure Aleš sezono zaključil na tretjem mestu

Kranj – Zaradi koronavirusa so organizatorji odpovedali tudi zadnji dve tekmi za svetovni pokal v telemark smučanju. To pomeni, da je Gorenjec Jure Aleš sezono v skupnem seštevku zaključil na tretjem mestu. Dve drugi mesti, eno tretje in zmaga na zadnji tekmi sezone ter same uvrstitve med najboljših deset je njegov letošnji izkupiček. Zmagal je tudi na edini tekmi v sezoni v paralelnem sprintu in tako vodi v razvrstitvi za mali kristalni globus, a iz mednarodne smučarske zveze do zaključka naše redakcije še niso sporočili, ali bodo globus tudi podelili. »S sezono sem zadovoljen, mi je pa žal, ker je odpadlo toliko tekem. Sedaj bo veliko časa za testiranje, da bomo lahko dobili res dobro opremo za prihodnjo sezono,« je povedal Jure Aleš. V skupnem seštevku je zaostal za dvema smučarjema iz Švice. Veliki kristalni globus je osvojil Stefan Matter, drugi pa je bil Bastien Dayer. V tej sezoni smo imeli na vseh startih tekem tudi žensko predstavnico Katarino Malenšek, ki je v skupnem seštevku končala na 15. mestu.

Novo odličje Maje Povšnar

Kranj – Minuli konec tedna je Maja Povšnar s Kokre, sicer pa članica Judo kluba Triglav Kranj, uspešno nastopila v Londonu na tekmi Abu Dhabi Grand Slam Jiujitsu World Tour in osvojila srebrno medaljo. »V prvi borbi sem premagala Španko v drugi Bolgarko in v polfinalu Izraelko. V finalu me je presenetila Brazilka in tako sem osvojila drugo mesto in srebrno medaljo,« je po vrnitvi domov povedala Maja Povšnar, ki v zadnjem času že po tradiciji na vseh tekmovanjih osvaja odličja. »Z osvajanjem medalj na sem vsekakor pokazala dobro pripravljenost, za čimer stoji ogromno treninga v Zagrebškem klubu Black Dragon Akademija za vikend in v kranjskem Judo Klubu Triglav Kranj čez teden,« je po novem uspehu dodala Povšnarjeva.

Brez četrtfinala tudi rokometaši Železnikov

Železniki – Po sredinih tekmah je znanih sedem od osmih udeležencev rokometnega četrtfinala Pokala Slovenije. V njem ne bo gorenjskega predstavnika, saj so v osmini finala izgubili tudi rokometaši RK Alples Železniki. Z 18 : 40 (4 : 17) je bila boljša ekipa RK Slovenj Gradec 2011. Iz rokometnega sveta je prišla tudi novica, da Škofjeločan Matej Gaber ostaja na Madžarskem. Še naprej bo član moštva Pick Szeged, ki nastopa tudi v elitni Ligi prvakov. Ta 28-letni in 198 centimetrov visoki krožni napadalec bo v Szegedu ostal vsaj do poletja 2024.

Odpovedana tudi tekmovanja v Alpski hokejski ligi

Kranj – Zaradi koronavirusa so se končala hokejska tekmovanja v sezoni 2019–2020. Včeraj nista bili odigrani polfinalni tekmi končnice mladinskega prvenstva v ligi IHL, prav tako jutri ne bosta odigrani prvi tekmi polfinala končnice članskega državnega prvenstva, že prej pa je bila predčasno zaključena sezona v ligi Ebel kakor tudi v Alpski hokejski ligi, kjer letos tako ne bo zmagovalca.

Biatlonec Cisar evropski prvak in podprvak

Kranj – Že uvodni dan odprtega evropskega prvenstva za mlajše člane v biatlonu je Slovenija prišla do medalje. V sredo je v Hochfielznu Kranjčan Alex Cisar na 15-kilometrski individualni preizkušnji osvojil drugo mesto. Zadel je vseh dvajset tarč, hitrejši od njega pa je bil na koncu le Čeh Vitezslav Horing. Včeraj je ta uspeh še nadgradil. V sprintu je postal evropski prvak. Uspehov se je veselil tudi trener naših mladih biatloncev Janez Marič.

Prekinitev tekmovanj tudi v nogometnih ligah

Kranj – Odpovedi ali prestavitve si kot po tekočem traku sledijo tudi v športu. Včeraj so se za to odločili tudi na Nogometni zvezi Slovenije. »Z današnjim dnem prekinjamo vsa tekmovanja pod svojim okriljem. Ukrep za zdaj velja do konca marca, delovanje NZS na ostalih področjih pa bo med tem časom potekalo nemoteno, vendar v skladu s priporočili in odredbami države,« so sporočili včeraj.

Javni razpisi za društva, zveze in združenja

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob koncu februarja objavilo tri javne razpise za društva, zveze, združenja in sindikat kmetov. Z razpisi namenja skupno 355 tisoč evrov za finančno pomoč pri prenosu znanja in za obveščanje na področju predelave in s kmetijstvom povezanega delovanja na podeželju, za pomoč pri delovanju nepridobitnih združenj na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja ter za pomoč nepridobitnim organizacijam pri izvedbi strokovnih in jubilejnih dogodkov. V okviru teh zneskov bo za rejske organizacije na voljo 106 tisoč evrov, za organizacije na področju ekološkega kmetovanja pa 10 tisoč evrov. Zadnji rok za oddajo vlog je 27. marec.

Tri leta bo škodo izplačevala država

Kranj – Šarčeva vlada je na eni zadnjih sej sprejela spremembe in dopolnitve zakona o divjadi in lovstvu, za katere predlaga državnemu zboru, da jih sprejme po skrajšanem postopku. Glavna sprememba zadeva upravljanje s šakalom, ki bo s 1. majem letos postal lovna divjad. Vlada predlaga, da bi v prvih treh letih škodo, ki bi jo povzročil na lovnih in nelovnih površinah, izplačevala država.

Sejem v Komendi bo maja ali junija

Komenda – V Konjeniškem klubu Komenda so načrtovali spomladanski kmetijsko-obrtni sejem med 3. in 5. aprilom, a so ga zaradi pojava koronavirusa prestavili na kasnejši datum. Sejem bo predvidoma od 8. do 10. maja, v primeru, da se razmere do tedaj še ne bodo umirile, pa bo v času od 19. do 21. junija. Jesenski sejem bo od 2. do 4. oktobra.

Ekološko in lokalno je idealno

Ekološki kmetje so na zboru v Kranju opozorili na problematiko trženja ekološkega mesa, na pomanjkanje kmetijskih svetovalcev za ekološko kmetovanje, na težave, ki jih ekološkim kmetijam povzročajo divjad in še zlasti velike zveri, ob tem pa so potrošnikom sporočili: ekološko in lokalno je idealno.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ko je prenehala delovati Zveza združenj ekoloških kmetov – Zveza Biodar, ki je tudi lastnica kolektivne blagovne znamke za ekološka živila Biodar, so ekološki kmetje pred dvema letoma in pol ustanovili novo zvezo – Zvezo društev ekoloških kmetov Slovenije, med ustanovitelji zveze pa je tudi Združenje ekoloških kmetov Gorenjske. Člani zveze so se na prvo marčno nedeljo zbrali na letnem zboru na Gorenjskem – natančneje v Kranju, kjer jih je gostilo gorenjsko združenje, ki po besedah predsednice Danice Pavlič šteje okrog devetdeset članov.

Prednost pri nakupu in zakupu zemljišč

Letošnji zbor je potekal v okoliščinah, ko drugje po Evropi ekološko kmetovanje narašča, v Sloveniji pa so prvič po dvajsetih letih zaznali upad ekoloških kmetij. Lani je bilo v Sloveniji v kontrolo ekološkega kmetovanja vključenih 3827 kmetij, za letos pa kaže, da jih bo manj – zadnja številka je 3792, od tega 3656 »starih« in 136 novih. »Zahtevamo posebno javno službo za svetovanje v ekološkem kmetijstvu. V Sloveniji je šest odstotkov ekoloških kmetov, za to naj skrbi šest odstotkov kmetijskih svetovalcev, kar glede na skupno število pomeni osemnajst svetovalcev,« je ob predstavitvi lanskega dela zveze dejala predsednica Marija Marinček in dodala, da zveza glede spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih predlaga tudi prednost ekoloških kmetov pri nakupu in zakupu kmetijskih zemljišč, pri tem pa je po mnenju zveze spodnja meja šest hektarjev primerljivih kmetijskih površin za uveljavljanje predkupne pravice in prednosti pri zakupu zemljišč od sklada kmetijskih zemljišč postavljena previsoko in predlaga tri hektarje. Zveza zahteva obvezno ekološko kmetovanje na vodovarstvenih območjih, še zlasti na tistih, ki so v lasti države. Velik problem je trženje ekološkega mesa, glavni cilj, za katerega se zavzema zveza, je zagotoviti spodbudno odkupno ceno za rejce. Na zboru so glede tega sklenili, da bo reševanje te problematike v sodelovanju z zvezo prevzelo Združenje ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica s sedežem v Celju, kmet Viktor Markelj iz Potoka (občina Železniki) pa je ob tem opozoril, da v ekološki reji bika ne moreš zrediti v dveh letih, a če je starejši, je po kriterijih klavnice bistveno manj vreden.

Predsednica zveze Marija Marinček

»Če hočemo, da bomo obdržali mlade na kmetiji in da bodo ekološko kmetovali, so edina rešitev višje premije.«

Država naj jih zaščiti pred napadi zveri

Člani so na zboru v Kranju tudi zahtevali, da država zaščiti ekološke kmete na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pred napadi zveri. Ekološki kmet Stane Bergant iz Kokre, ki je tudi vodil zbor, je ob tem dejal: »Če kmetje na teh območjih ne bodo mogli pasti živine in se ukvarjati z živinorejo, bodo opustili kmetovanje, posledica tega bo zaraščanje kmetijskih površin. Sobivanje volka in ovc ni možno, to spoznanje se vse bolj krepi. Lani je vladni vrh obljubil, da bo čez zimo pripravil zakonodajo o upravljanju zveri; nova pašna sezona se približuje, a za zdaj še nimamo ničesar v rokah.«

Ekološki kmetje na letnem zboru v Kranju

Subvencioniranje ekološke hrane v zavodih

Zvezo (in ekološke kmete) čaka v prihodnje še več drugih nalog. »Doseči moramo subvencioniranje lokalno pridelane ekološke hrane v javnih zavodih, urediti financiranje zveze, razviti blagovno znamko ekološkega kmetovanja, zagotoviti ekološka semena avtohtonih sort,« je naštevala predsednica zveze Marija Marinček. V razpravi je bilo slišati različna mnenja in predloge, med drugim tudi to, da bi bilo predvsem manjše ekološke kmete treba razbremeniti administracije, da bi v tradicionalni slovenski zajtrk vključili tudi ekološki čaj, da potrošniki na izdelkih že ne ločijo vseh znakov in oznak, da bi od prejšnjega združenja prevzeli oziroma kupili blagovno znamko Biodar, ki je med potrošniki dobro poznana ...

z vami že 120 let KZC
KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE z.o.o.
Slovenska cesta 2, 4207 Cerklje na Gorenjskem
tel.: 04 / 25 29 010, fax: 04 / 25 29 011
www.kzcerklje.si, info@kzcerklje.si
vaš zanesljiv in odgovoren partner že od leta 1900
SEMENSKI KROMPIR Meijer
Specializirana prodaja semenskega krompirja v skladišču krompirja v Šenčurju, INFORMACIJE: 031 766 915
Semenski krompir je na voljo tudi v naših poslovalnicah v Cerkljah, Šenčurju, Voklem, Komendi in Moravčah.
ODKUP MLEKA
Po konkurenčnih cenah
INFORMACIJE: 031 670 939
ODKUP ŽIVINE
• za domači in tuji trg • krave, biki, telice, teleta
INFORMACIJE: 041 985 001
ODKUP POLJŠČIN
Odkupujemo različne vrste doma pridelane zelenjave in sadja po konkurenčnih cenah. INFORMACIJE: 031 748 229

Anton Šenk še naprej predsednik društva

Kmet Anton Šenk iz Hotemaž ostaja še naprej predsednik Govedorejskega društva Kranj - Tržič, podpredsednik je Urban Roblek iz Bašlja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Člani Govedorejskega društva Kranj - Tržič so na nedavnem letnem občnem zboru na Domačiji Pr' Tomaž v Struževem izvolili novo vodstvo. Predsednik društva še naprej ostaja Anton Šenk iz Hotemaž, podpredsednik je Urban Roblek iz Bašlja, poleg njiju pa so v upravnem odboru še Janez Škrjanc ml. (Senično), Jože Gašperlin (Luže), Janez Jerala (Mavčiče), Miha Mušič (Pšata), Jani Konc (Letenice), Rok Rozman (Zadraga), Ivan Šenk (Nova vas), Boštjan Urbanc (Goriče) in Marija Grohar (Kmetijsko gozdarski zavod Kranj). Lani so v društvu pripravili več predavanj, izobraževalni dan, tečaj obrezovanja parkljev, ekskurzijo po Gorenjski in piknik. Letošnji program dela, ki so ga sprejeli na občnem zboru, že uresničujejo. Na kmetiji Francija Fona na Spodnjem Brniku so pripravili izobraževalni dan za govedorejce, na katerem so bile glavne teme plodnostne motnje pri kravah molznicah, preskrba krav molznic v obdobju presušitve in nega problematičnih parkljev; prikazali pa so tudi rezanje parkljev ter predstavili hlevsko apno in izdelke za zdravje parkljev. V sredo je bila ekskurzija na Primorsko, junija načrtujejo piknik ... Društvo šteje okoli 160 članov.

V zajezitev virusa tudi z delom od doma

Zaradi pojava koronavirusa so v marsikaterem podjetju že pred včerajšnjo razglasitvijo epidemije priporočali zaposlenim, ki imajo to možnost, naj svoje delo opravljajo od doma. V izjemnih okoliščinah, kot je tudi množični pojav nalezljive bolezni, lahko delodajalec delo na domu odredi tudi enostransko.

Simon Šubic

Kranj – V slovenskih podjetjih skrbno spremljajo razvoj dogodkov v zvezi z novim koronavirusom, v skrbi za zdravje svojih zaposlenih in tudi za čim bolj nemoteno poslovanje pa marsikje zaposlenim, ki jim delo to dopušča, že predlagajo, da ga opravljajo kar od doma. Med takimi podjetji je tudi Lek iz skupine Novartis, ki v Sloveniji zaposluje okoli 4400 delavcev in kjer tudi sicer podpirajo kulturo fleksibilnih oblik dela, vključno z delom od doma. »V Novartisu sta naša glavna skrb zdravje in varnost sodelavcev. Za sodelavce Novartisa v Sloveniji, ki jim narava njihovega dela to dopušča, je v dani situaciji zelo priporočljivo, da v čim večji meri delajo od doma z namenom varovanja zdravja sodelavcev, družin in širšega prebivalstva z istočasno skrbnostjo za zagotavljanje kontinuitete poslovanja,« so pojasnili.

Podobno pravijo tudi v šenčurskem Euro Plusu, krovnem podjetju skupine NiceLabel, kjer imajo mednarodno ekipo sodelavcev iz petnajstih držav ter pisarne v Evropi, Severni Ameriki in Aziji. »Situacijo v zvezi s širjenjem novega koronavirusa nenehno spremljamo in glede na razmere v posameznih državah sprejemamo ustrezne ukrepe. Eden od njih je tudi delo od doma, ki smo ga v svoji kitajski pisarni uvedli že januarja, pripravljeni pa smo tudi na scenarij, če bo potrebno začasno prekiniti fizično prisotnost zaposlenih v vseh naših pisarnah po svetu. Zdaj, ko je bil sprejet ukrep o zaprtju šol in vrtcev od 16. marca do preklica, smo vsem svojim zaposlenim v Sloveniji ponudili možnost dela od doma,« je povedal Matej Košmrlj, izvršni direktor Euro Plusa. »Sodelavci iz Evrope, ki so bili pred nekaj tedni na sejmu v Italiji, so dva tedna preventivno delali od doma, vsi ostali trenutno še prihajajo v lokalne pisarne. Takoj po izbruhu koronavirusa v Evropi smo izvedli test tehnične pripravljenosti za delo celotnega tima od doma. K sreči nam narava dela omogoča, da naši procesi lahko potekajo gladko, zgolj z minimalnimi prilagoditvami,« je razložil.

V izjemnih okoliščinah, kot je tudi množični pojav nalezljive bolezni, lahko delodajalec enostransko odredi delavcu, da delo opravlja od doma. / Foto: Tina Dokl

Skupina NiceLabel v Sloveniji in podružnicah v Nemčiji, ZDA, na Kitajskem in v Singapurju zaposluje okoli 150 ljudi, pri čemer jih od deset do petnajst odstotkov, predvsem tisti, ki s prodajnega ali marketinškega vidika pokrivajo določene trge, kjer nimajo svojih pisarn, že zdaj dela od doma, medtem ko imajo drugi možnost občasnega dela od doma glede na specifične potrebe. »Tudi sicer NiceLabel zaradi nagle rasti, vse večje in vse bolj geografsko razpršene ekipe ter prizadevanj za učinkovito izmenjavo informacij med sodelavci iz različnih časovnih pasov že leta spodbuja uporabo najnovejših tehnologij za delo na daljavo,« je še dodal Košmrlj.

V družbi Goodyear Dunlop Sava Tires, kjer jih od okoli 1600 zaposlenih največ dela v proizvodnji, za zdaj še vsi opravljajo delo na sedežu podjetja. »Varnost in dobro počutje naših sodelavcev ter njihovih bližnjih sta za Goodyear izjemno pomembna, zato pozorno spremljamo situacijo, povezano s koronavirusom, ter sledimo usmeritvam in priporočilom Nacionalnega inštituta za javno zdravje in vladnih služb,« so poudarili.

V primeru naravnih in drugih nesreč oz. izjemnih okoliščin, tudi ob množičnem pojavu nalezljive bolezni, sicer lahko delodajalec tudi enostransko začasno odredi delo na domu.

Manj prijav na potovanja

Na Združenju turističnih agencij Slovenije pravijo, da zaradi širitve novega koronavirusa ni bilo veliko odjav potovanj, je pa manj novih prijav.

Ana Šubic

Kranj – Širitev koronavirusa vpliva tudi na delovanje turističnih agencij, saj nekateri potniki odjavljajo načrtovana potovanja in izlete. V Združenju turističnih agencij Slovenije (ZTAS) sicer ne vodijo evidence o poslovanju članic, a kot pravi generalni sekretar Mišo Mrvaljević, po podatkih, ki jih imajo, ni veliko odpovedi, je pa manj novih prijav. »Vsekakor je odjav malo, saj kljub medijski eksponiranosti nobena od držav ni razglasila epidemije, kar bi edino pomenilo, da imajo potniki pravico odpovedi s polnim vračilom plačila. Vse druge odjave so odpoved potnika, kar ureja slovenska zakonodaja,« je pojasnil Mrvaljević še pred včerajšnjo napovedjo razglasitve epidemije v Sloveniji. Poudaril je, da slovenske agencije razpisane izlete v kraje, ki so varni za potovanje, tudi izpeljejo, pri tem pa na prvem mestu pazijo na zdravje. »Trenutno se je tempo novih prijav upočasnil; ljudi je strah vsega neznanega, še posebej zaradi medijske izpostavljenosti. Prepričani smo, da se bo stanje do prvomajskih praznikov počasi normaliziralo,« je razložil in potrdil, da nekateri sedaj oklevajo tudi glede rezervacij prvomajskih počitnic in poletnega dopusta.

Če potnik odpove potovanje v kraj, kjer ni razglašeno tveganje za zdravje ali varnost ljudi, nima pravice do povračila celotne kupnine.

Na turističnih agencijah so s podatki o vplivu koronavirusa na njihovo poslovanje zelo skopi. Na naša konkretna vprašanja se večinoma niso odzvale oz. so to storile zgolj z obvestili za javnost, v katerih poudarjajo, da s ciljem zagotavljanja zdravja in varnosti potnikov ves čas pozorno spremljajo situacijo. Ponekod strankam omogočajo tudi brezplačno odpoved potovanj ali spremembo rezervacije do trideset dni pred odhodom. V družbi Relax turizem so pojasnili, da so ob izbruhu koronavirsa na Kitajskem sicer zaznali nekoliko manjše povpraševanja, a se kupci kljub temu odločajo za rezervacije. Porasta odpovedi ne zaznavajo, tudi zato, ker se sezona pri njih začne s prvomajskimi prazniki, več kot osemdeset odstotkov aranžmajev pa bodo realizirali od junija do oktobra.

Na Evropskem potrošniškem centru Slovenija, ki deluje v okviru gospodarskega ministrstva, so zaradi vse več vprašanj potrošnikov o njihovih pravicah na področju letalskih prevozov in potovanj pripravili pojasnila glede možnosti povračil. Če agencija že sama ne odpove potovanja, je potrošnik vezan na splošne pogoje poslovanja organizatorja potovanja, ki lahko v primeru odpovedi s strani potrošnika določajo standardne odstopnine. Pri nekaterih vrstah pogodb je potrošnikova pravica do odpovedi vezana na časovni rok, v katerem še lahko uveljavlja pravico do odstopa od pogodbe. Za paketna potovanja ima v primeru sklenitve pogodbe zunaj poslovnih prostorov ponudnika pravico, da v 14 dneh brez navedbe razloga odstopi od pogodbe in dobi vrnjena vsa plačila. »Po poteku tega roka ali če je bila pogodba sklenjena v poslovnih prostorih ali na daljavo, lahko potrošnik odstopi od pogodbe o paketnem potovanju in je upravičen do povračila vseh plačil, brez plačila kakršne koli odstopnine, kadar se pred začetkom potovanja v kraju potovanja ali v neposredni bližini pojavijo neizogibne in izredne okoliščine, ki bistveno vplivajo na izvedbo turističnega paketa, ali neizogibne in izredne okoliščine, ki bistveno vplivajo na prevoz potrošnika v kraj potovanja.« Pri presoji, ali gre za neizogibne in izredne okoliščine, bi bilo po mnenju potrošniškega centra treba upoštevati obvestila pristojnih državnih organov o razmerah v kraju potovanja ali kraju, ki je na poti do njega, predvsem glede stopnje tveganja za varnost ali zdravje potnikov.

Če potnik iz preventivnih razlogov odpove potovanje v kraj, kjer ni razglašeno tveganje za zdravje ali varnost ljudi, nima pravice do povračila celotne kupnine. Organizator lahko v tem primeru zadrži ustrezno in upravičeno odstopnino, standardi za njeno določitev so lahko sestavni del pogodbe. Pomembno je tudi, ali je potrošnik sklenil zavarovanje za primer odpovedi ter kakšne okoliščine in tveganja krije.

Poenostavljeno plačilo

Cveto Zaplotnik

Kranj – Finančna uprava (Furs) je že lani omogočila poenostavljeno plačilo prispevkov za socialno varnost samozaposlenim, družbenikom, kmetom, prostovoljcem in »popoldancem«, odslej pa je takšno plačevanje na voljo tudi podjetnikom in podjetjem, ki imajo zaposlene. Namesto s petimi položnicami za pet različnih dajatev, obračunanih z REK-obrazcem, lahko zavezanec mesečne obveznosti plača le z enim e-računom. Zavezanec mora pri svoji spletni banki oddati prijavo na prejem e-računa, prijava pa šteje kot strinjanje s Splošnimi pogoji plačevanja obveznih dajatev z e-računom. Furs mu bo na podlagi oddanega obračuna davčnega odtegljaja (REK-obrazca) pripravil zbirni plačilni nalog, ki bo vseboval podatke o javnofinančnih blagajnah, vrstah in višini dajatev; nalog pa mu bo v obliki e-računa poslal v spletno banko.

Februarja spet upad brezposelnosti

Kranj – V Sloveniji se je brezposelnost po dveh mesecih naraščanja februarja ponovno znižala. Po podatkih zavoda za zaposlovanje je bilo ob koncu februarja registriranih 77.484 brezposelnih, kar je bilo 2357 manj kot januarja letos in 3271 manj kot ob koncu lanskega februarja. Na območju Območne službe Kranj je bilo februarja 5179 brezposelnih, kar je bilo 3,8 odstotka manj kot januarja in dva odstotka manj kot leto prej.

Pridružite se uspešnim –
najemite pisarno v PS Naklo, objekt Špedicija
Cesta na Okroglo 7, 4202 Naklo

- 3 pisarne: **17,7** m², **14,7** m² in **25,8** m²
- Pritličje, pisarne so klimatizirane
- Souporaba čajne kuhinje in sanitarij
- Parkirna mesta pred stavbo

MERKUR nepremičnine

www.merkurnepremicnine.si
T 04/258 70 00 E info@merkurnepremicnine.si

Smučar umrl po trku v drevo z zaščitno blazino

Simon Šubic

Soriška planina – Škofjeloški policisti so v sredo dopoldan obravnavali smrtno nesrečo smučarja na Soriški planini. Okoliščine kažejo, da se mu je pred trčenjem v zaščitno blazino, ki je nameščena na drevesu, odpela smučka, so pojasnili na Policijski upravi (PU) Kranj. Smučar je po trku nezavesten obležal na smučišču in je kljub takojšnji prvi pomoči na kraju umrl, so dodali. Uprava RS za zaščito in reševanje poroča, da so v intervenciji poleg reševalcev na smučišču sodelovali še prvi posredovalci Prostovoljnega gasilskega društva Sorica, reševalci Nujne medicinske pomoči Škofja Loka in ekipa Helikopterske nujne medicinske pomoči z Brnika.

Policisti so v letošnji zimi na gorenjskih smučiščih obravnavali dve smrtni nesreči smučarjev. Prva se je zgodila 31. januarja v Kranjski Gori, v kateri se je hudo poškodoval deskar, ki je kasneje umrl v bolnišnici. V tej smučarski sezoni so gorenjski policisti obravnavali 32 smučarskih nesreč, v dvanajstih so se smučarji hudo poškodovali. V večini nesreč so bili smučarji udeleženi sami, med razlogi za nesreče pa je najpogostejše precenjevanje sposobnosti in razmer na smučišču, pojasnjujejo na PU Kranj.

Zagorelo pri računalniku

Gorenjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali več požarov.

Simon Šubic

Domžale – V ponedeljek zvečer je zagorelo v stanovanju na območju Domžal. Gasilci so požar pogasili, policisti pa so z zbiranjem obvestil in ob ogledu kraja ugotovili, da je zagorelo pri namiznem računalniku, požar pa se je nato razširil po stanovanju. Nastalo je za okoli trideset tisoč evrov materialne škode.

Kranjskogorski policisti so v torek obravnavali požar v poslovnem objektu v Podkorenu. Do ogrožanja ni prišlo, požar pa so pogasili kranjskogorski in jeseniški gasilci. Kranjski policisti pa so isti dan obravnavali požar na kurilni napravi. V obeh primerih je nastala majhna materialna škoda.

V sredo so posredovali kranjski gasilci, ker je ob vrtičkih v Hrastjah v sodu tlela žerjavica. Nevarnosti za okolico sicer ni bilo. V Škofji Loki sta bila v sredo zvečer poškodovana plastična zabojnika za smeti, ker je v njiju zagorelo. Zaradi prijave požara so predvčerajšnjim posredovali tudi tržiški policisti. Požar se ni razvil, policisti pa so ugotovili, da je gost dim povzročil neprevidno odložen pepel. Eni osebi so morali zaradi vdihavanja dima nuditi zdravniško pomoč.

Policisti opozarjajo občane, naj ravnajo odgovorno in naj ne opuščajo zaščitnih ukrepov pred požari.

Vinjen povzročil nesrečo

Simon Šubic

Kranj – Kranjski policisti so v sredo ponoči zaradi neprilagojene hitrosti vožnje ustavljali voznika, ki je v Kranju zatem povzročil prometno nesrečo z lažjimi poškodbami. Na ovinku je med vožnjo po klancu navzgor zapeljal na nasprotno smerno vozišče in trčil v drug avtomobil. »Obravnavani voznik nima veljavnega vozniškega dovoljenja, bil je tudi pod vplivom alkohola. Preizkus alkoholiziranosti je pri njem pokazal rezultat 0,46 mg/l alkohola v izdihanem zraku. V postopku je z nedostojnim ter nasilnim in drznim vedenjem kršil tudi javni red in mir,« so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Nič obiskov gasilcev

Kranj – K ukrepom za zajezitev koronavirusa so pristopili tudi v Gasilsko reševalni službi Kranj. Odpovedali so obiske in oglede. Prosijo, da jih v nujnih primerih pred prihodom pokličete. Servis ročnih gasilnih aparatov obratuje normalno.

Kaj je potrebno za policista

Na Višji policijski šoli v Tacnu vsako leto prejmejo več sto prijav, kljub temu pa približno tretjina od sto petdeset mest ostane nezasedena.

Aleš Senožetnik

Tacen – Da je delo policista vse prej kot enostavno, smo se v četrtek prepričali tudi predstavniki medijev. Na Policijski akademiji v Tacnu so namreč predstavili svoje delo in v svoje vrste povabili vse, ki – kot je dejala generalna direktorica policije mag. Tatjana Bobnar – čutijo klic, da bi za sočloveka naredili nekaj dobrega. Časa za prijave na dveletni višješolski študijski program imajo prihodnji policisti še do 18. marca.

Kot je povedal pomočnik ravnatelja šole v Tacnu Damijan Hvasti, se na različne načine trudijo promovirati poklic, saj je slovenska policija kadrovsko izredno podhranjena. Kljub temu težava ne tiči v pomanjkanju zainteresiranih. »V zadnjih petih letih, odkar izvajamo ta višješolski študijski program za redne študente, se na razpis odzove v povprečju med osemsto in tisoč interesentov, kar pomeni, da je prijav dovolj. Težava je drugje,« pravi Hvasti in pojasni, da se kljub podani prijavi približno tretjina ne odzove na povabilo na termin izbirnih postopkov, manjšina »odpade« po varnostnem preverjanju ter psihološkem preverjanju in zdravstvenem pregledu. Za precejšnjo selekcijo pa poskrbi preizkus telesnih zmogljivosti. »Čeprav nimamo zelo zaostrenih pogojev in ne iščemo vrhunskih atletov. Pri postavljanju meril smo se posvetovali s Fakulteto za šport in za merilo vzeli dolgoletno povprečje, a očitno so mlajše generacije vse manj gibljive,« pravi Hvasti, ki dodaja, da se tako v zadnjih letih skozi sito prebije le koli sto kandidatov, čeprav je prostih mest navadno okoli 150.

Delo policista je lahko tudi precej stresno.

Med fizičnimi preizkusi so različne vaje za moč in vzdržljivost. Tako morajo denimo fantje narediti vsaj tri zgibe, dekleta pa enega. Skok z mesta v daljino pri fantih ne sem biti krajši od 214 centimetrov, pri dekletih pa 156, Cooperjev test (tek na 2400 metrov oz. šest krogov na stadionu) pa morajo fantje opraviti v največ 11 minutah in pol, dekleta imajo na voljo še tri minute več. »Od štiristo testirancev jih je lani test opravila polovica,« pravi Zlatko Pincolič, ki na akademiji poučuje predmet psihofizična priprava. Tudi on se strinja, da so mlajše generacije fizično slabše pripravljene. »Imamo posameznike, ki so zelo dobri, generalno gledano pa so generacije slabše,« pravi Pincolič, ki kljub temu meni, da bi mlad in zdrav človek z nekaj treninga takšen test lahko opravil brez večjih težav.

»Osumljenka« s fotorobotom, ki smo ga izdelali novinarji.

Tisti, ki uspešno opravijo z izbirnimi postopki, v začetku šolanja podpišejo pogodbo o izobraževanju in hkrati tudi pogodbo o zaposlitvi, s čimer ima študent že v času študija pogodbo za določen čas, po koncu šolanja pa predvidoma sklene pogodbo za nedoločen čas. Možnosti, ki se odpirajo znotraj poklica policista pa je ogromno, pravi Hvasti, in vsakdo se lahko usmeri v področje, ki ga zanima.

O tem smo se lahko nedavno na dogodku za predstavnike medijev na akademiji prepričali tudi sami. Novinarji, fotografi in snemalci smo se preizkusili na poligrafu, ki ga laično imenujemo kar detektor laži, čeprav dejansko skozi različne senzorje meri fizične odzive testiranca na zastavljena vprašanja. Seznanili smo se z delom forenzikov ob umoru in se na kratko srečali z »osumljenko«, nato pa izdelali fotorobot njenega obraza. Da delo policistov ni le fizično in psihično zahtevno, temveč je zanj potrebnega tudi precej poguma, pa so nam prikazali s prikazom intervencije. A brez skrbi, razgrajača so hitro umirili.

Drzna tatova pristala v priporu

Pred dnevi sta v priporu pristala moška z območja Novega mesta, stara štiriindvajset in enainštirideset let, ki so ju medvoški policisti kazensko ovadili zaradi drzne tatvine.

Simon Šubic

Medvode – Medvoški policisti so pred dnevi prijeli osumljenca z območja Novega mesta, ki naj bi s še dvema neznanima storilcema sredi februarja na območju Medvod izvršila drzno tatvino na škodo dveh občank.

Štirje neznani storilci so 18. februarja pristopili do stanovanjske hiše na območju Medvod, kjer je eden od njih 82-letno oškodovanko s pretvezo, da opravljajo storitve na telekomunikacijskem omrežju, zvabil v kletne prostore. V tem času so ostali trije storilci vstopili v njeno stanovanje in tam pregledali prostore, od koder so odtujili nadzorno kamero. Po dejanju so odšli še v drugo nadstropje stanovanjske hiše in drugi oškodovanki odtujili gotovino, nakit in vrednostne papirje.

Po dejanju so vsi štirje objekt zapustili in se odpeljali z osebnim vozilom, oškodovanka pa je kmalu po njihovem odhodu opazila, da so jo okradli, zato je o tem takoj obvestila policijo. Z dejanjem so povzročili za skupno nekaj več kot dva tisoč evrov materialne škode. Policisti so takoj začeli intenzivno zbirati obvestila in nadalje s kriminalistično preiskavo odkrili, da sta dva izmed storilcev 24- in 41-letnik z območja Novega mesta.

Starejšega osumljenca je policija kasneje povezala še s podobno tatvino, ki so jo 20. februarja v Spodnjih Jaršah izvedli trije moški. Pristopili so do stanovanjske hiše, kjer je eden od njih zamotil 90-letno oškodovanko, druga dva storilca pa sta neopazno vstopila v hišo in ukradla nakit in gotovino. Z dejanjem so povzročili za okoli 1200 evrov materialne škode. S kriminalistično preiskavo je bilo ugotovljeno, da je eden izmed storilcev zdaj že priprti 41-letnik iz območja Novega mesta.

Policisti so na podlagi odredbe Okrožnega sodišča v Ljubljani pri prijetih osumljencih opravili hišni preiskavi in obema odvzeli prostost do privedbe k preiskovalnemu sodniku, ki je zanju odredil pripor. »Preiskava navedenih kaznivih dejanj se še nadaljuje in bo o vseh novih okoliščinah obveščeno pristojno državno tožilstvo,« so še sporočili s Policijske uprave Ljubljana.

Policisti občanom svetujejo, da imajo osebe, ki so prišle nenapovedano, ves čas pod nadzorom in jih brez potrebe ne vabijo v prostore. Če hišo zapustijo, četudi »stopijo samo za vogal«, naj jo zaklenejo, ključ pa vzamejo s seboj. Če ugotovijo, da so postali žrtev tatvine, naj takoj pokličejo na 113.

Kar »korajžno« s pripravo žgancev

Kuhanje žgancev je stvar občutka, nekaj pravil pa vendarle je. Na primer, da moraš žgance »usahn't«. Tonka Zadnikar, dolgoletna oskrbnica več planinskih koč, zadnja leta pa Tonkine koče pod Vršičem, to dobro ve in zna. Na etnološko-kuharski delavnici v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori je rade volje podelila še več nasvetov. In prikazala, kako se skuhajo odlični ajdovi gorenjski in koroški žganci, tudi koruzni, ki pa znajo biti malce bolj »sitni« za pripravo.

Suzana P. Kovačič

Nedavna delavnica kuhanja žgancev je bila poučna in prijetna. Liznjekova domačija za pripravo te domače jedi nudi pristno okolje. Tako domače se počutiš v njej in prav takšna je bila delavnica in druženje. Kot je dejala kustosinja Gornjesavskega muzeja Natalija Štular, so oskrbniki planinskih koč prava zakladnica kuharskega znanja. Letos so s peko kruha že gostili Zdenko Podpečan, nekdanjo oskrbnico Roblekovega doma, tokrat pa »našo« Tonko. Že več kot 35 let je oskrbnica; začela je v Mihovem domu na Vršiču, bila je oskrbnica v Koči na Golici pa na Kriški gori in v Valvasorjevem domu. Že nekaj let s svojo ekipo izkazuje gostoljubnost obiskovalcem koče med 16. in 17. ovinkom Vršiške ceste; Tonkine koče z domačo malico in Tonkinim skutnim »štrudlom« z gozdnimi sadeži. Prav nalezljiva je njena »fajn« energija.

Tonka se ne drži pravila »luknje s kuhalnico«

»Vsak ima od doma spomin, kakšne žgance je jedel; bele žgance s krompirjem, koruzne žgance, morda ajdove žgance s krompirjem.« V Liznjekovi domačiji je bilo že vse pripravljeno za kuhanje gorenjskih ajdovih. V osoljeno vrelo vodo – vsaj za pol »piskra« vode naj bo – je stresla ajdovo moko. Pol kilograma moke že mora biti, da nastane kupček; in dobro je, da kupček ostane cel. Verjetno poznate tisto, ko z ročajem kuhalnice v sredino ajdove kepe naredite luknjo, ogenj povečate in počakate, da voda zalije kepo in luknjo. No, pravila »luknje s kuhalnico« Tonka nikoli ni upoštevala; sploh če je malo moke, se ta napije preveč vode. Počaka pa, da kepo zalije voda, potem zmanjša ogenj, posodo pokrije in žganci počasi vrejo od 30 do 35 minut. Tako Tonka vodi to kuharsko potovanje; enostavno se sliši, da že mora uspeti. »Ko jih boste toliko skuhali kot jaz, bodo zmeraj ''ratal'',« se nasmeji.

Če odlijete premalo vode, nastane močnik

Ko so žganci kuhani, je iz lonca bolje odliti več vode. Če odlijete premalo vode, nastane močnik in popravnega izpita ni. »Stari ljudje so zmeraj rekli, da moraš žgance tudi ''usahn't''. Ko odlijete vodo, jih v osnovi zmešate, ker pa je v žgancih še sopara, jih pustite še nekaj minut, da gre ven. Potem jih do konca zmešate z vilicami za žgance (lahko z vilicami za meso). Mešajte jih, kot da brskate, ampak nežno. Počasi jim dolivajte vodo, a da je ne bo preveč.«

Pri koroških ajdovih žgancih moko popražite v segreti teflonski posodi brez maščobe, Tonka sicer uporablja še odlične stare posode Emo. Moko mešate, da zadiši, da postane »steklena«. Samo da je ne zažgete. Potem pa z občutkom – več ponovitev bo, bolje vam bo šlo – počasi prilivate osoljeno vrelo vodo in mešate. Koroški so hitreje narejeni kot gorenjski.

Koruzne žgance Tonka Zadnikar največ kuha poleti, odlični so s kislim mlekom. / Foto: Tina Dokl

Žgančevka za kruh

Odlito vodo, reče se ji odlivač, lahko koristno uporabite kot dodatek testu za kruh. Kruh je mehkejši, dlje časa ostane. Nekateri ji rečejo žgančevka. Tri dni jo lahko hranite v hladilniku.

Tonka v žgance zameša vročo zabelo z maslom ali mastjo. Zabele naj bo malo, če je je preveč, so žganci pretežki. Po vrhu jih pa že zabelite, kolikor želite; z ocvirki, nekateri celo razžvrkljajo jajce in ga dajo na vrh.

Ajdovi moki Tonka ne primeša pšenične. Ker dela v gostinstvu, je že zaradi celiakije ne dodaja. »Doma lahko malo mešate s pšenično, posebno če imate zelo črno moko.« Vedno kupuje moko istega proizvajalca, a je voda kdaj popolnoma čista, drugič gosta; ne ve, od česa je to odvisno.

Postopek priprave koruznih žgancev je podoben gorenjskim ajdovim. Le da koruzne zabeli z maslom, na vrhu pa so lahko ocvirki. Ostanek koruzne žgančevke je prav tako primeren za kruh.

Treba je ostati aktiven

Tonko Zadnikar srečate v različnih okoljih. Je tudi maratonka, planinka, kolesarka, popotnica. Je babica uspešne alpske smučarke Mete Hrovat, tašča župana Kranjske Gore Janeza Hrovata. Letos si je za 73. rojstni dan omislila alpinistično turo po Župančičevi grapi na Malo Mojstrovko, ki jo je izpeljala v spremstvu gorskega vodnika in reševalca Klemena Gričarja. Pred časom je za naš časopis povedala še en dober nasvet: »Vedno poudarjam in spodbujam zlasti ženske, da je treba biti aktiven. Da se ni treba pretrgati, da potrebuješ zelo malo, eno uro na dan zase. Nobena ne bo rekla, da tega časa nima. In potem veliko lažje vse delaš ...«

Foto: Tina Dokl

Tako so videti gorenjski ajdovi žganci in tudi koroški.

Foto: Tina Dokl

Koruzne žgance zabeli z maslom, povrhu jih posuje z ocvirki.

Aktualno

Klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj: »Ljudje so še vedno izrazito pasivni.« **Stran 18**

Zanimivosti

Dr. Andrej Gregori v Podkorenu goji gobe in raziskuje njihove zdravilne učinke. **Stran 19**

Zgodbe

Hokejski trener Murajca Pajić o tem, kako je živeti v karanteni v Italiji ... **Stran 20**

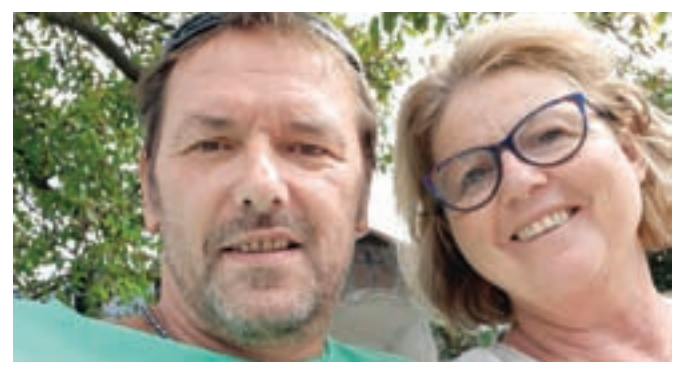

Od petka do petka

Predvidoma danes zvečer naj bi dobili novo vlado, ki jo bo vodil Janez Janša, predsednik največje parlamentarne stranke SDS, ki je pred dnevi vložila tožbo zoper odhajajočega premierja Marjana Šarca. / Foto: arhiv GG

Predsednik republike Borut Pahor na slovesnosti ob odkritju obeležja v spomin na Stanka Premrla, avtorja melodije slovenske himne / Foto: Daniel Novakovič (STA)

V Slovenijo je ta teden prispel prvi od 52 naročenih vlakov Stadler, za katere bodo Slovenske železnice odštele 320 milijonov evrov. / Foto: SŽ

Poslanci predvidoma še danes volijo novo vlado

Simon Šubic

Zaslišanja ministrskih kandidatov

Pristojni odbori državnega odbora ta teden zaslišujejo kandidate za ministre v novi vladi, ki jo sestavlja mandatar Janez Janša. V torek so predstavitve pred matičnimi odbori uspešno prestali kandidat za zunanjega ministra Anže Logar (SDS), kandidat za ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj (NSi) in kandidat za ministra za obrambo Matej Tonin (NSi). V sredo so bili kot primerni ocenjeni Aleksandra Pivec (DeSUS) za kmetijsko ministrico, Boštjan Koritnik (SMC) za ministra za javno upravo, Andrej Šircelj (SDS) za ministra za finance in Aleš Hojs (SDS) za notranjega ministra. Včeraj so se pred matičnimi odbori predstavili še kandidati Andrej Vizjak (SDS) za ministra za okolje in prostor, Zdravko Počivalšek (SMC) za gospodarskega ministra, Jernej Vrtovec (NSi) za ministra za infrastrukturo, Simona Kustec (SMC) za ministrico za izobraževanje, znanost in šport ter Liljana Kozlovič (SMC) za pravosodno ministrico. Jutri bodo kot zadnji potrditev na matičnih odborih iskali še kandidati za ministra za zdravje Tomaž Gantar (DeSUS), za ministra brez listnice, pristojnega za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Zvonko Černač (SDS), za ministra za kulturo Vasko Simoniti (SDS) ter za ministrico brez listnice, pristojno za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Helena Jaklitsch (SDS). Predsednik državnega zbora Igor Zorčič je predlagal, da naj bi izredno sejo, na kateri bodo poslanci potrjevali listo kandidatov za ministre, izvedli še danes zvečer.

SDS toži Šarca

Kmalu največja vladna stranka SDS je prek odvetnika Francija Matoza vložila tožbo proti predsedniku vlade v odhajanju Marjanu Šarcu zaradi izjave, ki ko je konec januarja podal za Televizijo Slovenija. Šarec je tedaj o SDS dejal, da je težko sodelovati s stranko, ki izvaja »metode, kakršne izvaja. Se pravi sovražni govor, potem tudi se financira iz Madžarske.« Ker gre po mnenju SDS za neresnično in žaljivo izjavo, so najprej od Šarca zahtevali preklic, ki pa ga odhajajoči premier ni želel dati, zato je zdaj sledila tožba. Kot navaja Matoz, gre za nepoštene in neresnične navedbe z izrazito negativno in objektivno žaljivo konotacijo, ki SDS »neupravičeno diskvalificirajo v javnosti in jo prikazujejo v izrazito negativni luči«. Prvo stran tožbe, ki je bila vložena na Okrajno sodišče v Kamniku, je Šarec v sredo objavil na Facebooku. Ko je razvidno, SDS od njega zahteva preklic izjav in denarno odškodnino. »Medtem ko se večina ukvarja s tem, kako zajeziti koronavirus, drugi tožijo. Zvečer me je pričakala kuverta. Pestro,« je ob tem zapisal Šarec.

Obeležje avtorju slovenske himne

Predsednik republike Borut Pahor in ljubljanski nadškof Stanislav Zore sta v torek ob 55. obletnici smrti duhovnika in skladatelja Stanka Premrla ob njegovem grobu na ljubljanskih Žalah odkrila spominsko obeležje v čast avtorja melodije slovenske himne, ki je nastala pred 115 leti, pred tridesetimi leti pa je postala himna. Pahor je ob tem dejal, da je himna duša vsake države ter zven narodove in državne identitete. »Stanko Premrl je razumel preroško in brezčasno sporočilo Prešernovih stihov, zato jih je požlahtnil z melodijo, ki so jo kmalu po prvi predstavitvi sprejeli medse in za svojo vse Slovenke in Slovenci,« je povedal. »Prešernov genij je pripravil besede, Premrlov talent pa je tem besedam dodal melodijo, ki smo jo prepevali kot hvalnico trti, prijateljstvu, slovenstvu, pa tudi svobodi in bratstvu med vsemi narodi,« pa je poudaril Zore. Premrlovo Zdravljico so prvič izvedli 18. novembra 1917 v veliki dvorani Hotela Union v sklopu koncerta Glasbene matice.

Z vlakom kmalu hitreje

V Slovenijo je v sredo prišel prvi od 52 novih Stadlerjevih vlakov. Kot so pojasnili v Slovenskih železnicah, jih bo do konca leta po naših tirih vozilo že deset, do konca leta 2022 pa vseh 52, od tega 31 električnih in 21 dizelskih vlakov. Novi vlaki bodo sodobnejši, prostornejši, udobnejši in hitrejši, zagotavljajo. Vsa vrata bodo imela izvlečno stopnico za lažji vstop, prostore za osebe z omejeno mobilnostjo ter posebne toaletne prostore zanje. Na vlakih bo tudi najmanj deset mest za kolesa, vtičnice za polnjenje mobilnih naprav, vsi pa bodo opremljeni s signalom za brezžični internet. Potovalni čas naj bi se z novimi vlaki skrajšal do deset odstotkov. Slovenske železnice so prvih 26 vlakov pri švicarskem proizvajalcu naročile leta 2018, lani pa še dodatnih 26. Skupna vrednost naročil je 320 milijonov evrov.

Slovenci v zamejstvu (736)

Praznik v znamenju obletnic

Jože Košnjek

med sosedi

Zveza slovenskih žena na Koroškem je v soboto, 7. marca, povabila svoje članice, skupaj jih je blizu 300, v Kulturni dom Ledince (Ledenitzen) v občini Bekštajn (Finkenstein) na osrednjo proslavitev 8. marca, praznika žena. Potekala je v luči štirih obletnic: 110-letnice praznovanja tega praznika in še posebej obletnic, povezanih s Koroško: 100. obetnice plebiscita o poteku južne koroške oziroma severne slovenske meje, 75. obletnice konca druge svetovne vojne in 65. obletnice podpisa Avstrijske državne pogodbe. V duhu vsebine teh obletnic je bila postavljena tudi scena na glavnem odru. Izpod stropa so se vili trakovi, na katerih so bili napisana imena koroških Slovenk, pregnanih

Dramska igralka Lara Vouk je brala spomine dr. Angele Piskernik in Milke Hartman.

in tudi umrlih v ženskem koncentracijskem taborišču Ravensbrueck. Protinacistični upor koroških Slovenk in Slovencev je bil namreč eden od dejanj, zaradi katerih je bilo leta 1955 določeno sedanje ozemlje Republike Avstrije in ji vrnjena državnost.

Predsednica Zveze slovenskih žena na Koroškem Danijela Topar iz Škofič, po poklicu novinarka urednica v slovenskem programu koroškega deželnega studia ORF v Celovcu, je v nagovoru poudarila pomen, ki so ga imele in ga še imajo koroške Slovenke v prizadevanjih za narodnostno, kulturno in jezikovno enakopravnost. Spomnila je na dr. Angelo Piskernik in Milko Hartman, ki sta se pred plebiscitom pogumno postavili v bran slovenstvu in izrazili strah, kaj bo, če bo zmagala nacionalistična nemška stran. Tudi obe slavnostni govornici, zvezna poslanka Zelenih Olga Voglauer in deželna poslanka in predsednika Zveze socialdemokratskih

Od leve: deželna poslanka Ana Blatnik, predsednica Zveze slovenskih žena na Koroškem Danijela Topar in častna predsednica Zveze Milka Kokot

žena Koroške Ana Blatnik, sta poudarjali samozavest in pogum koroških Slovenk, ki so v preteklosti in tudi sedaj vzgajajo svoje otroke in vnuke v slovenskem duhu. Olga Voglauer je svoj govor sklenila z upanjem, da leta 2030, deset let po stoletnici plebiscita, na Koroškem ne bo več govora »o Koroščih in koroških Slovencih, ampak o Koroščih in Korošicah, ki so, ne glede na jezik, v tej deželi doma«.

V kulturnem programu je sodelovala pevska skupina Akzent pod vodstvom Anice Lesjak - Ressman, ki deluje v okviru Slovenskega kulturnega društva Jepa Baško jezero, dramska igralka Lara Vouk pa je brala spomine znanih koroških Slovenk dr. Angele Piskernik in Milke Hartman. Ta je ob plebiscitu zapisala: »Na Peci in na Obirju gorijo nemški kresovi, v dolini pa so temni slovenski domovi ...«

Po svetu

Virusi in migranti

Očitno je, da nas ta čas ogroža predvsem dvoje: virusi in migranti. Oboje prihaja iz Azije. Koronavirus je svojo pot začel v kitajskem mestu Vuhan, v Turčiji pa se na pot v Evropo pripravlja množica migrantov ...

Miha Naglič

Migranti, emigranti, imigranti

Podrobnosti o pandemiji, ki jo povzroča koronavirus SARS-CoV-2 in je medtem zajela že cel planet, ter o množici migrantov, ki se v Turčiji pripravljajo na pot proti severu v bližnji pomladi, je v dnevnih poročilih več kot dovolj. Zato si na tem mestu raje razložimo, kdo pravzaprav so vsi ti virusi in migranti. Če malo pomislimo, so pravzaprav oboji eno in drugo: tudi virusi migrirajo, migrante pa večina nacionalnih družb doživlja kot grožnjo; če pridejo množično, jih doživljamo kot epidemijo, kot družbeno bolezen. Definicijo (mednarodnih) migracij lahko najdemo v Resoluciji o imigracijski politiki Republike Slovenije iz leta 1999, in sicer: »(Mednarodne) migracije se pojavljajo večinoma v treh oblikah: 1. kot regularne, svobodne migracije posameznikov, ki po lastni volji in v okviru obstoječih zakonov spremenijo državo svojega prebivališča; 2. kot prisilne migracije, ko ljudje bežijo bodisi kot posamezniki v strahu pred preganjanjem ali množično zaradi strahu pred kolektivnimi kršitvami človekovih pravic ali humanitarnega prava ter drugimi okoliščinami, ki jih povzročajo različni konflikti in katastrofe; 3. kot nezakonite migracije, ki zadevajo prepovedane prehode meja in nedovoljeno bivanje v tuji državi.« Zdaj nas torej prizadevajo predvsem migranti iz druge in tretje točke – prisilni in nezakoniti migranti. V množici, ki se skuša na turško-grški meji prebiti v EU, so pomešani oboji. Če malo karikiramo, so tudi zadevni virusi neke vrste nezakoniti migranti. Idealno bi bilo, če bi tudi njim vstop v EU enostavno prepovedali. A kaj, ko na grški meji in na grških otokih še ljudi komaj obvladujejo, virusi pa potujejo tako, da se infiltrirajo v zakonite migrante in z njimi kot prenašalci nadaljujejo svoje epidemično pot. Za boljše razumevanje je smiselno definirati še pojme migrant, emigrant in imigrant. Slovar slovenskega knjižnega jezika (glej na portalu Fran) opredeljuje migranta kot osebo, ki spreminja stalno ali začasno bivališče, zlasti iz gospodarskih vzrokov. Emigranta opredeljuje kot osebo, ki se izseli v tujino, zlasti iz političnih vzrokov; tudi begunec, izseljenec. Imigrant pa je opredeljen preprosto kot priseljenec. Tudi virusi so neke vrste priseljenci, a ne prihajajo niti iz ekonomskih niti iz političnih razlogov, njihova nezavedna misija je preprosto morilske narave. Zato se je treba pred njimi braniti z vsemi razpoložljivimi orožji. Kar pa seveda ne velja za obrambo pred prisilnimi in nezakonitimi migranti. So le ljudje, čeprav jih, sodeč po spletnih »razpravah«, nekateri doživljajo kot viruse in bi se jih temu primerno tudi ubranili ... (Vir: Wikipedija, gesli Migracije in Virusi) Kakorkoli že: v Evropi (kot celoti, ne le v EU) sta tačas odprti dve širni fronti, proti virusom in proti migrantom. Ena je vsepovsod, njeni ključni položaji pa so v zdravstvenih ustanovah. Druga je za zdaj na grško-turški meji in na grških otokih, v ozadju pa je množica migrantov, trenutno »nastanjena« v Turčiji. Večina bi se vrnila na domove, če bi bilo mogoče, a večini najbrž (še) ni. Najbolj vitalni med njimi so posamezniki, ki pogosto niso niti ekonomski niti politični migranti, ampak preprosto težijo k boljšemu življenju. Med vsemi pa so gotovo tudi taki, ki jih njihovi »mentorji« pošiljajo v Evropo kot peto kolono v službi skrajnega islamizma, kot nevarne viruse v človeški podobi. V naslednjih mesecih bo torej Evropa na dvojni preizkušnji. Na notranji fronti bo potekal neusmiljen boj z virusi, na schengenskih in drugih državnih mejah pa odvračanje beguncev, ki pa mora biti kljub vsemu humano.

Hej, Grčija!

Turški predsednik Recep Tayyip Erdogan je v nedavnem govoru takole podražil grške sosede: »Hej, Grčija! Pozivam te, da odpreš vrata in se osvobodiš tega bremena ... Spusti jih v druge evropske države.« Mislil je seveda na begunce.

Ljubeznive pošasti

»Ljudje, ki počnejo pošastne, grozljive stvari, niso nujno pošasti.« To je izjavil nemški pisatelj Bernhard Schlink, avtor kultnega romana Bralec. In dodal: »Lepo in preprosto bi bilo, če bi lahko rekli, da ljudje spadajo v dve kategoriji – na eni strani v kategorijo pošasti, ki počnejo pošastne stvari, in na drugi strani v kategorijo dobrih ljudi, ki počnejo samo dobre stvari. Ampak tako preprosto to ni. Počneš lahko grozljive stvari, pa si še vedno tudi prijazen sosed, ljubeznив mož in tako naprej.« Tako je tudi med virusi – niso vsi pošasti, so tudi dobri virusi ...

Foto: Wikipedija

Slika, ki se ponavlja že kakih pet let: begunci v čolnu, ki pluje s turške obale na grški otok Lezbos, 29. 1. 2016

Ruski predsednik Putin in turški predsednik Erdogan sta politika, ki imata v rokah največ vzvodov sirske begunske krize. / Foto: Wikipedija

Nemški pravnik in pisatelj Bernhard Schlink (roj. 1944) je vse bolj priljubljen tudi pri nas. / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (64)

O kaznovanju v šoli – 5. del

Ivka Sodnik

V pravilih šolskega reda, ki so del vzgojnega načrta, šole zapišejo, kako bodo ukrepale v posameznih primerih kršitev šolskih pravil. Prekrški so običajno razdeljeni na lažje in težje kršitve. Vsepovsod so najpogostejše kršitve različne oblike verbalnega, psihičnega in fizičnega nasilja med učenci. Pri prvih dveh prednjačijo dekleta, ki so zelo nagnjena k opravljanju, širjenju laži in izločanju katere od deklic iz prijateljskega kroga. Nasilja med dekleti se zlepa ne opazi in ga je zelo težko odpravljati, saj se deklic ne da prisiliti k medsebojnemu sprejemanju in razumevanju. Vedno je najmanj ena odveč, in neredko so razdeljene v več taborov. S fanti je lažje, saj v navalih jeze fizično obračunajo med seboj, se zelo hitro pomirijo in že naslednji dan znova prijateljujejo. Bolj zagonetni so pojavi kraj in izsiljevanj ter prve izkušnje z alkoholom in prepovedanimi drogami. Zelo moteč prekršek je tudi ponavljajoče se motenje pouka, žaljiv odnos do učiteljev, divjanje po šolskih hodnikih in nepisanje domačih nalog.

Kazni za prekrške se stopnjujejo. Prvi vzgojni ukrep je opozorilo učencu, naj preneha z neprimernim vedenjem. Če učenec opozorila ne upošteva, sledi pogovor, ponekod prekrške zapisujejo v posebne zvezke. Če pogovor, v katerem učenec običajno vse obljubi, ne zaleže, se učitelj lahko obrne po pomoč k razredniku ali pa kar sam povabi starše pogovor. Sodelovalni starši otroka doma trdo primejo in razmere se izboljšajo. Nekateri starši pa takšne klice ali pisma učiteljev, zlasti če pišejo prepogosto in ne da bi vedeli drug za drugega, razumejo kot njihovo nemoč, da bi v šoli vzpostavili potrebno disciplino.

Ponekod v šolska pravila zapišejo celo zahtevo, da morajo starši priti sredi dopoldneva v šolo po svojega otroka, ki je naredil prekršek. Takšno nepremišljeno ravnanje znižuje ugled in strokovno moč učiteljev, zato bi morale šole izkoristiti vse notranje vzgojne ukrepe, preden bi iskale pomoč staršev. Posamezni učitelj se lahko obrne po nasvet na svoje kolege, razrednika, šolsko svetovalno službo ali ravnatelja. Najprej pa si mora priznati, da težav ne more rešiti sam. In da si pred kršitvami ne smemo zatiskati oči in jih pometati pod preprogo. V tem primeru prekrški kasneje izbijejo tako silovito, da sledijo pritožbe staršev, sledijo prijave na šolsko inšpekcijo in zgodbe zaidejo v medije.

Odločitev, koliko vrst vzgojnih ukrepov in kako se bodo stopnjevali, sprejme vsaka šola po svoje. Zakon o osnovni šoli govori v poglavju o vzgojnem delovanju šole samo o vzgojnih opominih kot zadnji obliki kaznovanja za neprimerno vedenje.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin največ trikrat v posameznem šolskem letu, in sicer šele ko so bili uporabljeni vsi drugi vzgojni ukrepi oziroma kazni in niso prinesli želenega učinka. Vzgojni opomini se ne prenašajo v novo šolsko leto. Ker je število vzgojnih opominov omejeno na tri, učenca, ki še naprej hudo krši šolska pravila, ni mogoče več kaznovati drugače, kot da šola začne postopek prešolanja učenca na drugo osnovno šolo. Da bi v najtežjih primerih šola vseeno omogočila učencu čim več priložnosti za odpravo neprimernega vedenja, se predvidijo številne predhodne manjše kazni, kot so individualno učenje, menjava oddelka, pogovori s svetovalno službo in ravnateljem, ustni in pisni opomini razrednika ...

Aktualno

Ljudje so preveč pasivni

Klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj: »Stvari se bodo premaknile, ko bo dovolj ljudi, ki bodo zahtevali spremembe. Še vedno so izrazito pasivni, me pa boli tudi prelaganje odgovornosti na mlade, ki niso ničesar krivi.«

Ana Šubic

Priznana klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj prihodnosti že dolgo ne naslavlja več v ednini. Meni, da so vsaj tri: ena je prepričanje, da bo še naprej tako, kot je sedaj, tu sta še prihodnost, ki se je bojimo, in tista, ki bi jo privoščili prihodnjim generacijam. A za boljšo prihodnost se bo treba potruditi in se ne bo zgodila sama po sebi, je v uvodu povedala v nedavnem pogovoru, ki je pod naslovom 'Naše prihodnosti na planetu, ki ne raste' potekal v Mestni knjižnici Kranj. V okviru projekta Znanost na cesti se je s Kajfež Bogatajevo pogovarjal novinar Vala 202 Jan Grilc.

Kot je dejala, se ji zdi idealno, da bi v šolski program uvedli predmet prihodnost ali podnebne spremembe oz. da bi te vsebine vsaj vključili v snov pri drugih predmetih. Večji problem bo po njenem o podnebnih spremembah in drugih okoljskih problemih izobraziti odrasle, nujno bi bilo ozavestiti tudi politike, ki so na tem področju šibki. Kajfež Bogatajeva se tako strinja s filozofom Slavojem Žižkom, da dobiva občutek, da politiki nimajo odgovorov na okoljske probleme, oz. kar je še bolj tragično, da sploh ne vedo dobro, kateri so ključni problemi.

Med poglavitnimi težavami je poudarila naraščanje in neenakost prebivalstva. Današnji življenjski slog spremlja vse večje trošenje in s tem eksponentno naraščanje rabe virov, tudi fosilnih goriv, kar povzroča podnebne spremembe. Kljub obnovljivim virom energije je devetdeset odstotkov svetovne energije še vedno iz fosilnih virov. »Če z naravo pojmujemo vse ekosisteme, ki jih imamo, redkokdo ve, da je šestdeset odstotkov narave dokončno uničene,« je opozorila in dodala, da je to posledica zgrešenega ekonomskega modela.

Po drugi svetovni vojni je nastopil model, ki vse opravičuje v imenu rasti BDP. »Prelomna so bila 70. leta. Šlo je za evtrofikacijo, kar pomeni nekontrolirano prehajanje dušika v jezera in morja. Takrat se je prvič ljudem pred očmi pokazalo, kako nekaj umira. V 80. letih smo problem še poslabšali, v obdobju borih štirideset let pa smo uničili še biodiverziteto,« je pojasnila in opozorila, da se pomikamo vse bližje planetarnim mejam. Znanstveniki iz uglednih svetovnih institucij so že pred dobrim desetletjem določili mejne vrednosti, kar se tiče podnebnih sprememb, tanjšanja ozonske plasti, porušenega cikla dušika in fosforja, izgube biodiverzitete, zakisanja oceanov, pitne vode ..., tu sta tudi nalaganje aerosolov v ozračju in kemijsko onesnaževanje.

»Za normalen dan porabimo bistveno več energije kot naši dedje: en gigajoule na dan. Pojemo več mesa, uživamo predelano hrano in jo veliko tudi zavržemo. Naša stanovanja so bistveno večja in bolj ogrevana, nakupovanje in produkcija sta se potrojila,

Lučka Kajfež Bogataj / Foto: Gorazd Kavčič

čeprav mnogih stvari niti ne potrebujemo, jih pa hočemo imeti. Problem je tudi obsedenost z mobilnostjo,« je opozorila. Kljub pariškemu podnebnemu sporazumu se količina škodljivih izpustov povečuje, navezala se je tudi na segrevanje sveta in dvigovanje ravni oceanov, česar ne moremo ustaviti.

Lučka Kajfež Bogataj pozdravlja Gibanje mladih za podnebno pravičnost, si pa želi, da bi bilo bolj množično. »Stvari se bodo premaknile, ko bo dovolj ljudi, ki bodo zahtevali spremembe. Še vedno so izrazito pasivni, me pa boli tudi prelaganje odgovornosti na mlade, ki niso ničesar krivi.« Ključen se ji zdi holistični pristop k iskanju rešitev, saj so strokovnjaki z določenega področja (npr. kmetijstvo, turizem, promet ...) običajno preozko usmerjeni, da bi lahko podali učinkovite predloge. »Potrebujemo nove, problemsko orientirane organe – tudi na evropski ravni.«

Opaža tudi, kako nemočna je lahko znanost. »Tisti, ki bi morali poslušati, ne poslušajo, zadeva je sistemske narave. Ko se obračamo k posamezniku, da vsak lahko veliko prispeva, ne more, dokler ni to sistemsko urejeno. To manjka na političnem in gospodarskem prizorišču, vendar ljudje neradi slišijo neprijetne stvari, še zlasti če so pozvani k tisti hip skrajno nepriljubljenim dejanjem. Je pa dejstvo, da se to vleče predolgo. Razumeš prvih deset, dvajset let, ko opozarjaš, ampak pri mojih letih pa ne več. Ne glede na to, kdo zmaga na volitvah, ni nič drugače in tudi ne kaj dosti, če greš v Bruselj, Italijo, Avstrijo ali Švico, če hočete. In to boli.«

Celovški krst Gašperšičevega venčka

Na nedeljskem koncertu Koroška poje v Celovcu so 65 let od nastanka krstno zapeli Venec koroških ljudskih pesmi, ki ga je napisal Kropar Jože Gašperšič.

Jože Košnjek

Ko je skladatelj, zborovodja, zbiratelj pevske dediščine in glasbeni pedagog Egi Gašperšič brskal po zapuščini svojega očeta Jožeta, glasbenega navdušenca, ki je v rojstni Kropi za časa življenja vodil številne zbore, po prvi in drugi svetovni vojni ustanovil glasbeno šolo še pred radovljiško, zbiral že skoraj pozabljeno glasbeno in pevsko gradivo in je sploh živel za glasbo in pesem, je našel zanimive papirje. Tudi Venec osmih koroških ljudskih pesmi, ki ga je oče leta 1955 napisal za ženski zbor, godalni kvintet in klavir. Ko so glasbeniki že začeli vaje za krstno izvedbo, Je Jožeta zadela kap. Prisiljen je bil opustiti glasbeno in pevsko dejavnost in se z njemu lastno vztrajnostjo na novo učiti osnovnih človekovih znanj. Do smrti leta 1964 je po svojih močeh zbiral pozabljene ljudske pesmi iz krajev pod Jelovico. Njegov koroški venček pa je utonil v pozabo.

Egi že dolgo sodeluje z Narodopisnim inštitutom Urban Jarnik v Celovcu. Pomagal je pri izdaji ljudskih pesmi iz koroških dolin in vasi ter pevske zapuščine nekaterih znanih koroških slovenskih glasbenikov, kot so Anton Nagele, Jože Ropitz in Milka Hartman. Očetovo partituro Venčka je pokazal organizatorjem letošnje osrednje pevske prireditve Slovencev na Koroškem Koroška poje. Ti so ga brez pomisleka vključili v letošnji koncertni program. Egi je poskrbel za priredbo, znani koroški zborovodja Roman Verdel pa za izvedbo. Tako so v nedeljo pevke Pevskega društva Sele na Koroškem in Koledva iz Krope z godalnim kvintetom Slovenske filharmonije in pianistko Ano Tijssen pod taktirko Romana Verdela pred polno dvorano Doma glasbe v Celovcu 65 let po nastanku izvedle Gašperšičev Venec koroških ljudskih pesmi.

V nedeljo je krstno izvedbo skladbe svojega očeta spremljal tudi sin Egi. Po koncertu je vidno ganjen povedal, da ni pričakoval, da bo lahko po 65 letih poslušal delo svojega očeta. Napovedal je, da se bo v prihodnje, ko bo imel manj obveznosti v Celovcu na Jarnikovem inštitutu, posvetil odkrivanju očetove zapuščine. O njem je povedal marsikaj zanimivega, morda tudi neznanega. Oče Jože, rojen leta 1896, je končal gimnazijo, kjer je spoznal osnove glasbe. Zelo rad bi se z njo ukvarjal poklicno, vendar za to ni bilo možnosti. Delo je našel doma v Kropi, kjer je bil trideset let ravnatelj Kovaške zadruge Plamen. Glasbi in pesmi ni obrnil hrbta. Že v gimnaziji je igral violino in klavir v šolskem orkestru in že leta 1915 objavil svojo prvo skladbo. Moral je v prvo svetovno vojno, v kateri je bil ranjen, vendar je preživel in se vrnil domov, kjer je bil do smrti duša glasbenega in pevskega življenja v kraju. »Na glasbo in petje je imel širok pogled, zato je razumel njun izraz in je še posebej spoštoval ljudsko pesem,« je o svojem očetu Jožetu povedal sin Egi.

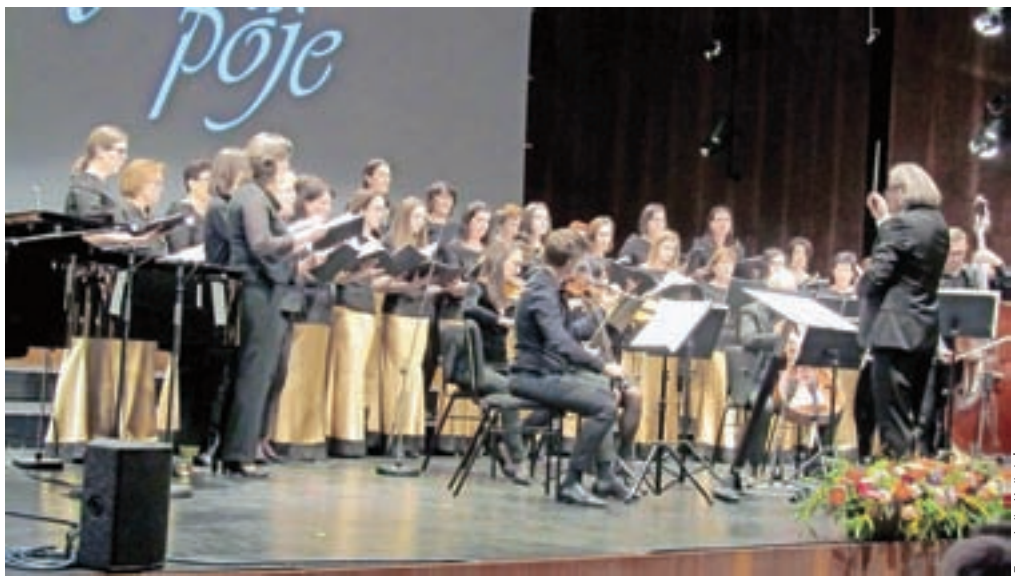

Foto: Jože Košnjek

Pevke iz Sel in iz Krope, glasbeniki in dirigent Roman Verdel med krstno izvedbo Gašperšičevega Venca koroških ljudskih pesmi na nedeljskem koncertu Koroška poje

Foto: Gorazd Kavčič

Egi Gašperšič odkriva glasbeno zapuščino svojega očeta.

Zanimivosti

Gobe niso le za na krožnik

Dr. Andrej Gregori se v domačem Podkorenu ukvarja z gojenjem gob in raziskovanjem njihovih zdravilnih učinkov. V Evropi se je znanje o zdravilnih učinkih gob v zadnjih stoletjih porazgubilo, v Aziji pa jih še vedno uvrščajo v sam vrh tradicionalne medicine, na Japonskem jih zdravniki celo predpisujejo na recept.

Dr. Andrej Gregori / Foto: Tina Dokl

Marjana Ahačič

Doktor Andrej Gregori, znanstvenik, raziskovalec, podjetnik, je svoje življenje že v mladosti zapisal gobam. Raziskovanju, gojenju in zaradi zdravilnih učinkov tudi promoviranju njihove uporabe. Prvi laboratorij je imel v kleti domače hiše v Podkorenu, je povedal na nedavnem predavanju v Gozdu - Martuljku. Sodoben laboratorij in proizvodne prostore svojega podjetja ima še vedno tam, v domači Zgornjesavski dolini.

Najprej je razmišljal zgolj o gojenju gob, je povedal. Prof. Franc Pohleven, očetov prijatelj, kasneje pa njegov mentor pri doktoratu, mu je dal prvi micelij za gojenje ostrigarjev in zdelo se mu je fascinantno, kako so iz vreč s slamo, v katero ga je dal, iz gmote, podobne plesni na francoskem siru, zrasle prave gobe. »Ampak že kmalu se je izkazalo, da v Kranjski Gori nihče ali ne pozna šitak ali pa jih enostavno ne kupuje ... In tudi Italijani raje kot tisto, kar sem prideloval jaz, jedo jurčke, lisičke in podobno,« je priznal.

Po diplomi iz agronomije se je odpravil v Azijo, kjer se je na tamkajšnjih fakultetah seznanjal prav z gobami in se, ko se je vrnil, v Znanstveno-raziskovalnem središču Bistra Ptuj pod mentorstvom dr. Bojana Pahorja in profesorja Marina Beroviča zaposlil pri projektu, v okviru katerega so se skupaj s kitajskimi kolegi iz šanghajske akademije znanosti posvečali izolaciji in testiranju zdravilnih učinkovin v gobah. Nato je šel na svoje, ustanovil najprej inštitut in potem podjetje MycoMedica, ki je bilo leta 2012 uvrščeno med tri najboljša zagonska podjetja pri nas. Danes je v njem šest zaposlenih in ostaja edino slovensko podjetje, ki se ukvarja z gojenjem in raziskovanjem zdravilnih učinkovin v gobah. »Sami naredimo vse: v naravi najdemo gobo, iz nje v sterilnih pogojih izoliramo nekaj celic, ki se razmnožijo, naredimo substrate, na katerih vzgojimo gobo ali micelij. Ekstrahiramo zdravilne učinkovine, jih posušimo, zmeljemo v prah in to prodajamo: pod lastno blagovno znamko Goba ali pa kot surovine drugim,« je pojasnil.

»Pozabite na sinje kite, brontozavre in sekvoje ... Največji organizem na svetu je gliva štorovka v Severni Ameriki, ki pokriva kvadraturo devetsto hektarov in je stara okoli 2200 let. Opazili so jo, ko so se z letali vozili čez gozd in videli veliko čistino v pokrajini.«

Več kot zgolj jurčki, lisičke in šampinjoni

Danes v Evropi relativno malo ljudi pozna in izkorišča zdravilne učinke gob, čeprav je dokazano, da jih je človeška vrsta v ta namen uporabljala že v prazgodovini. Slavni Oetzi, na primer, ki so ga v začetku devetdesetih let našli v enem od tirolskih ledenikov, je imel pri sebi koščke različnih vrst gob, ve povedati Gregori.

Gobe so odigrale veliko vlogo pri preživetju človeštva, njihova uporaba v zgodovini pa je bila zelo pestra, še pove: »Iz brezove odpadljivke so na primer izdelovali usnju podoben material za ostrenje britvic, v Švici pa menda še vedno vlakna te gobe uporabljajo za poliranje najbolj finih mehanizmov v urah. V gobah so naši predniki ohranjali ogenj: tleča goba je lahko nekaj dni zadrževala tlečo žerjavico. Preden je človeštvo poznalo tehnike tkanja, so iz gob, posebej bukovih kresilk, izdelovali filcu podoben material in iz njega torbe, odeje, pokrivala ... Danes iz enakih materialov že delajo t. i. vegetarijansko usnje.«

Goba nesmrtnosti

Še pred nekaj stoletij so ljudje poznali in v tradicionalni medicini izkoriščali tudi zdravilne učinkovine gob, v zadnjih stoletjih pa se je to znanje pri nas porazgubilo in uporaba zmanjšala na minimum.

Na vzhodu, predvsem na Kitajskem, po drugi strani gobe še danes uvrščajo v sam vrh tradicionalne medicine, pove. »Posebej glavatec (Cordyceps) in svetlikavo pološčenko (Ganoderma); slednja raste tudi pri nas, na Primorskem, člani Gobarskega društva Gorje pa so jo našli celo na Bledu.« V tradicionalni medicini svetlikavo pološčenko uporabljajo že tisočletja za krepitev imunskega sistema, pomaga pri nespečnosti, proti onkološkim težavam in alergijam. Njeno delovanje je dokazano v stotinah študij po vsem svetu, zatrjujejo v MycoMedici. »Na Kitajskem so jo poimenovali goba nesmrtnosti in v stari Kitajski so menda obstajali celo zakoni, ki so navadnim smrtnikom prepovedovali, da bi jo užival. Če jo je kdo našel, jo je moral prinesti na dvor, kjer je dobil njeno težo povrnjeno v zlatu,« je še povedal dr. Gregori.

Svetlikava pološčenka, bukova kresilka in pisana ploskocevka / Foto: Tina Dokl

»Severnoameriški Indijanci so uporabljali lekarniške macesnovke, ki veljajo za prve zdravilne gobe, ki so se prodajale v lekarnah – za zdravljenje pljučnih obolenj, krepitev oziroma aktivacijo imunskega sistema, Grki so jih uporabljali proti tuberkulozi,« še navaja in doda, da tudi pri nas obstaja cela vrsta gob, ki jih lahko naberemo, ko gremo v naravo, jih posušimo in uporabimo za čaj, na primer. »Res pa je, da so razen bukove kresilke v naravi precej redke, številne med njimi tudi na seznamu ogroženih vrst. Mnoge so tudi zelo majhne in jih je težko najti.«

Vpliv razvoja tehnologije

Zato tisti, ki vedo za njihove zdravilne učinke, v današnjem času najpogosteje posegajo po gojenih gobah. V nasprotju z Japonsko, ve povedati, kjer zdravilne gobe predpišejo na recept in jih tudi pogosto uporabljajo, sploh kot podporno zdravljenje v onkologiji, jih pri nas po njegovih izkušnjah medicina večinoma apriorno zavrača, saj je, kot pravi, o njih popolnoma nepoučena. »Na medicinskih fakultetah o tem ne učijo, farmacevtska podjetja pa tudi niso navdušena nad raziskovanjem in uporabo zdravilnih učinkovin gob, ker jih najpogosteje ni mogoče patentirati – v uporabi so že stoletja, zato gojenje in uporaba ne prinašata prav velikih finančnih učinkov.«

Več znanja, večja uporaba

A Gregori verjame, da se bo s širjenjem znanja povečala tudi uporaba. V okviru svojega podjetja se povezuje tako s šolami kot z raziskovalnimi institucijami. Tako z raziskovalno skupino iz univerze v Nottinghamu raziskujejo zdravilne učinke glavatca v povezavi z artritisom, z Biotehniško fakulteto raziskujejo učinkovine rdečih kvasovk riža, konec februarja pa so z ljubljansko Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo začeli projekt, v okviru katerega bodo eno od zdravilnih učinkovin iz te gobe ter ugotavljali, kako jo iz prehranskega dopolnila spraviti na nivo zdravila.

Bolj hrana kot zdravilo

Zanimivo: gobe za hrano uporabljamo skoraj vsi, malokdo pa pomisli, da so zdravilne, pravi. »Po mojih izkušnjah se zanje v tem smislu zanimajo predvsem tisti, ki jih je uradna medicina pustila na cedilu, ko se jim je predpisovalo predvsem zdravila za blaženje simptomov in obenem z dolgotrajno uporabo povzročalo dodatne zdravstvene probleme. Zato si želim, da bi iz vrst gliv, za katere vem, da ljudem zares pomagajo pri zdravstvenih težavah, razvili še boljše proizvode, kot jih imamo, da bi jih standardizirali in da bi se njihova uporaba med prebivalstvom bolj razširila. Ena od takšnih je glavatec, gliva, ki je v naravi zajedavec na insektih in ima sposobnost po eni strani krepitve, po drugi strani pa umirjanja odzivnosti imunskega sistema. Ima močno protivirusno in protivnetno delovanje, uporablja pa se tudi za zdravljenje neplodnosti; priporočamo ga ljudem, ki imajo boleče in otekle sklepe, kot sta putika, artritis ... Ob finančni podpori ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo smo razvili nov izdelek, ki ima standardizirano vsebnost zdravilne učinkovine kordicepin in ga bomo v kratkem dali v prodajo.«

Največji organizem na svetu

In za tiste, ki ob besedi goba še vedno pomislimo le na jurčka, lisičko, šampinjon in – bog ne daj – mušnico: Goba je zgolj zunanji, vidni del organizma, imenovanega gliva. Kot pojasnjujejo na Mikološki zvezi Slovenije, je pod zemljo, pod listjem v podrasti, v trohnečem lesu, v različnih razkrajajočih se organskih snoveh ali v skorji dreves nevidni, a glavni del organizma, sestavljen iz drobnih razvejanih nitk, imenovanih hife. In ta del imenujemo podgobje ali micelij. Prav zaradi njega, slikovito opiše Dr. Gregori, so glive največji živi organizmi na svetu. »Pozabite na sinje kite, brontozavre in sekvoje ... Največji organizem na svetu je gliva štorovka v Severni Ameriki, ki pokriva kvadraturo devetsto hektarov in je stara okoli 2.200 let. Opazili so jo, ko so iz letal videli veliko čistino v gozdni pokrajini, štorovke so namreč paraziti, ki napadajo tudi živa drevesa in jih uničijo. Vzorec DNK micelija na eni strani in velikanske gozdne čistine na drugi je pokazal, da povsod raste ista gliva.«

Zgodbe

Sin Brin vse izračuna na pamet

Manca Bergant Baškovec iz Žirovnice je trenerka programa Brainobrain, ki je namenjen otrokom od četrtega do štirinajstega leta starosti, poteka pa tudi v Kranju. Kot pravi, je program mnogo več kot podaljšek matematike, saj pri otrocih razvija pozornost, koncentracijo, vizualizacijo, kreativnost ... Najboljša reklama je kar njen sedemletni sin Brin, ki je že na visoki sedmi stopnji od desetih, na pamet računa težke matematične račune, pri katerih si mora Manca pomagati s kalkulatorjem ...

Urša Peternel

»Program Brainobrain sem spoznala prek sina Brina. Prej smo živeli v Ljubljani, in ko je bil star štiri leta, ga je res vse zanimalo, poznal je številke, začel je brati ... Tako smo naleteli na Brainobrain ... Ko smo se preselili v Žirovnico, se je priključil skupini, ki deluje v Kranju. Ker je z mlajšimi otroki treba skupaj vaditi, tam pa so ravno iskali trenerja, sem šla v to in zdaj sem že eno leto trenerka Brainobraina,« pripoveduje Manca Bergant Baškovec, sicer zdravnica in mama štirih majhnih otrok: Brin ima sedem let, Ridian štiri, Bria dve leti in Ronja štiri mesece. Kot pravi, jo je program Brainobrain navdušil zlasti potem, ko je videla, kako zelo je Brin v kratkem času napredoval (mimogrede, v žirovniški osnovni šoli je preskočil razred in zdaj, pri sedmih letih, je že tretješolec).

Foto: Tina Dokl

Manca Bergant Baškovec je trenerka programa Brainobrain, sicer pa zdravnica, specializantka hematologije, zaposlena v Splošni bolnišnici Jesenice, in mama štirih otrok: Brin ima sedem let, Ridian štiri, Bria dve leti in Ronja štiri mesece.

V programu uporabljajo različne metode, osnova pa je računanje s starodavnim orodjem abak, to je z lesenim azijskim računalom. S pomočjo abaka otrok številke vidi, otipa in pri tem vključi vse čute. Sčasoma si abak le še vizualizira in ustvari mentalno sliko v glavi. Na višjih stopnjah se temu priključi še večopravilnost, tako da si otrok lahko vizualizira več abakov naenkrat in istočasno rešuje različne račune. Brin, denimo, je že na sedmi stopnji od desetih, kar v praksi pomeni, da si Manca, ko pregleduje njegove račune, mora pri tem pomagati s kalkulatorjem ... Brin pa ima tako dobro vizualno predstavo, da na pamet izračuna denimo račun 565 x 7 ...

Manca bo konec meseca izvedla tudi delavnico s starši in otroki Brainobraina o namiznih družabnih in miselnih igrah.

Poleg mentalne aritmetike v program vključujejo tudi tehnike nevrolingvističnega programiranja. Kot pravi Manca, vse skupaj zveni kot neke vrste podaljšek matematike, a v resnici je Brainobrain mnogo več, je program mentalnega in osebnostnega razvoja, saj spodbuja enakomeren razvoj leve in desne možganske polovice in povečuje možgansko zmogljivost. Metoda je enostavna in zabavna, a Manca poudarja, da temelji na ponovitvah, zato je nujno, da otrok vadi vsak dan petnajst minut tudi doma. Srečanja sicer potekajo enkrat tedensko po dve uri, namenjena so otrokom od četrtega do štirinajstega leta starosti. Manca pravi, da je najbolje, da otrok začne vaditi čim prej, vendar pa je vse odvisno od otrokove zrelosti. »V vsakem primeru pa metoda pomaga pri razvoju fokusa, koncentracije in delovnih navad,« poudarja. Tako denimo Brin brez težav povsem samostojno naredi domačo nalogo za šolo in, sliši se neverjetno, pri sedmih letih zaključuje branje knjige o Harryju Potterju ...

Manca pa je tudi velika ljubiteljica družabnih iger. Kot pravi, obstajajo zelo kakovostne igre, ki spodbujajo otrokov razvoj in predstavljajo odlično alternativo zasvojljivim zaslonom. Upoštevati pravila igre in počakati, da prideš na vrsto, je za malčka odlična popotnica, otrokom, ki se težje vključijo v družbo, pa lahko igre pomagajo navezati socialne stike. Za mlajše otroke so primerne zlasti takšne, ki jih odigramo v dokaj kratkem času, krepijo koncentracijo, pozornost in spomin, obenem pa otrok ni preveč potrt, tudi če ne zmaga, in na ta način krepi frustracijsko toleranco, ki mu prav pride kasneje v šoli in življenju. Odlično je tudi, da družabne igre igrajo stari starši z vnuki, saj je dokazano, da to pri starostnikih zavira razvoj demence.

Kako je živeti v karanteni v Italiji

Murajca Pajić, ki kot hokejski trener dela in živi v bližini Bolzana v Italiji, pravi, da so se Italijani šele zdaj začeli zavedati, kako resne so stvari glede koronavirusa. Življenje se je skoraj ustavilo, ljudje gredo zjutraj v trgovino, zatem pa so večinoma doma.

Urša Peternel

Nekdanji jeseniški hokejist Murajca Pajić že vrsto let kot trener dela v Italiji, ta čas je glavni trener in koordinator mladinskih selekcij v klubu Appiano. V Appianu, ki se nahaja dobrih pet kilometrov od Bolzana na južnem Tirolskem, z ženo Mojco živita že sedem let. Kakšen je vsakdan v Italiji v času, ko je celotna država v karanteni, smo se po telefonu pogovarjali v torek zvečer. Kot je povedal, je gibanje v Italiji zdaj res omejeno in za to, da bi šel iz kraja bivanja, bi moral imeti res dober razlog. Na cestah so kontrole, tako da v tem času ne moreta na obisk k prijateljem ali v nakupovalno središče v Bolzano. Kot ugotavlja, so se Italijani šele zdaj začeli zavedati, da so stvari resne ... »Tukaj doslej nismo občutili nobene panike, saj na tem območju ni bilo veliko okuženih. Tako smo se lahko prosto gibali, normalno so potekale vse aktivnosti. Šole so sicer zaprte, a je bil vaški trg ves čas poln otrok, mladine, polni so bili tudi lokali. Marsikdo je bil prepričan, da je panika okrog virusa pretirana,« je povedal Pajić. A od začetka marca so se ukrepi začeli stopnjevati, četrtega marca so prepovedali tudi treninge v klubu in vsa tekmovanja, tako da tudi sam ni hodil na delo. Prepovedani so vsi javni dogodki, prireditve, zaprte so kinodvorane, dovoljene niso niti poroke niti pogrebi. V ponedeljek so zaprli tudi vsa smučišča. »Z ženo sva načrtovala, da bova vsaj smučala, imava namreč letni vozovnici, a zdaj tudi to ni več mogoče,« je povedal Pajić, ki se sicer strinja z ukrepi, ki jih je sprejela italijanska vlada za zajezitev širjenja okužb. »Število okuženih se povečuje in glede na to, da vsak dan umre okrog 140 ljudi, je prav, da so uvedli najstrožje ukrepe in karanteno,« meni sogovornik, ki dodaja, da za zdaj v Appianu na ulicah ni videti ljudi z zaščitnimi maskami, se je pa življenje skoraj povsem ustavilo. Ljudje gredo takoj zjutraj v trgovino, te so za zdaj dobro založene in ničesar ne primanjkuje, potem pa so ves dan doma.

Danes 58-letni Murajca Pajić je hokej igral med leti 1977 in 1998, začel je pri HK Kranjska Gora, zatem je igral za HK Acroni Jesenice, nekaj časa tudi za Olimpijo in zagrebški Medveščak. Je udeleženec zimskih olimpijskih iger v Sarajevu in devetih svetovnih prvenstev. Vse od zaključka hokejske kariere dela kot hokejski trener, zadnja leta v Italiji.

Pajić meni, da bodo ukrepi veljali vsaj še do sredina aprila; šole naj bi bile po sedanji odločitvi zaprte do 15. aprila, a sam meni, da se bo to podaljšalo do velike noči. Kot je poudaril, se domačini na južnem Tirolskem, ki se zvečine preživljajo s turizmom, najbolj bojijo, kako bo s turistično sezono. Običajno za veliko noč odprejo hotele, kampe, zdaj pa že prihajajo odpovedi. »Celotna regija živi od turizma, pohodništva, kolesarstva, tako da jih res skrbi, kako bo,« je še dodal. Ker je tudi sam zdaj prost, se bosta z ženo najverjetneje konec tedna vrnila v Slovenijo, na Gorenjsko. Po kateri poti se bosta vračala, še ne vesta; po nekaterih informacijah naj bi Avstrija uvedla ukrep, po katerem se vozila v tranzitu ne smejo ustavljati. Sama ves čas spremljata aktualne informacije o tem, na kakšen način se lahko v Slovenijo vrnejo slovenski državljani. So pa sinu Roku, ki je to sezono igral pri Appianu v italijanski ligi in v klubu delal kot eden od trenerjev, sicer pa živi na Češkem, že sporočili, da bo po vrnitvi na Češko moral dva tedna preživeti v karanteni ...

Murajca in Mojca Pajić zadnjih sedem let živita v Appianu pri Bolzanu. / Foto: osebni arhiv

Na robu

Tudi bogastvo ni vse

Milena Miklavčič

usode

Andreji se je življenje postavilo na glavo, ko so pri vratih pozvonili policisti in povedali, da se je oče ponesrečil z motorjem. In umrl. Njegova sopotnica pa je preživela. Še prej pa je pijan kot mavra zbil kolesarja.

Predstavljajte si povprečno slovensko družino, v kateri je na videz vse, kot mora biti: ljubeča in skrbna mama, uspešen oče, ki poskrbi za vse, kar je treba, dva pridna otroka, urejena hiša, garsonjera v enem od novejših blokov na slovenski obali, točneje v Izoli.

»Ko je mama izvedela za očetovo sopotnico, se je sesula. Bolj kot očetova smrt se je je dotaknila novica, da je imel oče na enotedenskem motorističnem potovanju ob sebi drugo žensko. Doživela je živčni zlom, pod nujno so jo sprejeli v bolnišnici. Čez noč sem morala odrasti. V prvem letniku na fakulteti sem postala odgovorna tako za očetov pogreb kot mamino bolezen in brata, ki je imel komaj dvanajst let. Za povrh sem se morala truditi, da nisem zanemarjala študija kemije, ki tudi ni bil med lažjimi.

Morda se bo kdo med mojo samoizpovedjo spraševal, zakaj sem tako odkrita, brez dlake na jeziku. Veste, udarci, ki sem jih pri dvajsetih doživela ne po svoji krivdi, so bili tako hudi, da sem s časom spoznala, da je le resnica tista, ki me lahko osvobodi, ki mi ne prinaša novih travm. Tako in tako pa mi je ves čas šlo na bruhanje ob misli, kako zlagano življenje smo nekoč imeli.

Mamino zdravljenje je trajalo več mesecev, za kakšen teden se je potem vrnila domov, a se je vedno znova vračala v zavetje štirih belih bolnišničnih sten, kjer se je počutila varno. Ni skrivala svoje obsedenosti s spolnostjo. V njeni omari je bilo vedno več ''dildov'', na vrata pa so trkali različni rosno mladi ''vedeževalci'', ki so ji z dlani – ali pa od kod drugod – prerokovali prihodnost. Denarja smo imeli dovolj – vsaj to, tako da ni imela težav s plačilom. Sosedje so nas obrekovali, se nam posmehovali in tudi žalili. Če se jim je mama na začetku zaradi očetove ljubice smilila, so jo po tem, ko je počela neumnosti, obsojali, češ saj ni čudno, da je lovil druge ženske, ko pa je Tilda še slabša od njega! Še dobro, da takrat nisem imela resnejše zveze, saj bi zaradi vsega, kar sem doživljala, propadla.

Predstavljate si, kako mi je bilo: med tednom sem se vsak večer po predavanjih vračala zaradi bratca domov, poskrbela zanj, za njegove šolske obveznosti. Še dobro, da je v bližini živela očetova sestra, ki mu je bila druga mama. Tako in tako pa je spal pri meni, ker ga je bilo strah. Zaradi norčevanja na račun staršev, ki ga je doživljal v šoli, je postajal vedno bolj tih. In tudi njegov molk me je strašil, naredila sem vse, da se ne bi zaprl vase. Na smrt sem se bala, da je morebiti podedoval nagnjenje k depresiji, pa se je po nekaj mesecih izkazalo, da so bile le zelo hude stiske, ki pa sva jim bila skupaj kos. Konec tedna sem študirala, včasih pozno v noč, in če ne bi bilo bratca, bi verjetno živela od cigaret, zraka in vode. Vesela sem bila vsakega konca tedna, ko mame iz bolnišnice niso izpustili domov.

Še sreča, da nisem imela časa razmišljati, zakaj se mi je življenje čez noč sesulo v prah. Bila sem presrečna, da sem se brez večjih težav prilagodila.

No, očetova ljubica me – takoj, ko je prišla malo k sebi – ni pustila pri miru. Začela me je nadlegovati po telefonu, da ji je oče menda obljubil to in ono, da so njegove poslednje besede nekakšen nenapisan testament, ki se ga moram jaz kot dedinja držati. Želela me je prepričati, naj podpišem izjavo, da je stanovanje, ki ga je imel oče v zdravilišču, njeno. Skoraj me je kap. Sanjalo se mi ni o tem stanovanju! Ko sem se zvečer vrnila domov, sem stopila v očetov kabinet in ga še malo bolj natančno prebrskala kot prvič. Poglobila sem se tudi v škatle, ki so jih prinesli kolegi iz njegove službe. Tudi v njih je bilo marsikaj, ob čemer so mi šli lasje pokonci. Med drugim sem odkrila zaklenjeno skrinjico s fotografijami golih žensk iz še predinternetnega obdobja. Je bila takšna umazanija všeč mojemu ljubemu očetu, ki sem ga imela najraje na svetu? Udarec v želodec!

Našla sem tudi ključ tega skritega stanovanja in ključ sefa, ki ga je imel v banki. Vprašanje, kaj vse je skrival pred nami, pa me je morilo še pozno v noč.

Naslednji dan nisem šla na fakulteto, sedla sem v avto in se odpeljala v zdraviliško mestece, kjer je imel oče stanovanje. Začudila sem se, ker je bila oprema v njem v starinskem slogu, za katerega bi dala roko v ogenj, da očetu ni bil blizu. Postelja v spalnici je bila ogromna in še vodna povrhu. Verjetno izdelana po meri. V omari so visele ženske obleke, tudi nekaj moških. Od kod očetu denar, da je vse to kupil? Kdaj in za koga je nabavil zlate palice, ki jih je hranil v sefu? Uganka za uganko ...

Vzporedno življenje, ki ga je živel naš ljubeči očka, je bilo osupljivo tudi po poslovni plati. Žal mi je le, ker se nisem mogla dokopati do njegovega telefona. Tega si je verjetno prisvojila ljubica, je že vedela, zakaj.

Končno se je življenje malo umirilo, tudi z izpiti nisem zamujala, ko je ponovno sledil šok: mamo so odpustili iz bolnišnice. Nisem bila pripravljena na to, da sem še njena varuška. Bilo je poletje, z bratom sva se odpravljala na morje, na počitnice. A so lepi načrti padli v vodo, ostati sva morala doma.

Zelo nepremišljeno je dala v službi odpoved z besedami, da se iz nje ne bo nihče norčeval. Potem je želela vse premoženje prodati in si nekje drugje kupiti ''skromno hišico''. Komaj sem jo odvrnila od te namere, saj je bil bratec zelo navezan na teto, ki je živela v bližini. Vse popoldneve je, kljub temu da se je mama vrnila domov, preživljal pri njej.

Na srečo je ideja po spremembi izpuhtela tako hitro, kot se je pojavila. Mama, ki je bila v poklicu, ki ga je opravljala, velika strokovnjakinja, je hitro dobila novo službo. Tokrat v Ljubljani, kar mi ni bilo všeč, saj zaradi zdravil, ki jih je jemala, ni smela sesti za volan. Svoje odhode na fakulteto sem morala prilagajati njenemu delovnemu času.

Mama je postala delohoblik, odprla si je še s. p., pa še na črno je služila denar. Čez tri mesece se je preselila k nekemu precej mlajšemu moškemu v Ljubljano. Potem je najela hišo z bazenom, za najemnino je dajala skoraj dva tisoč evrov. Prvega ljubimca se je hitro znebila, žal je potem še nekaj časa hodil jokat k meni z željo, naj pregovorim mamo, da ga vzame nazaj.

Po osmih mesecih se je mama ponovno zlomila in ponovno pristala na psihiatriji. Sram me je priznati, da se mi je oddahnilo, ko je bila spet na varnem. Tudi zaradi bratca, ki je prihajal v občutljiva najstniška leta in so mu mamine norosti še bolj oteževale življenje kot meni.

A sva zmogla. Jaz sem diplomirala – in to z odliko, on je letos v četrtem letniku. Po najboljših močeh skrbiva za mamo, ki je nepredvidljiva kot majhen otrok. Včasih, ko je kakšen deževen dan, stopim v očetov kabinet in brskam po njegovih rečeh. Želela bi ga bolje spoznati, pa mi ne uspe. Imel je rad motorje, lepe ženske, adrenalinske posle, marsikdaj je tvegal, ne glede na to, da je tudi slutil, da bo izgubil. V spolnosti je šel, če sodim samo po tem, kar vem, korak dlje od navadnih smrtnikov. Veliko si je upal, a ker je imel denar, je zmeraj dobil ženske, ki so mu ustregle.

Lahko bi vam povedala še marsikaj, a se mi zdi, da je tole dovolj. Naj se ljudje začnejo zavedati, da se tudi tistim, ki živijo v izobilju, dogajajo grde reči.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ivan Ahčin med politiko in novinarstvom

Peter Colnar

V Domžalah se je 9. marca 1897 rodil teolog, časnikar, sociolog, publicist in politik Ivan Ahčin. Njegovo življenjsko delo je bilo razpeto med znanstvenim in publicističnim udejstvovanjem, novinarskim urednikovanjem in političnim delovanjem. Na ljubljanski teološki fakulteti je predaval socialno filozofijo. Bil je podpredsednik ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja. Študij bogoslovja je končal leta 1921, promoviral pa je leta 1925. V letih 1929–1941 je bil glavni urednik Slovenca in tudi skupaj s Stankom Gogalo in Janezom Fabijanom sourednik Časa.

Prvo svetovno vojno je preživel na različnih frontah. Bil je viden predvojni katoliški sociolog. Na ljubljanski teološki fakulteti je predaval sociologijo. Bil je tesno navezan na Antona Korošca in je imel do srbske nadvlade v kraljevini hladen odnos. Zanj je bila značilna velika nestrpnost do komunizma in prostozidarstva. Veliko je objavljal, med drugim v reviji Čas, kjer je bil od leta 1930 tudi sourednik.

V začetku leta 1942 se je umaknil v Rim, kjer je organiziral povezavo s slovenskim vodstvom v inozemstvu in ohranjal zvezo z Ljubljano. Po vojni je ostal v tujini in bil profesor na emigrantskih slovenskih bogoslovnih učiliščih. Njegovo znanstveno delo je zajeto predvsem v delih Krščanska sociologija, Sociologija in Socialna ekonomija. V devetdesetih letih dvajsetega stoletja so v arhivskih fondih odkrili rokopis njegovih političnih spominov na Antona Korošca, ki so jih uredili in objavili v knjigi Izgubljeni spomin na Antona Korošca.

Štel se je za dediča političnih nazorov Antona Korošca. Srbsko prevlado v kraljevi Jugoslaviji je ostro odklanjal kot »nesprejemljivo za svobodo slovenstva«. Zagovarjal je stališče, da mora biti na čelu Slovenske ljudske stranke duhovnik, zato je po Koroščevi smrti prišel v spor z Miho Krekom. Leta 1941 je napisal spomine na Korošca, ki predstavljajo zametek nedokončane biografije. Leta 1942 se je umaknil v Rim, od koder je krajše obdobje še pošiljal prispevke za Slovenca. Po vojni je ostal v tujini in kot profesor predaval na slovenskih begunskih semeniščih.

Na Krekovih krščansko-socialnih temeljih je soustanovil in vodil društvo Družabna pravda. V letih 1955–1960 je urejal glasilo slovenskih duhovnikov v zamejstvu Omnes unum (Todos uno). Od leta 1959 dalje je bolehal za črevesnim rakom in za njegovimi posledicami 14. februarja 1960 umrl v Buenos Airesu.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- **V Naklem se je 12. 3. 1651 rodil zdravnik in diplomat Gregor Voglar. Bil je osebni zdravnik ruskega carja Petra Velikega.**
- **V Škofji Loki se je 12. 3. 1877 rodil duhovnik, teolog in profesor Jože Demšar. Bil je med ustanovitelji Ciril-Metodovega društva katoliških duhovnikov.**
- **V Slomu pri Ponikvah se je 14. 3. 1846 rodil farmacevt, lekarnar in kamniški župan Josip Močnik.**
- **V kranjskem deželnem zboru v Ljubljani je Luka Svetec 14. 3. 1864 prvič govoril samo slovensko.**
- **Salzburška nadškofija je 15. 3. 752 prevzela patronat nad Karantanijo.**
- **V Kamni Gorici se je 15. 3. 1774 rodil glasbenik, organist, šolnik Jožef Tomažovic. Pet let je bil učitelj v Kropi, trideset pa v Tržiču, kjer je bil tudi organist. Bil je vodja pevskega zbora in skladatelj.**

GG +

Razgledi

New York, New York

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Zrele generacije se bodo spomnile filmske uspešnice, mlajše pa pesmi New York, New York, v kateri je blestela Liza Minnelli, rojena 12. marca 1946 v Hollywoodu. Njen oče je bil znani režiser Vincente Minnelli, ki je za režijo kultnega filma Gigi prejel oskarja. Lizina mama, igralka in pevka Judy Garland, je oskarja prejela za glavno žensko vlogo Dorothy v filmu Čarovnik iz Oza, Liza pa za vlogo Sally Bowles v filmu Kabaret. Trije oskarji v eni družini, ki pa to pravzaprav ni bila.

Judy Garland in Minnelli sta živela v bleščavi reflektorjev, ti pa so metali globoke, mrzle sence na njun zakon, ki se je razbil. Liza je že s tremi leti stala s svojo mamo na odru, pri dvanajstih je odigrala manjšo vlogo v filmu, pozneje v najstniških letih pa spoznavala, v kakšno omamo spravi človeka aplavz. Čeprav je bila Liza z materjo zelo povezana, je njun odnos trpel zaradi mnogih selitev in Judyjinega prekletstva: alkohola in vseh mogočih tablet. Liza ni dokončala nobene višje šole, čeprav se je nekaj časa izobraževala tudi na pariški Sorboni. Bolj kot šolske klopi so jo mikali nastopi na Broadwayu in v nočnih klubih. Zelo rada je prepevala v živo in blesk njenih črnih oči z dolgimi (umetnimi) trepalnicami je bil (in je še) vedno živ. Kjerkoli je gostovala, je požela dolge ovacije. Za vlogo Sally Bowles v filmu Kabaret, ki se dogaja v Berlinu v zadnjih letih weimarske republike pred nastopom fašističnega stroja, je prejela oskarja. Znani so tudi njeni dueti s Charlesom Aznavourjem v času, ko je bil Charles še kuštrav mlajši moški, pa tudi v času, ko je bil počesan belolas gospod.

Liza, tako polna energije, si je vedno želela ljubezni, a je bila vedno znova razočarana. Izbirala je moške, ki jim ni bila kos in oni njej tudi ne. Čeprav je bila po pisanju časnikov utelešena živa energija, pravi čudež odrske zdržljivosti in prezence, je tudi ona zapadala v depresije, ki jih je utapljala v alkoholu in drogah. Po zdravljenjih je vedno znova zavzela oder – tudi z umetnimi kolki in berglami. Bila je štirikrat poročena, imela je pet splavov in si je s četrtim možem prizadevala za posvojitev, a sta se razšla že po šestnajstih mesecih. Zdaj, ko je dočakala petinsedemdeset let, trdi, da je zadovoljna z življenjem »samske« ženske. Je to samoprevara ali samozadovoljstvo? Kdo bi vedel ...

Makaroni iz pečice – po newyorško

Za 5–6 oseb potrebujemo: *500 g makaronov, 50 g masla, 2 žlici moke, 400 g nesladkanega kondenziranega mleka, 1 žličko dijonske gorčice, sol po okusu, 300 ml mleka, 300 g naribanega cheddarja, 80 g drobtin. Makarone v slanem kropu skuhamo na zob, odlijemo in prelijemo z mrzlo vodo.*

Pečico ogrejemo na 180°. Pekač namastimo z maslom. V posodi stopimo maslo na ne preveliki temperaturi, zarumenimo v njem moko, zalijemo s kondenziranim nesladkanim mlekom, dodamo dijonsko gorčico in mešamo 5 minut. Dodamo mleko in sir. Mešamo tako dolgo, da se sir stopi. Makarone enakomerno razporedimo po pekaču, zalijemo z omako, potresemo z drobtinami in damo za pol ure v pečico. Ponudimo s hrustljavo mešano solato.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Članice Zavoda Tri iz Škofje Loke so ob mednarodnem dnevu žensk z rdečim kvačkanim okrasjem opremile most v domačem mestu in nanj obesile lističe z imeni in življenjepisi žensk, ki so pomembno zaznamovale Škofjo Loko. Za njihov prispevek so se zahvalile umetnicam, športnicam, borkam, znanstvenicam in drugim. Med imeni najdemo Aleksandro Kornhauser Fraser, Nežo Maurer, Marijo Bračko, Angelo Bahovec ... D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Barve so še turobno rjave, temperature pa že nekaj časa naznanjajo, da se prihodnji teden začne koledarska pomlad. Dan se daljša, drevje brsti, na plan je pokukalo pomladno cvetje, iz grmovja se oglaša vse živahnejše ptičje petje, božajo nas topli sončni žarki, prebujajoča narava nas vabi na prosto. Ko bi visoke pomladne temperature pregnale tudi neprijetni koronavirus! D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (529)

Knjižnica barona Žige Zoisa

Miha Naglič

»Žiga Zois je imel v lasti najsodobnejšo zasebno knjižnico na Slovenskem na prelomu iz 18. v 19. stoletje. Zbirka je bila neposredno vpeta v lastnikova razsvetljenska prizadevanja za znanstveni, kulturni in gospodarski napredek Kranjske in v njegovo vodstvo slovenskega preroda. Zois je večino knjig kupil med svojim dvajsetim in petdesetim letom, proti koncu življenja pa so se njegovi nakupi zmanjšali zaradi denarnih težav. Knjige so bile shranjene v posebej izdelanih omarah v drugem nadstropju palače na ljubljanskem Bregu. Zanje so v različnih obdobjih skrbeli baronovi tajniki Blaž Kumerdej, Jožef Schober, Jernej Kopitar in Jakob Zupan. Knjižnica je bila večkrat popisana (1782, 1804, 1821), posebej pa so popisali zbirko slovenskih, slovanskih in slavističnih knjig in rokopisov (1797, 1810). Leta 1823 je večji del Zoisove knjižnice za 7000 goldinarjev odkupila država za licejsko knjižnico v Ljubljani: danes je v Narodni in univerzitetni knjižnici identificiranih 2296 naslovov v približno 5000 zvezkih ...«

Tako piše v besedilu, ki so ga v NUK pripravili za medije pred odprtjem razstave o Zoisovi knjižnici. Odprli so jo 15. oktobra 2019, na ogled pa je še do 26. aprila 2020. Naj mi bo dovoljeno nekaj stavkov o tem, kako sem jo doživel podpisani. Ob branju gornjih vrstic sem se spomnil na Cojzovo hišo na Bregu, v kateri sem večkrat obiskal svojega žirovskega rojaka, arhitekta Vlasta Kopača. V začetku marca pa sem si končno ogledal tudi razstavo v NUK. Velika čitalnica te knjižnice je bila v študentskih letih moj drugi dom, zlasti tisto zimo, ko sem se vanjo zatekal iz slabo ogrevane študentske sobe. Po daljšem času sem spet pritisnil na znamenito kljuko na vhodnih vratih, se vzpel po slovitem stopnišču, vstopil pa v dvorano, ki je ravno nasproti vhoda v veliko čitalnico. Vstopim in se skoraj ustrašim. Kot bi vstopil v grobnico. Tema, diskretno osvetljene so le knjige v steklenih vitrinah in napisi na stenah. Te knjige so res kultne. Svoj čas so jih brali učenosti željni Kranjci, Zois jih je rad posojal in celo podarjal. Zdaj so relikvije, ki pričajo, da smo bili že pred dvesto leti kulturni narod, Zoisova knjižnica pa »središče razsvetljenske kulture na Slovenskem«. Tak je podnaslov razstave in monografije. Glavna avtorja obeh sta doktorja Sonja Svoljšak (NUK) in Luka Vidmar (ZRC SAZU). Ta zapis naj služi tudi kot vabilo na ogled razstave in hkratni obisk našega osrednjega knjižnega hrama.

Sonja Svoljšak in Luka Vidmar, Knjižnica barona Žige Zoisa, dvojezična monografija ob razstavi, NUK, Ljubljana, 2019, 252 strani

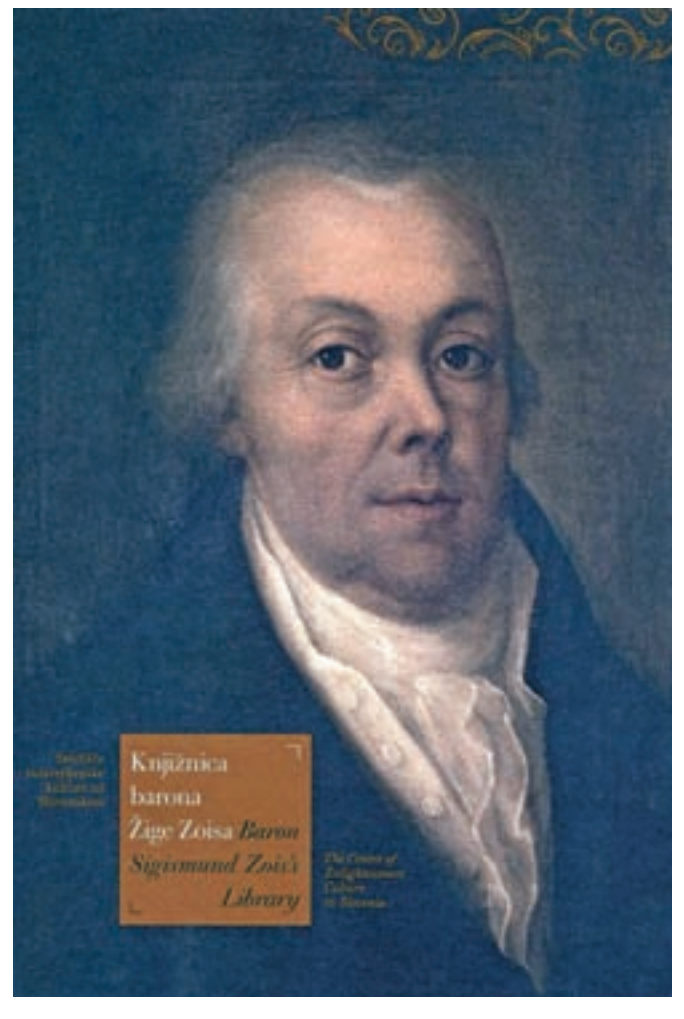

PLESNE ZVEZDE DOMAČEGA TELEVIZIJSKEGA PARKETA

Prva oddaja plesnega šova Zvezde plešejo na Pop TV je mimo, na vrata trka druga. V nedeljo smo gledali zvezdnice, ki so se vrtele po parketu, sedaj se bomo lahko posvetili moškim znanim obrazom.

Alenka Brun

Zaradi nastale situacije so sicer prvo oddajo v studiu pripravili brez gledalcev, a ker sem tudi sama zadevo v preteklosti že nekajkrat – sploh premierne oddaje – spremljala od blizu, moram reči, da razlike na malih zaslonih nisem opazila. Zagotovo pa bi se nastopajoči zvezdniki ubadali s še kakšnim dodatnim kančkom treme, če bi jih v studiu spremljalo občinstvo, jih bodrili njihovi najbližji, prijatelji; čeprav je seveda prisotnost gledalcev po drugi strani tudi spodbudna. Ko pa gledalci pred malimi ekrani gledate oziroma gledamo reklame, takrat je v studiu kot v mravljišču: publika izkoristi danih nekaj minutk za klepet, glasno občudovanje plesnih oblek zvezdnic in druge komentarje; nastopajoči rečejo s svojimi besedo, dve, si izmenjajo nasmeh, le mežik; maskerka popravlja make up žirantom in voditeljem ...

Začele so se prve plesne predstave

Najprej so se po plesnem podiju zavrtele zvezdnice: Alya z zmagovalcem druge sezone Miho Peratom, Kaja Vidmar z Mihom Vodičarjem Kataya je dobila povratnika iz prve sezone Nejka Petra Levaka, Mojca Funkl lanskega zmagovalca Arneja Ivkoviča, Teja Jugovic pa je plesala s Tomažem Šterom in v

Nova sezona priljubljene oddaje Zvezde plešejo se je začela. / Foto: Pop TV (Miro Majcen)

oddaji nastopila kot prva. Čez dva dni, v nedeljo, bomo lahko spremljali še moško plesno konjenico. Nekdanji rokometaš Luka Žvižej bo plesal s povratnico in zmagovalko prve sezone Tadejo Pavlič. Jani Jugovic z Niko Bagon, Denis Toplak z Nino Gerič, Miki Vlahovič bo po plesnem parketu vodil Valeriyo Musino, Tomaž Mihelič pa Martino Plohl.

Sodniki so tudi v tej sezoni isti, nabrušenih jezikov ne manjka. Točke bodo in so jih tudi že v prvi oddaji delili Katarina Venturini, Nika Ambrožič Urbas, Andrej Škufca in Lado Bizovičar. V prvi oddaji jih je navdušila igralka Mojca Funkl, ki se je po plesnem parketu zavrtela z Arnejem Ivkovičem. Ta je plesni globus osvojil s Tanjo Žagar. Pravi, da je bila lanska sezona Zvezd zaradi zmage zanj zagotovo nekaj posebnega in se je bo vedno spominjal.

Ponovno pa oddajo Zvezde plešejo vodita Peter Poles in Tara Zupančič.

V prvi oddaji navdušila Mojca Funkl

Mojca in Arnej sta se predstavila s kvikstepom. »Takšnih ocen nisem pričakovala. Bila sem brez besed. Bil je lep večer, saj sva z Arnejem garala za ta ples, tako da je to neko zadoščenje, hkrati pa vem, da me bo še bolj ''matral'',« pove.

Del plesne koreografije je bila tudi klofuta, ki jo je Mojca prisolila Arneju: »Na vajah ga nisem nikoli klofnila, potem mi je pa na prvi studijski vaji rekel: ''Ti boš morala mene klofniti.'' Odgovorila sem mu, da vem in ga tako udarila, da sem mu potem obljubila, da ga v oddaji v živo ne bom. Res sem pazila, da sem ga nežno in s prsti,« je še povedala Mojca.

Drugo mesto sta si – čeprav so salso, ki sta jo plesala, sodniki razglasili za usodno – priplesala Alya in Miha. Kaja in Miha sta bila vroča v čačačaju in zasedla zlato sredino. Teja in Tomaž sta plesala džajv, Kataya in Nejko, ki sta pristala na repu lestvice, pa angleški valček.

Ocene sodnikov so bile kar precej enotne, Andrej Škufca pa je upravičil sloves najstrožjega, saj je največkrat dvignil loparček s številko oziroma oceno dve.

Kinopredstave v kranjskem Cineplexxu

Ker vse več prireditev, dogajanj in druženj odpovedujejo, smo povprašali, kako je s kinopredstavami v kranjskem Cinplexxu. Ko smo včeraj pred zaključkom redakcije govorili z njimi, je še veljajo, da so omejili število obiskovalcev na največ sto, dali v prodajo vstopnice za vsak drugi sedež (da lahko zagotovijo primerno razdaljo med obiskovalci), pa tudi filmski spored so pripravili tako, da je med posameznimi predstavami v različnih dvoranah več časa in se tudi v samih preddverjih kina ne pojavlja prevelika koncentracija ljudi. Glede na stanje, ki se precej hitro spreminja, pa svetujejo, da spremljate novice na njihovi spletni strani (razdelek Aktualne novice) in na družbenih omrežjih, npr. na Facebooku (Cineplexx Slovenija, Cineplexx Kranj), kjer obveščajo in objavljajo morebitne spremembe oziroma odpovedi kinopredstav in bo zapisano tudi, če bi do tega prišlo zaradi novonastalih razmer v zvezi s koronavirusom.

Grubin memorial in zabava zime Q Max Party v Kranjski Gori odpovedana

Smučišče Kekec in prireditveni prostor pri Dvorani Vitranc v Kranjski Gori naj bi danes, 13. marca, ponovno gostila peti dobrodelni Grubin memorial v spomin na preminulega člana zlate smučarske generacije Draga Grubelnika - Grubo. Napovedanemu šovu na smučišču naj bi sledil še veliki koncertni spektakel na velikem odru v središču Kranjske Gore, na prireditvenem prostoru ob Dvorani Vitranc, s Plavim orkestrom, a so organizatorji dogodek zaradi nastale situacije in prisotnosti koronavirusa v celoti odpovedali. Verjamejo, da bodo lahko zgodbo Grubinega memoriala uspešno izpeljali čez leto dni kot uverturo v jubilejni, šestdeseti Pokal Vitranc. Odpovedana je tudi jutrišnja zabava zime, glasbena prireditev Q Max Party z osrednjima gostoma Janom Plestenjakom in Nino Pušlar.

Mediteranski večer na Bledu je prestavljen s konca marca na konec aprila

Organizator Mediteranskega večera, ki naj bi se odvil v Festivalni dvorani na Bledu v soboto, 28. marca 2020, in naj bi na njem nastopili Manca Špik, Erosi in kot posebni gost Marko Škugor, obvešča, da je zaradi nastalih okoliščin prestavljen. Novi datum koncerta je četrtek, 23. april 2020. Vstopnice veljajo tudi za novi termin, vsem, ki ste vstopnice kupili in vam novi termin ne odgovarja, pa jih lahko do 5. aprila 2020 vrnete na prodajnem mestu, kjer ste jih kupili. Koncert, ki je bil načrtovan za Litijo, pa so prestavili v Domžale, in sicer v športno dvorano. Novi datum koncerta je 24. april 2020.

Deseti An flet'n večer v Tržiču prestavljen

Agencija Media butik je v sodelovanju z Občino Tržič povabila na letos že kar deseti koncert ob dnevu žena in materinskem dnevu, ki ga naslavlja An flet'n večer. Vendar organizatorji sporočajo, da je koncert, kjer naj bi za dobro glasbo skrbeli ansambli Nemir, Zarja, Javor, Klapa Skala in kot osrednji gostje z zabavnim programom Okrogli muzikanti, vodil pa naj bi ga Tilen Artač, prestavljen. Vsi, ki pa ste že kupili vstopnice zanj, jih shranite, saj imate z njimi zagotovljen vstop na koncert ob novem terminu. O novem datumu vas bomo obvestili v prihodnjih dneh.

Polanska pomlad nas bo obiskala kasneje

Glasbeni dogodek oziroma koncert z naslovom Polanska pomlad, ki je bil načrtovan za nedeljo, 15. marca 2020, so organizatorji prestavili na kasnejše obdobje. Gostila naj bi jo Športna dvorana Gorenja vas. Tako boste lahko Ansamblu Banovšek, Fantom z vseh vetrov, Marku Vozlju in Triu Šubic prisluhnili drugič, novi datum pa bodo objavili na družbenih omrežjih ter na svoji spletni strani, kot so zapisali na profilu na Facebooku.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Zelo vam bo koristilo druženje z ljudmi, ki so mlajši od vas. Starostna razlika ni pomembna in ni razloga, da nam zaradi nje nekdo ne bi bil všeč. Velike misli vam sproži informacija, ki bo govorila o spremembi delovnega mesta.

Bik (22. 4.–20. 5.)
V tujem okolju, ki vam ni znano, zato tudi ne boste mogli vnaprej predvidevati dogodkov, vas čaka nekaj lepega. Spoznanje, da imate v resnici radi presenečenja, vam da posebno energijo. V poslovnem svetu se boste odločili za nove izzive.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Tako kot ste radi v središču dogajanja in bog ne daj, da bi šlo kaj mimo vas, tako ste tudi radi skriti v varnem zavetju samega sebe. V tem tednu vas čaka vsega po malo. Morda več samote kot navadno, ampak vse to bo samo dobro za vas.

Rak (22. 6.–22. 7.)
So ljudje, ki vam jemljejo energijo in nikoli ničesar ne vračajo, saj znajo samo vzeti. In so ljudje, ki od sebe dajejo energijo in rade volje to prenašajo na druge. Pred vami so lepi dnevi in po dolgem času se boste iz srca smejali.

Lev (23. 7.–23. 8.)
V sebi ne boste občutili pravega zaupanja v neke odločitve. Nič ne bo narobe, če se posvetujete z nekom, ki je strokovnjak na svojem področju. To ne pomeni, da niste sposobni, ampak to, da znate sprejeti pomoč drugih, ki to znajo.

Devica (24. 8.–23. 9.)
V glavi vam bo divjala sto in ena misel. Kaj, zakaj, kdaj in ali sploh. Kadar se znajdemo v takem položaju, je najbolje narediti nič in samo počakati, da se določene zadeve odvijejo same po sebi. Končno si boste vzeli več časa samo zase.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Svet je okrogel zato, da ga lahko obkroža prijateljstvo. Preveč se izogibate družbi ljudi, ki vas imajo radi. In tistim, ki si vas želijo bolje spoznati, pa jim nočete dati priložnosti. Premislite in vprašajte se, zakaj je tako. Ni pravega izgovora.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
V poslovnem svetu se vam bo veliko dogajalo in ne glede na vse grozeče viruse ne boste popustili pri svoji vnemi. Dobro veste, da če nam je kaj namenjeno, se temu ne moremo ogniti, navkljub vsem ukrepom. Novice bodo dobre.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Pri eni zadevi ste bili premalo pozorni in natančni. Okoli sebe imate kar nekaj tekmecev, ki imajo enake interese kot vi, zato morate pohiteti, če želite biti prvi v vrsti za uspeh. Druge stvari bodo tokrat morale počakati na realizacijo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
V tem tednu si boste želeli malo miru in da bi v svojem svetu razmišljali o načrtih, ki jih stalno prelagate. A ne bo vam uspelo, saj vas nikjer ne bodo mogli pogrešati in vaša prisotnost bo skoraj nujna. Ob koncu tedna pa boste uživali.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Ne glede na zunanje vplive in tiste, ki se vas bolj tičejo, boste te dni preživeli lepo, predvsem zato, ker ste se tako odločili. Tega, da sebe postavite na prvo mesto, ste se dolgo učili ... A naučili ste se. Čaka vas presenečenje v družinskem krogu.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Sedaj je vaše obdobje. Dnevi so vam pisani na kožo in vsekakor jih boste znali izkoristiti sebi v prid. Uspehe imate na vseh področjih, kjer boste le hoteli in si vzeli čas. Veseli boste tudi finančnih sprememb in končno boste lahko lažje zadihali.

TA JE DOBRA

Štorklja je bila

Janezek vpraša očeta: »Oče, od kod sem jaz prišel?«
»Štorklja te je prinesla,« zabrunda oče.
»Kaj pa tebe in tvojega očeta? Je tudi vaju prinesla štorklja?«
»Seveda, kaj pa misliš?«
Čez teden dni so pri Janezku v šoli pisali šolsko nalogo z naslovom Moji predniki. Janezek je svoj spis začel: »Glede na izjavo mojega očeta v naši družini že tri zadnje generacije ne seksajo.«

Ni bilo gneče

Policista sta na nočnem obhodu. V enem od lokalov je vik in krik.
Starejši policist reče: »Ti si mlajši, pojdi v lokal in poglej, ali je gneča.«
Kadet se takoj vrne z modrico pod očesom: »Nobene gneče ni. Sem bil takoj na vrsti.«

Ni nor

Stari oče se je začel pogovarjati sam s seboj, zato ga je hči odpeljala k zdravniku, kjer je potožil: »Prvič v življenju se pogovarjam s pametnim človekom, domači pa vsi pravijo, da sem nor!«

Slovenski razgled

Zakaj v slovenskih šolah učenci ne potrebujejo geografskih kart?
Ker se vse vidi skozi okno.

Kdo je začel?

Sodnik tatu: »Zakaj ste oropali banko?«
Tat: »Ona je začela ...!«

LAŽJI SUDOKU

2	8				3		9	
1		7		4		5		8
	4	5	6			2	7	
6				2		8		
	9		7		8		3	
		1		5				4
	6	4			5	7	8	
5		9		3		1		6
	1		2				5	

TEŽJI SUDOKU

8	1		5	7				
	6		2			5	1	4
	2				4			
		3					4	6
1								3
7	4					2		
			6				2	
4	7	9			3		5	
				5	7		8	

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

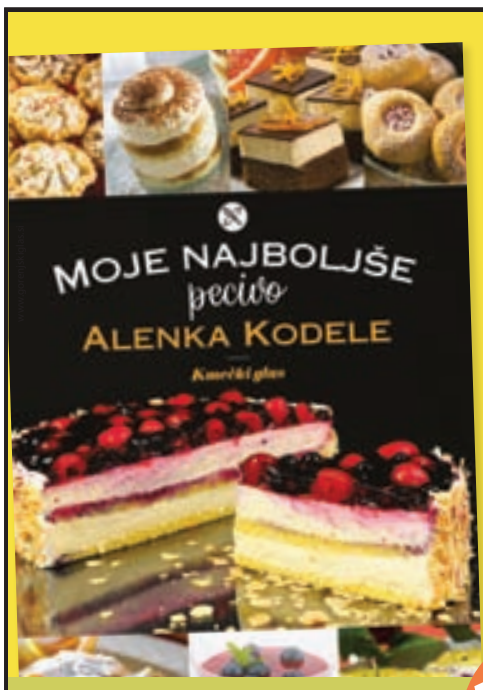

Alenka Kodele je tokrat pripravila svoj izbor najboljšega peciva iz priljubljenih in tudi že razprodanih knjig: Torte in tortice, Pite in zavitki, Čaša sladkega, Piškoti, Piškotki in drugačno pecivo, Najboljši piškoti.

168 strani, 14 x 20 cm, spiralna vezava

12,50 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	KRAJ PRI KAMNIKU	EMAJLIREC	SL. KOŠARKARICA (URŠA)	MORALA	VLADO NOVAK	ANGLEŠKI IGRALEC (DAVID)	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	ODRSKO DELO S SONGI	GORENJSKI GLAS	MORSKA ZAČIMBA	OMAMA	LOVRO TOMAN	VLADARSKA RODBINA	OKRAS NA ANTIČNIH STEBRIH	PRISTOJBINA
ČLENAST ČRV			17						VOJAK						
UMETNIŠKO DELO						6			NAUK O SVETLOBI / ANGLEŽEV SOSED						
RAZSTAVNA TABLA					POVABILO / MOŠKI PEVSKI GLAS							SAMICA JAKA / REŽISER KUSTURICA			
LADO JAKŠA			GORA V JULIJCIH / GRŠKI JUNAK							VRSTA TKANINE, DŽINS	19				
MESTO V NIGERIJI				FIN. JEZERO, INARI / IGRALEC SAMOBOR						KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK	REKA V RUSIJI / KRMILO PRI AVTU				20
ZLATNIK			5			AFRIŠKA ANTILOPA	TURŠKI DRŽAVNIK (BULENT) / MUSLIMANSTVO							EVROPSKA DRŽAVA	PEVEC HRIBAR
MINERAL, ARAGONEC									BIKOBORBA / DURI, DVERI						
GORENJSKI GLAS	DVOŽIVKA	PEVKA DRAGOVIĆ / IGRALEC NEESON					1	POJAV NA VODI / POKR. V S. ARABIJI				HOKEJIST MURŠAK / HRAM, SVETIŠČE			
DUHOVŠČINA		10			HRV. NOGOMETAŠ (GORAN)					INDIJSKI ŠAHIST / IRSKO ŽGANJE					
GL. MESTO ITALIJE / JAMA, KOTANJA				RIŽEVO ŽGANJE	LAZANJA (ORIGINAL) / SMERNICA ZA DELO								SAMO RUGELJ / TINA TURNER	9	
SESTAVIL: F. KALAN	POTRESNO SREDIŠČE	CERKVENA BERA	LETOVIŠČE OB ČRNEM MORJU	NEON	NEKDANJI VRVAR	LUČAJ	GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE				RAJSKI ČASTILCI GOLOTE / MEMBRANA							22	PALICA PRI PLUGU				
NABAVNI REFERENT							OTOČJE PRI AFRIKI / MESTO V FRANCIJI						13	DRŽAVA OB IRAKU / HOMERJEV EP				PRIPRAVNIŠKA DOBA				
OSEBA IZ PODEŽELJA							18			GL. MESTO FRANCIJE / ARALSKO JEZERO												
OTOK (FR. ZAPIS)		2		ATALOS (KRAJŠE) / UMETNOST					NEKD. SL. SMUČARKA (MAJDA) / GR. ČRKA													
VLADARSKI NASLOV						MESNA JUHA / PISATELJ SELIŠKAR				15		IGRALKA BASINGER / PUTIKA, SKRNINA										
SLOVENSKI PLANINEC (FRANC)					KLADA ZA SEKANJE / TEŽA OVOJNINE						EGIP. BOG, PTAH / OTOK V PACIFIKU				ANICA ČERNEJ							
NIKOLA TESLA	8		100 / LEPILO (POG.)				DROG NA VOZU S SENOM	DRŽAVA V ZDA / POKLON						4								
TOK ZA PUŠČICE				ENA OD ELEKTROD / TONE PAVČEK						SL. PEVKA (TINKARA)												
DRŽAVA V AFRIKI			16				21		PORAST	IGRALKA RINA / LETNA GLEDALIŠKA KARTA				REŽISER PANDUR	ZAGON, ELAN							
ŽELEZNIŠKA ZAPORNICA						VERDIJEVA OPERA					12		TONE VOGRINEC / UDAREC PRI BOKSU									
ODSTOP, ZAPUSTITEV																						
PODZEMNI HODNIK												NAZIV / VELIK STRAH										
BESEDNA PREMETANKA												14										
STANKO MLAKAR											ŠPRANJA / RADIKALEC											
IGRA S KARTAMI										11					ŠVEDSKA IGRALKA (BRITT)	NaŠ GLASBENIK (ALEŠ)						
ABANDON ANKELE ECEVIT KOMORI RAKIČAN	MESTO V RUSIJI									PRIPADNIK AZTEKOV / LESEN PLUG												
ŠIFRA													KATJA LEVSTIK / ATEK, OČKA									
KANTON V ŠVICI												OLIVER (KRAJŠE) / INOSLAV, INOCENC										
DEL MURSKE SOBOTE										3												
SVINJSKA MAŠČOBA													7									
BICIKEL													DOKTOR									

Nagrade: 3-krat darilni bon trgovine Baldrijan Kranj v vrednosti 20 evrov

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 25. marca 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22		

www.gorenjskiglas.si

DRUŽABNA KRONIKA

VEČERJA PO RECEPTIH PRABABICE NEŽKE

V Restavraciji 1906 Hotela Triglav na Bledu so ob prazniku nežnejšega spola povabili na večerjo oziroma prvo pokušino obujenih avtentičnih receptov družinske zapuščine hotela. Za vinsko spremljavo pa je tokrat poskrbel Samo Kupljen s svojimi vini.

Alenka Brun

Večerjo so poimenovali Večerja 1906 – po receptih prababice Nežke, pripravili pa so tudi posebno razstavo, ki gledalca popelje v čas, ko so ljudje za mizami sedeli vzravnano, ko so bili pogrinjki, natančnost in pedantnost strežnega osebja strašansko pomembni, mize so krasili kristalni kozarci in srebrn jedilni pribor. Razstavljena bogata zbirka kulturne dediščine iz takratnega obdobja je pritegnila zanimanje udeležencev večerje. Iz klavirja je zvoke izvabljala pianistka Maja Tajnšek, gostje so za pijačo dobrodošlice dobili koktajl, kjer so se v kombinaciji predstavili gin, tonik in sovinjon. »Zakrivil« ga je znani obraz hotela Danijel Galjot, ki je tokrat s svojo strežno ekipo skrbel, da so na večerji stvari tekle gladko. Drugače pa smo srečali med strežnim in osebjem v kuhinji veliko novih obrazov, nekaj je povratnikov, vajeti izvršne direktorice hotela pa je prevzela Sonja Primožič.

S pomočjo kulturne dediščine iz osebnega arhiva lastnika hotela Zdravka Rusa so recepte njegove prababice Nežke Zrimec nadgradili in izpopolnili ter tako gostom predstavili zgodbo tradicionalne blejske pojedine iz zgodnjega obdobja prejšnjega stoletja. Jedilnik sta nam predstavila Primožičeva in šef kuhinje Jure Kordež, medtem ko je med samo večerjo povezovalno vlogo prevzela Alenka Bole Vrabec, ki je tudi poskrbela za recital slovenskih avtorjev o vinu. Ni pa skrivala navdušenja nad izjemno lepo slovenščino, ki jo je zasledila v Nežkinih receptih. »Ne zaslediš nobenih spačenk pa tudi pisava je lepa,« je še dodala. Meni, da je Nežka zapisovala recepte, ki jih je krepko preizkusila.

Na razstavi smo lahko pokukali v ohranjena Nežkina zvezka z recepturami.

Na meniju tokratne večerje so se tako znašli blejska posmodulja, juha iz sušenih jurčkov, račji ragu, za glavno jed je na mizo prišla Nežkina bržola (goveji hrbet), za sladico sta si roke podala okusa pomaranče in čokolade, vmes pa so postregli sorbet iz kisle repe. Jedi so pospremila vina Kupljen iz Jeruzalema, v hotelu pa bodo v prihodnosti poskrbeli za še kakšen zanimiv kulinarični dogodek.

Strežno osebje pred večernim dogodkom: Rožle Vidic, Danijel Galjot, Benjamin Pevec, Dejan Urh

Razpoložena kuharska ekipa s šefom kuhinje Juretom Kordežem (tretji z leve)

Alenka Bole Vrabec

Izvršna direktorica Hotela Triglav Bled Sonja Primožič

Vinar Samo Kupljen

Blejski župan Janez Fajfar in lastnik hotela Zdravko Rus

VRTIMO GLOBUS

Weinsteinu triindvajset let zapora

Eden najbolj uspešnih producentov **Harvey Weinstein (67)** je bil na newyorškem sodišču obsojen posilstva in spolnega nadlegovanja. Čaka ga triindvajset let zaporne kazni. Po poročanju tujih medijev je režiserja spolnih zločinov obtožilo več kot osemdeset žensk, med drugimi tudi igralke Gwyneth Paltrow, Uma Thurman in Salma Hayek. Weinstein se je na sodišču opravičil za svoja dejanja in obenem izrazil zaskrbljenost nad gibanjem MeToo. Režiserja čaka podobno sojenje tudi v Los Angelesu, kjer mu zaradi obtožbe dveh posilstev grozi do 27 let zapora.

Jenna Dewan drugič mamica

Jenna Dewan (39) in njen zaročenec **Steve Kazee (44)** sta postala starša sinčku Callumu. »In tako so naša srca eksplodirala. Dobrodošel na svet, mali angelček,« je veselo novico na Instagramu sporočila igralka. Kasneje je celo delila fotografijo med dojenjem, pod katero je pripisala »presrečna«. Igralka je tako drugič postala mamica.

Koronavirus ne izbira

Igralec **Tom Hanks (63)** in njegova soproga Rita Wilson (63) sta v Avstraliji zbolela za koronavirusom. »Počutila sva se nekoliko utrujeno, kot nekakšen prehlad z bolečinami v telesu. Rita je imela občasne mrzlice in rahlo vročino,« je povedal igralec, ki pravi, da sta bila testirana za COVID 19 in zdravniki so potrdili, da sta pozitivna. Družina Hanks je že izolirana in čaka na nadaljnja navodila.

Willow Smith za en dan v steklen boks

Hčerka igralca Willa Smitha, devetnajstletna **Willow Smith,** se je odločila za poseben nastop: za štiriindvajset ur se bo namreč zaprla v steklen boks, ki bo na ogled v muzeju v Los Angelesu. Kot poročajo tuji mediji, se bo na ta način soočila z različnimi ravnmi anksioznosti. Tako bosta skupaj z glasbenikom Tylerjem Colejem med drugimi preizkusila paranojo, žalost, evforijo. Idejo sta dobila med ustvarjanjem novega albuma z naslovom The Anxiety, ki bo izšel v dneh po njunem nastopu.

Žirantki v priljubljeni oddaji Zvezde plešejo sta tudi letos Katarina Venturini in Nika Ambrožič Urbas. Ker je bila prva plesna dogodivščina ravno 8. marca, sta bili dami deležni tudi pozornosti v obliki vrtnice. / Foto: Pop TV (Miro Majcen)

Raziskujejo, čemu so se nekoč smejali

V študijskem krožku Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj so se letos ukvarjali s humorjem. Pod naslovom Nekoč so se temu smejali so obravnavali humoreske slovenskih avtorjev, rojenih do leta 1920. O njih bi radi izdali zvočno antologijo.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Več kot dve desetletji že Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj prireja študijske krožke za svoje člane, sprva so potekali pod mentorskim vodstvom Majde Muri, od leta 2017 je mentor Luka Pavlin. Kot slavist skuša (pretežno) članicam krožka približati teme s področja literature. Krožek, ki so ga začeli oktobra lani in sklenili z zadnjim srečanjem drugi ponedeljek v marcu, je bil tokrat posvečen humorju.

»Obravnavali smo dela slovenskih avtorjev, rojenih do leta 1920, krožek pa je potekal pod naslovom Nekoč so se temu smejali. Naš cilj je izdati zvočno antologijo, ki bi bila nato dostopna v Knjižnici slepih in slabovidnih Milke Skaberne v Ljubljani,« je pojasnil Luka Pavlin in napovedal, da bodo v prihodnje iskali interprete, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri snemanju humoresk iz njihovega izbora. Povezal se je tudi z uredništvom literarnih oddaj na nacionalnem radiu in nekatere od obravnavanih humoresk so bile predvajane v oddaji Humoreska tega tedna v programu ARS.

»Želimo, da ima vsak naš krožek na koncu konkreten rezultat: tako smo ga leta 2018 zaključili z zbornikom ob jubileju Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, ki je izšel v sodelovanju z Gorenjskim glasom, lani so nekateri udeleženci prispevali svoje zgodbe za tretjo knjigo Milene Miklavčič Ogenj, rit in kače niso za igrače, letos torej želimo izdati zvočno antologijo,« nadaljuje Luka Pavlin. Letos so brali in se smejali humornim zgodbam naslednjih slovenskih avtorjev: Valentina Koruna, Narteja Velikonje, Josipa Jurčiča, Jakoba Aleševca, Simona Jenka, Janka Mlakarja, Damirja Feingla, Rada Murnika, Frana Milčinskega, Ljudevita Pivka, Jožeta Vovka, seznam pa želijo za antologijo še dopolniti. Več omenjenih avtorjev ni splošno znanih, deloma zaradi tega, ker humoristični žanr ne velja za visoko kvalitetnega in se tudi v šolah manj obravnava, deloma pa zato, ker humoristov in satirikov tudi vsakokratna oblast ni ravno povzdigovala, pojasni Pavlin. Čeprav so obravnavane humoreske iz nam oddaljenega časa, pa so aktualne tudi danes, razmišlja sogovornik.

Krožka se udeležuje od sedem do deset slušateljev, poleg članov društva slepih in slabovidnih tudi prostovoljci. Ena teh je tudi Maruša Kurat, ki pomaga pri branju knjig, na zadnjem letošnjem srečanju je brala iz knjige Zaplankarji avtorja Jožeta Vovka. Vsa leta pri krožku sodeluje tudi Marinka Koželj, ki o tem pravi: »Sodelovala sem že pri tematsko različnih krožkih, vsi so bili zelo zanimivi. Enako velja za literarne vsebine, ki jih obravnavamo zadnja leta. To mi je všeč, saj je slovenščina v primerjavi z angleščino skoraj pozabljena, prav tako stari avtorji, ki jih zdaj odkrivamo pri krožku. Rada sodelujem in sem vselej prisotna.« Krožek slepih in slabovidnih, ki ga sofinancira Andragoški center Slovenije, pa ni le neformalna oblika izobraževanja odraslih, pač pa tudi priložnost za druženje teh ljudi in dokaz, kaj vse znajo in zmorejo.

Foto: Tina Dokl

Udeleženci krožka slepih in slabovidnih so se letos ukvarjali s humorjem iz preteklosti.

Razstava domačih kovačev

Marjana Ahačič

Kamna Gorica – V Domu krajanov v Kamni Gorici marca svoja dela razstavljata domača kovača Rajko Šolar in Milan Žaberl. Razstava je do konca meseca na ogled po dogovoru. Milan Žaberl se predstavlja s s slikami oziroma skicami in fotografijami, Rajko Šolar pa s kovaškimi izdelki. »Z leti sta postala izvrstna sodelavca. Milan je pri tem v vlogi risarja, ki želje naročnikov prenese na papir, kjer nastanejo ograje, okenske mreže, svečniki, luči, vrata in okrasni predmeti. Rajko nato v kovaški delavnici v Kamni Gorici, kjer kuje skupaj s sinom Tomažem, iz železa naredi kovane umetnine po Milanovih načrtih. Med drugim je po Milanovem načrtu naredil pet kovanih zmajev, zadnjega prav za razstavo v Kamni Gorici,« je povedala Kaja Beton s Turizma Radovljica. Na razstavi je na ogled še nekaj kovanih originalov, veliko originalnih Žaberlovih skic ter fotografije izdelkov, ki jih je Šolar naredil v več desetletjih svojega dela.

Milan Žaberl in Rajko Šolar ob kovanem zmaju

Nova okoljska nagrada za Bled

Bled – V okviru svetovne turistične borze ITB Berlin je bila predvidena tudi podelitev nagrad za najbolj trajnostne destinacije, a je razglasitev zaradi nastalih razmer, ki jih je povzročilo širjenje koronavirusa, potekala kar prek spleta. Slovenija se je s svojimi prizadevanji na področju trajnostnega razvoja turizma uvrstila med zmagovalce v kategoriji najboljših v Evropi kot najboljša destinacija na področju trajnosti, so sporočili iz Turizma Bled. »Nagrado Best of Europe je Slovenska turistična organizacija prejela za uvajanje trajnostnih modelov v turizmu na nacionalni ravni v okviru programa Zelena shema slovenskega turizma skupaj z akreditiranim partnerjem sheme Zavodom Tovarna trajnostnega turizma GoodPlace in za primere dobrih praks, ki so jih razvili v Bohinju, Mariboru, Mirnu Kras, Idriji in v Monstera bistroju.« Pomembne okoljske nagrade so se razveselili tudi na Bledu, ki se je uvrstil med tri finaliste v kategoriji ITB Earth Award, ki nagrajuje vodilne prakse na področju boja proti podnebnim spremembam in degradaciji okolja. S svojo kampanjo za zmanjševanje količine odpadkov so zasedli tretje mesto na svetu. »Na Bledu smo že več kot šest let vključeni v projekt Zero Waste oziroma Družbo brez odpadkov, zato naših občanov ni več treba učiti, da je treba ločevati in zakaj. Stopili smo stopničko višje – zmanjšati moramo količino odpadkov, to pa je precej večji zalogaj,« je poudaril Janez Resman, direktor Infrastrukture Bled, ki vodi projekt.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 14. 3.
18.20 POSEBNI
16.15 RAZKRILA SEM VOHUNA
14.10 NAPREJ, sinhro.
20.40 PARAZIT
12.00 JEŽEK SONIC, sinhro.
13.30, 15.30, 17.30 JEŽEK SONIC, sinhro.
19.30 PODLI FANTJE ZA VEDNO
14.30 TAČKE NA PATRULJI 2: PRIPRAVLJENI, DIRKA, REŠEVANJE!, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 14. 3.
18.00, 20.00 BLOODSHOT
16.50, 20.20 RAZKRILA SEM VOHUNA
21.00 IZVEN IGRIŠČA
13.40, 15.45, 17.50 NAPREJ, sinhro.
14.15, 16.30, 18.40 NAPREJ, 3D, sinhro.
20.50 NEVIDNI ČLOVEK
16.00 21 MOSTOV
14.40, 19.00 KLIC DIVJINE

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 13. 3.
20.00 PREKLA

Sobota, 14. 3.
18.00 NAPREJ, 3D, sinhro.
20.00 NE POZABI DIHATI

Nedelja, 15. 3.
17.00 NAPREJ, sinhro.
19.00 PREKLA

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

To pa je knjiga za v vsako hišo

»Želim si samo, da bi knjiga našla bralce, saj sem prav nanje mislila ves čas svojega iskanja in zapisovanja,« razmišlja Ivana Markun, avtorica knjige Gremo Kranj puzdravt, v kateri so zbrane folklorne in druge pripovedi iz Kranja z okolico in iz vasi Sorškega polja.

Suzana P. Kovačič

Kranj – »V Kranju in vaseh na Sorškem polju je z zgodbami težko. Ni povedk, ni pravljic, nič od tega. Velikokrat sem slišala: »Oh dejte no, se j biv zmerej sam dev!« In tako sem potem nagovarjala ljudi, naj mi pripovedujejo o svojih doživetjih v mladosti, o delu, šegah,« je povedala zapisovalka Kranjčanka Ivana Markun. Silno ljubi materni jezik in uživa ob poslušanju narečij, zato se je tudi odločila za sodelovanje pri nastajanju te knjige. Gremo Kran puzdravt je štirideseta po vrsti v zbirki Glasovi od skupaj 52, kolikor jih je izšlo do danes, in predstavlja kamenček v mozaiku folklornih pripovedi vse Slovenije. Zajema področje mesta Kranj in vasi na Sorškem polju. V letih od 2003 do 2010 jih je Markunova zbirala med mestnim in vaškim prebivalstvom. V knjigi je 207 kratkih zgodb. Največ je socialnih in so tudi bajčne, legendne, zgodovinske, etnološke, šaljive in še nekaj anekdot. Petinštirideset pripovedovalcev je sodelovalo; nekateri z eno, drugi z več pripovedmi.

Ivana Markun / Foto: Tina Dokl

Knjiga je pregledno urejena. Objavljen je v njenem zavihku tudi zemljevid s kraji, od koder so zgodbe. Spremno besedilo sta zapisali prof. ddr. Marija Stanonik, snovalka in urednica zbirke Glasovi, in mag. Tatjana Dolžan Eržen iz Gorenjskega muzeja, prof. dr. Jožica Škofic pa je prispevala zapis o govornem jeziku Sorškega polja. V zadnjem delu je slovarček narečnih besed, te so zaradi lažjega razumevanja zapisane tudi pod vsako zgodbico posebej. Sledi povzetek v nemščini in angleščini. Ilustriral jo je akademski slikar Jože Trobec, izšla je pri Mohorjevi družbi, naprodaj je tudi na Gorenjskem glasu.

»Za marsikatere pripovedovalce sem še vedno zelo srečna, da sem jih spoznala. To so občudovanja vredni, pridni, dobrovoljni in ustrežljivi ljudje. Mnogi od njih so se medtem že poslovili, jim pa velja moj spoštljivi spomin. In če bi bila učiteljica slovenščine, bi učence z največjim veseljem spoznavala z različnimi slovenskimi narečji. Eno, dve zgodbi iz knjig iz zbirke Glasovi bi jim prebirala pri šolskih urah. A ne bi bilo krasno?«

Knjiga Gremo Kran puzdravt je brezčasna, vselej zanimiva, zato naj bi bila doma v vsaki hiši v krajih, od koder so zgodbe. »Poglejte, kako se nam življenje divje spreminja. Tu notri so pa so štorije, kako s(m)o včasih ljudje živel' ...«

Zmaga v Zgornjesavsko dolino

Na gorenjskem tekmovanju Mladi in kmetijstvo je zmagala tretja ekipa Društva podeželske mladine Zgornjesavske doline.

Cveto Zaplotnik

Sveti Duh – V organizaciji Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj in Društva podeželske mladine (DPM) Škofja Loka ter pod pokroviteljstvom Občine Škofja Loka je bilo v soboto pri Svetem Duhu letošnje, že 29. regijsko tekmovanje Mladi in kmetijstvo. Med šestimi ekipami je zmagala tretja ekipa DPM Zgornjesavske doline, za katero so tekmovali trije mladi z Blejske Dobrave: Patricija in Domen Černe ter Žiga Ferk. Na drugo mesto se je uvrstila prva ekipa društva iz Zgornjesavske doline v zasedbi Nace Rabič Por, Aljaž Smolej, oba z Dovjega, in Meta Šebat z Blejske Dobrave, tretja pa je bila prva ekipa DPM Škofja Loka, za katero so nastopili Gašper Kosmač iz Mrzlega Vrha, Leon Stanonik iz Loga in Alen Bezjak iz Krnic pri Novakih. Zmagovalna ekipa se je uvrstila na državno tekmovanje, ki bo 4. aprila na Ptuju.

Zmagovalci: tretja ekipa DPM Zgornjesavske doline (od leve proti desni: Žiga Ferk ter Patricija in Domen Černe) s priznanjem in praktičnimi nagradami / Foto: Tina Dokl

Ekipe so odgovarjale na vprašanja o biodiverziteti, zadružništvu in o razvoju lisaste pasme govedi v Sloveniji, poleg teoretičnih vprašanj pa so dobile še eno praktično vprašanje, pri katerem so po ogledu in pokušanju morale določiti vrste medu. Organizatorji so letos povabili h »kvizu« tudi občinstvo, vprašanji – koliko obiskov črmlja je potrebnih za oprašitev cveta jagode in v čem je prednost črmljev pred medonosnimi čebelami – nista bili pretežki. Prireditev so z glasbenimi vložki popestrili Lucija in Peter Triler ter Katja Kejžar.

Turistično priznanje občini Domžale

Jasna Paladin

Domžale – Občina Domžale je v Berlinu prejela bronasto priznanje The Golden City Gate, ki jih že dvajset let podeljujejo za odličnost na področju promocijsko-komunikacijskih orodij v turizmu. Priznanje so prejeli za turistično-predstavitveni film o občini Domžale. Razglasitev nagrad bi morala potekati v okviru svetovne turistične borze, a so bili zaradi odpovedi prejemniki nagrad objavljeni na spletni strani. »Zelo smo veseli nagrade. To je že tretja nagrada na mednarodnih festivalih, kar dokazuje, da je film posnet kvalitetno in da s svojo vsebino res na pravi način prikazuje življenje v naši občini,« je po razglasitvi rezultatov povedala podžupanja mag. Renata Kosec. Turistično-predstavitveni film o občini Domžale je luč sveta ugledal predlani. Film je bil posnet na več kot šestdesetih lokacijah po domžalski občini, v njem pa je nastopalo več kot 150 sodelujočih.

Gorenjski čebelarji podelili priznanja

Najvišje priznanje gorenjskih čebelarjev letos v roke Severinu Golmajerju, odlikovanja so prejeli: Lovro Legat, Jože Ptiček, Bogdan Rupnik, Janez Hočevar, Jože Klemenc in Janez Meglič. Naziv naj župan je prejel Borut Sajovic, župan Tržiča.

Marjana Ahačič

Lesce – Konec februarja je bil v Čebelarskem centru v Lescah redni občni zbor Čebelarske zveze Gorenjske, združenja, v katerega je vključenih kar 530 gorenjskih čebelarjev iz dvanajst društev; letos se je v združenje vključilo tudi Čebelarsko društvo Kranjska Gora. Na občnem zboru so ocenili preteklo delo in si zastavili načrte za letošnje, podelili pa so tudi priznanja in nagrade najbolj zaslužnim čebelarjem, je v imenu zveze sporočil Erik Luznar.

Najvišje priznanje je tokrat prejel dolgoletni čebelar iz Radovljice Severin Golmajer. / Foto: Gorazd Kavčič

Plaketo čebelnjaka Antona Janše so za dolgoletno delo v čebelarskem društvu Radovljica podelili Severinu Golmajerju. Golmajer, ki čebelari že neverjetnih 75 let, je skoraj pet mandatov deloval kot blagajnik radovljiškega čebelarskega društva, prav toliko časa je društvo vodil kot predsednik, osem let je bil predsednik častnega razsodišča pri Čebelarski zvezi Slovenije in tri mandate član njenega upravnega odbora. Pol stoletja je vodil satnišnico, aktiven je bil tudi pri izgradnji Čebelarskega razvojno-izobraževalnega centra Gorenjske, je zapisano v utemeljitvi nagrade.

Odlikovanje Antona Janše II. stopnje je prejelo šest čebelarjev. Lovro Legat, ki že tretji mandat uspešno vodi ČD Bled - Gorje, je tudi podpredsednik čebelarske zveze Gorenjske. Jože Ptiček je praporščak, aktiven tudi pri številnih komisijah, društvenih akcijah in izobraževanjih. Bogdan Rupnik je osem let vodil ČD Bohinj, zdaj je član upravnega odbora. Največji dosežek v njegovem mandatu je bila postavitev plemenilne postaje v Ukancu. Janez Hočevar je že 22 let član Slovenskega akademskega čebelarskega društva, večino časa tudi v upravnem in nadzornem odboru. Bil je urednik in avtor člankov v Zborniku ČD Cerklje, na različne načine je sodeloval v programih Apimondie pa tudi pri pripravi Slovenskega čebelarskega terminološkega slovarja. Jože Klemenc je bil tajnik in blagajnik ČD Cerklje, zdaj je član nadzornega odbora društva. Velja tudi za pobudnika in soorganizatorja društvenih čebelarskih ekskurzij. Janez Meglič že vrsto let deluje v upravnem odboru ČD Tržič. Je praporščak, deloval je pri gradnji plemenilne postaje Zelenica in društvenega čebelnjaka v Bistrici.

Foto: arhiv ČZ Gorenjske

Letošnji nagrajenci s predsednikom Čebelarske zveze Gorenjske Anžetom Perčičem

Zveza je letos naziv Naj župan podelila tržiškemu županu Borutu Sajovicu. »Čebelariti je začel še kot srednješolec, danes oskrbuje okoli trideset čebeljih družin. Po poklicu je veterinar, zato članom čebelarskega društva že vrsto let pomaga s svojim znanjem, nasveti o zdravljenju čebel in nasveti o zasaditvi medovitih rastlin,« so pojasnili razloge za podelitev naziva. »Pod vodstvom Boruta Sajovica občina izdaja občinske akte tako, da omogoča gradnjo čebelnjakov na kmetijskih zemljiščih v okviru zakonsko predpisanih možnosti. Spodbuja sonaravni način kmetovanja, integralno poljedelstvo in vrtnarstvo ter ekološko kmetovanje in čebelarjenje.«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali po pošti. Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET ŠMARJEŠKE: 6. 4., **BANJA VRUĆICA S TERAPIJAMI:** 25. 4.–2. 5.,18. 5.–25. 5., **MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–5. 4., **LENDAVA:** 22.–25. 3., **BANOVCI:** 3.–6. 5., **MEDŽIGORJE:** 8.–10. 5., **MORJE – DUGI OTOK, LASTOVO, KORČULA, OREBIČ. www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Odpovedi prireditev zaradi koronavirusa

Kranj – Prešernovo gledališče Kranj sporoča, da bo 50. Teden slovenske drame, napovedan za termin od 27. marca do 6. aprila, odpovedan in ga bodo predvideno izvedli junija.

Kranj – Društvo diabetikov Kranj odpoveduje občni zbor, napovedan za 19. marca.

Kranj – Gorenjska podružnica Društva za zdravje srca in ožilja sporoča, da predavanje predavateljice Tine Rehberger Spanje kot nočna psihoterapija, napovedano za četrtek, 19. marca, v gostišču Arvaj v Kranju, odpade. O novem datumu bodo obvestili.

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj obvešča, da je planinski izlet na Sv. Lovrenc, ki so ga organizirali s Kranjskimi vrtci, odpovedan. Izlet je bil predviden za jutri, 14. marca.

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica obvešča vse svoje člane, da je občni zbor društva, ki bi moral biti danes, 13. marca, odpovedan.

Bitnje – Društvo upokojencev Bitnje Stražišče obvešča svoje člane, da danes, v petek, 13. marca, občnega zbora v gasilskem domu v Bitnjah ne bo. O novem datumu bodo obvestili.

Visoko – Kulturno društvo Valentin Kokalj Visoko obvešča, da abonmajska predstava, ki bi bila jutri, v soboto, 14. marca, v dvorani Visoko, odpade.

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje obvešča, da redni občni zbor članov društva jutri, 14. marca, odpade. O novem datumu bodo obvestili.

Cerklje – Osnovna šola Davorina Jenka Cerklje obvešča, da je za 17. in 18. marec načrtovana prireditev Podarim ti pesem 2020 prestavljena. O novem datumu bodo obvestili.

Cerklje – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas obvešča, da sta predstavi Umetnik na poiskanju, ki sta bili napovedani za soboto in nedeljo, 14. in 15. marca, v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah, prestavljeni na jesenski čas.

Škofja Loka – Loški muzej obvešča, da vse dogodke, načrtovane za marec, prestavljajo. Muzej ostaja tako za posameznike kot skupine odprt. Nadomestne datume dogodkov bodo sporočili naknadno.

Škofja Loka – V Sokolskem domu Škofja Loka odpovedujejo vse prireditve do vključno 25. marca. O morebitnih nadaljnjih spremembah, nadomestnih terminih prireditev ali vračilu kupnine za že kupljene vstopnice bodo obvestili.

Žiri – Turistično društvo Žiri obvešča, da v četrtek, 12. marca, predavanje Sonaravno vrtnarjenje brez prekopavanja tal odpade. Izvedeno bo po ukinitvi ukrepov glede zdravstvenih razmer v Sloveniji.

Tržič – Agencija Media butik in Občina Tržič obveščata, da bo koncert An flet'n večer v Tržiču, ki je bil planiran za soboto, 21. marca, prestavljen na nov termin. Obiskovalci z že kupljenimi vstopnicami imajo zagotovljen vstop na koncert ob novem terminu, ki ga bodo sporočili v prihodnjih dneh.

Radovljica – Iz Knjižnice Antona Tomaža Linharta sporočajo, da do nadaljnjega odpovedujejo vse dogodke, otroške prireditve, predavanja in izobraževanja. Vse enote knjižnice pa še vedno delujejo po rednem obratovalnem času.

Radovljica – Otroška delavnica Centra arhitekture Igriva arhitektura, ki je bila predvidena za danes, 13. marca, v Šivčevi hiši, je prestavljena na poznejši datum.

Brezje – Kulturno društvo Brezje obvešča, da predstava Upravna enota jutri, v soboto, 14. marca, v Domu krajanov na Brezjah, odpade.

Kropa – Članice delavnice ročnih del Društva upokojencev Kropa obveščajo, da razstava ročnih del izdelkov, katere odprtje je bilo predvideno za v petek, 27. marca, v Kulturnem domu v Kropi, odpade.

Žirovnica – Sekcija za kulturo in izobraževanje Društva upokojencev Žirovnica obvešča, da se prireditev Glasbeni spomini s Simono Vodopivec Franko, ki je bila predvidena za 16. marca, prestavi na poznejši datum.

Mojstrana – KUD Jaka Rabič Dovje Mojstrana obvešča, da do nadaljnjega odpovedujejo vse prireditve.

IZLETI

Planinarjenje po Šentviški planoti

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 4. aprila, na planinarjenje po Šentviški planoti. Hoje bo za do štiri ure, pot je manj zahtevna. Odhod s posebnim avtobusom izpred parkirišča pri Mercatorjevem centru na Primskovem bo ob 7. uri. Vplačila, prijave in informacije: v pisarni društva ob sredah med 17. in 18. uro ali na TRR društva (tudi na avtobusu); informacije pri vodniku Čeliku na tel. 031 418 146.

Na Sv. Jošt

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj in Osnovna šola Franceta Prešerna Kranj vabita na izlet na Sv. Jošt, ki bo v soboto, 14. marca. Odhod z lastnimi avtomobili bo ob 9. uri izpred matične šole v Kranju. Pot ni zahtevna, vzpona bo manj kot za dve uri, za sestop pa še nekaj manj. Vrnitev pred šolo je predvidena za ob 15.30. Prijave in informacije do četrtka, 12. marca, pri Petri Jenko, tel. 031 623 615, Simoni Bizjak, tel. 041 471 664, Mihu Mraku, tel. 064 126 877, ali po e-pošti pd.iskra.kranj.mo@gmail.com.

Na Grmado namesto na Volnik

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da bo 19. marca pohod na Grmado (898 m n. m.), in ne na Volnik, kot je bilo objavljeno. Poleg planincev vabijo tudi pohodnike. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 8. uri. Hoje bo za tri ure in pol za planince in tri ure za pohodnike. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 16. marca.

V Posavsko hribovje

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da bo v četrtek, 26. marca, planinsko-pohodniški izlet na Veliki Slomnik (600 m n. m.) in Brnico (457 m n. m.) v Posavskem hribovju. Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa bo ob 8. uri. Hoje bo za tri ure in pol, višinske razlike je petsto metrov. Pohodniki se lahko odločijo za krajšo pot – uro in pol hoje z višinsko razliko sto šestdeset metrov. Prijave sprejemajo z vplačili v pisarni društva do ponedeljka, 23. marca.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

GARSONJERO 24 m², prvo nadstropje, Planina 1 v Kranju, brez balkona, ostalo po dogovoru, tel.: 041/816-528 20000662

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

POSESTI

PRODAM

KMETIJSKO zemljišče k.o.o. 2855 Babni Vrt, p.š. 959/2, 474 m², 2.800 EUR, tel.: 031/736-332 20000674

NA Kokrici prodam travnik, površina 9.329 m², tel.: 041/582-415, Aljaž 20000651

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

CITROËN Berlingo 1.6 HDI, let. 2007, sive barve, reg. do 28. 6. 2020, 2. lastnik, tel.: 04/25-26-860, 031/506-673 20000655

OPEL Astra 1.6, letnik 2010, lepo ohranjena, tel.: 041/227-338 20000644

RENAULT Megan, letnik 2006, 236.000 km, zelo ugodno, tel.: 068/177-277 20000672

VW Golf 1.4 bencin, 5 vrat, klima, el. paket, bordo rdeče barve, cena 800 EUR, tel.: 031/374-706 20000623

VW Jetta 1.6 TDI, l. 2012, kovinsko siva, 124.000 km, highline, odličen, cena 9.900 EUR, tel.: 040/567-544 20000638

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 20000537

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOPED APN 6, letnik 2006, vozen, registriran, malo vožen, po ugodni ceni, tel.: 031/308-540 20000645

MOTORNO kolo Suzuki GSF, 1.200 ccm, bandit, letnik 2002, 80.000 km, tel.: 040/531-944 20000617

MOTOR BMW R65, oldtaimer, letnik 82, registriran, prodam ljubitelju, tel.: 041/520-655 20000656

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LPG plinska naprava s papirji, inštalacijo, 72 L., cena 550 EUR, tel.: 070/701-962 20000630

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CEVI fi 40, dolžina 15 cm, za sušilno, z avtomatiko, in silorezniko Epple 933 z nizkim koritom, tel.: 031/699-145 20000670

CIRKULAR, gorilec, pretočno črpalko, tel.: 04/23-11-934, 030/923-674 20000642

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

JESENOVE plohe, zračno suhe, tel.: 04/25-61-255, 040/310-943 20000629

SMREKOVE deske, 25 in 50 mm, suhe, II. kvaliteta, tel.: 041/489-151 20000511

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove (za elektrogospodarstvo) dolžine 9–11 m (tudi neobeljene), SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 20000602

KURIVO

PRODAM

5 M³ bukovih drv, možen prevoz, tel.: 030/368-447 20000624

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20000531

DRVA – bukova, gorska, suha, možna dostava, tel.: 031/616-879 20000621

MEŠANA drva, tel.: 041/923-994 20000619

SUHA bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 20000613

SUHA mešana drva, možna dostava, in štedilnik na drva, tel.: 031/343-177 20000618

SUHA bukova drva, zelo lepa, razžagana, tel.: 041/746-690 20000632

SUHA bukova razžagana drva in njivsko prst, Gorje, tel.: 031/561-707 20000657

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986 20000648

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

JEKLENO mizo za domače prireditve ali za obrtnike, 1.90, v. 77 x š. 75, tel.: 040/332-590 20000622

RAZTEGLJIV kavč, trosed in 2 fotelja z vzmetenjem, tel.: 051/304-005 20000628

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

GORSKO kolo, tel.: 040/705-145 20000633

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 20000561

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige, popolnoma nove, avtorske, ugodno. Za iskalce resnice, tel.: 040/567-544 20000640

ZGODBE Svetega pisma. Komplet 18 snopičev, iz konca 19. in zač. 20. stoletja, 9.000 EUR, tel.: 040/567-544 20000637

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE izjemne tehnične, umetniške, sporočilne in energijske vrednosti, tel.: 040/567-544 20000639

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 20000601

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaja: Uš lutke
JURI MURI V AFRIKI
Petek, 13. marec 2020, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14
SOBOTNA MATINEJA
Zaradi izrednih ukrepov
ODPADE
Sobota, 14. marec 2020, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj
www.pgk.si
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRICE KRACE
Gorenjski Glas
triglav

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 25. februarja 2020, je bilo **PEKARSTVO OREHEK** iz Medvod, ki nagrajencem za rešitev križanke poklanja potico (1 kg). Izžrebani so bili: **Berta Bertoncelj** iz Selc, **Ivanka Perne** iz Komende in **Viktor Pungartnik** iz Cerkelj na Gorenjskem. Nagrajence prosimo, da nagrade prevzamejo v roku enega meseca v njihovi najbližji prodajalni Pekarstva Orehek.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

LOTO

Rezultati 21. kroga – 11. marca 2020
7, 10, 11, 22, 31, 32, 39 in 8

Loto PLUS: **2, 4, 6, 13, 16, 24, 39 in 10**
Lotko: **9 6 3 5 3 2**

Sklad 22. kroga za Sedmico: **990.000 EUR**
Sklad 22. kroga za PLUS: **50.000 EUR**
Sklad 22. kroga za Lotka: **100.000 EUR**

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 20000536

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

INVALIDSKI skuter Pride victory, ugodno, tel.: 040/267-781 20000667

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR z mizo in koritom, za žaganje drv, tel.: 071/558-214 20000668

ELEKTRIČNI cepilec za drva, skoraj nov, tel.: 051/311-668 20000636

KOSILNICO na nitko, motorna z jermeni, rabljena 3 sezone, cena 70 EUR, Kranj, tel.: 041/603-063 20000615

NOVE brane in 7 bal sena, tel.: 04/53-33-875 20000612

STAYER, letnik 1961, in brano, širine 180 cm, tel.: 031/649-453 20000626

KUPIM

FREZO za zemljo in zgrabljalnik sena ali VZ grablje, tel.: 031/467-943 20000652

KMETIJSKI traktor ter ostalo mehanizacijo, tel.: 031/562-809 20000607

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, lahko tudi v slabšem stanju, tel.: 031/500-933 20000557

TRAKTORSKE priključke in traktor, tel.: 031/525-793 20000600

PRIDELKI

PRODAM

KOSTANJEV med in čebelje družine na 9 AŽ satih, z lanskimi maticami, čebelar iz Kranja, tel.: 040/273-214 20000551

KROMPIR za krmo, tel.: 041/347-243 20000654

KROMPIR drobni – sora, adora, bela rosa, red fantasy, tel.: 041/350-458 20000669

OKROGLE bale, majska košnja, kiper prikolico 3 T., ovčjo volno, jagnjetino, hlajeno in razkosano, tel.: 031/648-526 20000641

SILAŽNE bale, tel.: 041/753-542 20000611

SUHO otavo v okroglih balah, tel.: 041/572-120 20000625

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 prašiča, težka 80 kg, za nadaljnjo rejo ali zakol, tel.: 031/497-567 20000660

2 TELIČKI ciki, tel.: 031/828-024 20000605

BIKCA cika, starega 2 meseca, tel.: 041/544-164 20000661

BREJE zajkle in zajce, stare 2 meseca, na voljo tudi samci in meso, tel.: 051/444-154 20000649

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 04/25-03-043, 031/210-494 20000631

JAGNJETA in gnoj za vrtove, tel.: 041/910-234 20000643

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo in KG piščanci za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20000534

MLADE bele purane za nadaljnjo rejo, tel.: 031/499-143 20000606

PONI kobilico, staro eno leto, tel.: 031/796-917 20000653

RJAVE jarkice v začetku nesnosti. Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 04/51-85-580, 041/694-285 20000634

TELICE LS, 240 kg – 10 mesecev, 290 kg – 12 mesecev, 170 kg – 5 mesecev, tel.: 031/312-323 20000647

TELIČKO simentalko, staro 10 dni, in bikca simentalca, starega 7 dni, tel.: 041/608-686 20000675

VEČ ČB bikcev, starih 3 tedne, tel.: 041/691-243 20000620

ZAJKLJE, stare 7 mesecev, liske in mešanke, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/275-186 20000609

KUPIM

BIKCA simentalca, starega do 1 meseca, tel.: 041/503-623 20000646

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20000533

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678 20000664

OSTALO

PRODAM

EKO otavo v kockah, pocinkano mrežo za ovce, 3-delno njivsko brano, 2-redni sadilec koruze, tel.: 041/516-804 20000610

FIŽOLOVKE za fižol, različnih dimenzij, možna dostava, tel.: 04/51-88-063, 041/446-510 20000658

KRMILNI krompir ali jedilni in telička, starega 14 dni, tel.: 05/12-03-863 20000650

SENO v refuzi in 2 masivni mizi, tel.: 040/865-830 20000635

SILAŽNE bale, prva košnja, tel.: 04/25-51-302 20000671

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888 20000608

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 20000614

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO kuhinjsko pomočnico in kuharja – picopeka. Gostišče Klub Kovač, Andrej Marinšek, s.p., Glavna cesta 1, Naklo, tel.: 031/339-003 20000666

DRUŠTVO za ohranjanje planine Vogel za pašno sezono 2020 išče gospodinjo (m/ž) za kočo. Zainteresirani pošljite pisne prijave na naslov: Triglavska cesta 35, 4264 Bohinjska Bistrica, do 20. 3. 2020, tel.: 041/593-349 20000603

IŠČEM

IŠČEM DELO – na vašem žuru, poroki ali zabavi vam pričaramo vzdušje z živo glasbo, tel.: 031/325-654 20000673

STORITVE

NUDIM

POSEK, spravilo in odkup lesa. M-LES, Matej Urh, s. p., Bodešče 18, Bled, tel.: 031/561-613 20000566

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20000532

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20000538

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, … LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20000539

BARVANJE napuščev, ograj in nadstreškov, barvanje fasad, glajenje in beljenje sten, dekorativni ometi in opleski, antiglivični premazi. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 20000500

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 20000665

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20000535

REZ sadnega drevja in trte. Branko Gašperšič, s.p., Šorlijeva ulica 19, 4000 Kranj, tel.: 040/993-406 20000529

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19003399

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20000530

IŠČEM

IŠČEMO 24-urno pomoč na domu, s sobivanjem z 81-letnim moškim iz Kranja. Plačilo po dogovoru, tel.: 041/732-476 20000604

RAZPIS ZA PASTIRJA (m/ž)

Agrarna skupnost Bohinjska Češnjica, razpisuje delovno mesto (od 20. 6. do 13. 9. 2020) **PASTIRJA na planini KRSTENICA**.

Pisne prijave za zasedbo delovnega mesta z opisom izkušenj s področja dela z živino pošljite do vključno 28. 3. 2020 na naslov: Agrarna skupnost Bohinjska Češnjica, Bohinjska Češnjica 68, 4267 Srednja vas v Bohinju. Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko 031 373 238 – Andrej.

AGRARNA SKUPNOST BOHINJSKA ČEŠNJICA, JEREKA, PODJELJE, KOPRIVNIK, PODJELJE 3, SREDNJA VAS V BOHINJU

RAZNO

PRODAM

DVE dekliški kolesi, hladilnik 180 x 60, štedilnik širine 55 cm in zamrzovalno omaro 50 cm, tel.: 040/389-518 20000663

GOBELIN Zadnja večerja, ugodno, tel.: 040/635-537 20000616

KOVINSKE kanale za elektriko, kable 18 x 8 cm, dolžine 40 metrov, tel.: 041/967-554 20000659

OPEKAČ kruha – toaster, ekonom lonec 6, 8 lit., termo steklenice 6, 2 in 1 lit., rumov lonec, tel.: 041/858-149 20000627

SUHO seno v balah in Opel astro 1.6 diamond, letnik 1996, celo ali po delih, tel.: 041/694-938 20000176

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike. Odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 20000569

OSMRTNICA

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 85. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož in ata

Janez Hočevar

iz Naklega

Pogreb dragega ata bo v soboto, 14. marca 2020, ob 13. uri na pokopališču v Naklem. Žara bo na dan pogreba od 8. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici. Ohranimo dragega ata v lepem spominu.

Vsi njegovi

Si kot sonce življenja sijala,
za vse svoje ljubezen razdala,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, sestre in tete

Ivane Starašinič

roj. Homar, iz Škofje Loke

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom za nesebično pomoč in podporo v težkih trenutkih bolezni in slovesa. Posebna zahvala gre ekipi paliativne oskrbe Bolnišnice Jesenice pod vodstvom mag. Mateje Lopuh. Hvala gospodu Igorju Dolinšku za vse obiske in lepo strnitev njenega življenja v govoru. Hvala gospodu župniku Mateju Nastranu in pogrebni službi Akris za lepo opravljen pogrebni obred. Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ji stali ob strani. Hvala vam za besede sožalja in tople stiske rok. Hvala, da ste jo pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: mož Matija, hči Mateja, hči Vilma in sin Sandi z družinama

---

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in vprašala, kje si ti.
Sedla bo na rosna tla
in jokala, ker te ni.

V SPOMIN

Tjaši Kastelic

(1992–2008)
iz Čirč pri Kranju

Minilo je dvanajst let, odkar si odšla v nebesa med angelčke. Zelo te pogrešamo.
Za vsako svečko, za vsak cvet in lepo misel ob njenem grobu iskrena hvala.

Mami, ati in vsi njeni
Čirče, 12. marca 2020

ZAHVALA

Na prvi dan meseca, ko se narava začenja prebujati, je v 96. letu zaspala naša draga mami, sestra in teta

Marija Ajdovec

roj. Vreček, 3. 12. 1924–1. 3. 2020

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Najlepša hvala doktor Ravniharjevi za pomoč v času njene bolezni. Hvala vsem, ki ste se od naše mami poslovili na njenem domu v Hotemažah. Posebna zahvala gospodu župniku in gospodu kaplanu iz Šenčurja za obiske na domu, gospodu župniku Urbanu Kokalju za globoke misli ob pogrebnem obredu. Zahvaljujemo se vse vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, nosačem, zvonarju, prijateljem, sodelavcem Glasbene šole Kranj, ki ste prinašali cvetje in sveče, nam izrekli pisno in ustno sožalje, darovali za svete maše, se v tako velikem številu poslovili od nje in jo pospremili k njenemu zadnjemu počitku. Hvala tudi pevcem, posebej še Francki Šenk in organistki Ani Kresal. Posebna zahvala vsem, ki ste jo v času njenega življenja obiskovali, jo razveseljevali, ji dajali moč in veselje, da je srečna bivala med nami.

Žalujoči: hčerki Marija in Ani, sestra Ivanka z možem Viktorjem, nečaki in nečakinja
Hotemaže, 4. marca 2020

V SPOMIN

Narava se prebuja, na vrtu vse brsti
in tiho, tiho čas beži.
Veter solze briše mi, a na vrtu tebe ni.

Minilo je žalostno leto, odkar si nas zapustil, dragi mož in oče

Jože Zupan

28. 7. 1942–13. 3. 2019

Zelo te pogrešamo.

Vsi tvoji

Gregorčki tudi na Črnavi

V sredo, na predvečer gregorjevega, so po številnih gorenjskih jezerih, potokih in rakah spet spustili barčice. Letos so gregorčki prvič zaplavali tudi po jezeru Črnava v Preddvoru.

Danica Zavrl Žlebir, Marjana Ahačič

Preddvor – Zavod za turizem Preddvor je v sodelovanju s tamkajšnjo osnovno šolo in domačimi gasilci pripravil dogodek ob letošnjem gregorjevem. Prvič so po jezeru Črnava spustili gregorčke, ki so jih izdelali učenci Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor, pred tem so otroci iz 5. a in 5. b razreda priredili kratek glasbeni nastop.

Dogodek so želeli povezati s predhodnim vodenim ornitološkim sprehodom okoli jezera, je povedala direktorica zavoda Ernesta Koprivc in v ta namen povabila naravoslovnega fotografa in opazovalca ptic Toneta Trebarja. Lani je namreč spontani ogled pritegnil veliko zanimanje. Ob jezeru po njegovih besedah prebiva nekaj deset vrst ptic, o katerih je želel govoriti na podlagi fotografij ptic, letos pa bi predvajal tudi njihovo oglašanje. Žal za ta del dogodka ni bilo zanimanja. Se je pa veliko otrok in njihovih staršev pred mrakom zbralo na severnem delu jezera, kjer vanj priteče potok Bistrica, in v vodo spustilo lično izdelane in osvetljene hišice.

Po jezeru Črnava so prvič zaplavali gregorčki. / Foto: Tina Dokl

Foto: Tina Dokl

O pticah ob jezeru so se otroci poučili pri Tonetu Trebarju.

Foto: Marjana Ahačič

V Kropi so barčice spuščali ob tamkajšnjem bajerju, v Kamni Gorici pa po rakah.

Prireditev so ponekod, na primer v Kranju in Strmolu, zaradi trenutnih razmer v zvezi s širjenjem koronavirusa odpovedali. V Kropi in Kamni Gorici pa so barčice, kot gregorčkom rečejo v vaseh pod Jelovico, v vodo spuščali tudi letos. V obeh krajih, kjer ima običaj dolgoletno tradicijo, so že prejšnji konec tedna za otroke pripravili delavnice izdelovanja barčic, tako da je bilo v sredo zvečer tako pri bajerju v Kropi kot na rakah v Kamni Gorici videti pisano zbirko zares zanimivih pravih malih umetnih. Povsod so za obiskovalce pripravili kratek kulturni program, ki je dodatno popestril dogajanje, nad katerim so bili seveda najbolj navdušeni najmlajši. V Kropi jih je bilo tokrat zaradi trenutnih razmer, ki niso vprid zadrževanju v skupinah, nekaj manj kot prejšnja leta, v Kamni Gorici pa so prireditev organizirali tako, da so udeleženci prihajali in odhajali v daljšem časovnem obdobju, zaradi česar pri rakah ni bilo sicer običajne gneče.

vremenska napoved

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, popoldne in zvečer bo občasno rahlo deževalo. Jutri bo pretežno oblačno, popoldne in zvečer so možne padavine. Meja sneženja bo med 500 in 800 metri nad morjem. V nedeljo bo pretežno jasno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
2/15 °C	3/7 °C	–1/10 °C

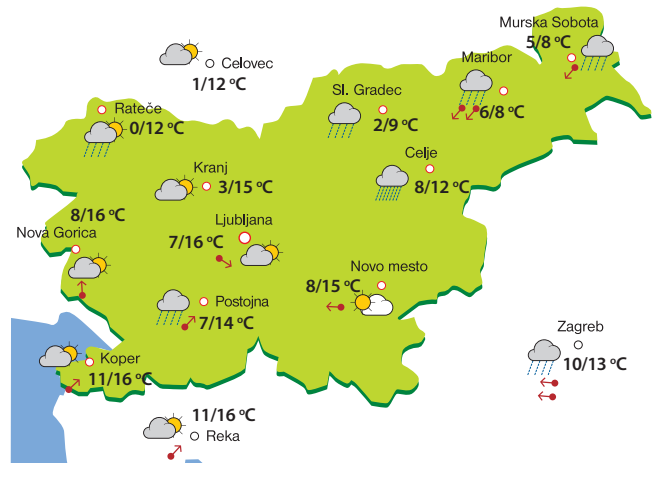

Goljufivi prodajalec posode

Neznani prodajalec posode, spreten z jezikom, je na Primskovem opeharil vsaj dve osebi. Ena od žrtev, ki se je obrnila na nas, opozarja na previdnost.

Aleš Senožetnik

Kranj – Pred Merkurjevo trgovino na Primskovem in verjetno še na kakšni drugi lokaciji se v zadnjih tednih zadržuje moški, ki se predstavlja kot poslovnež in mimoidočim prodaja posodo. Po naših informacijah je opeharil vsaj dve osebi, ena od njih se je v opozorilo morebitnim naslednjim žrtvam spretnega prodajalca posode, s svojo zgodbo obrnila na naše uredništvo.

Kot nam je zaupal bralec, gre za moškega med tridesetim in štiridesetim letom starosti, okrog 170 centimetrov visokega in z rahlo visokim čelom, govori pa v nekoliko polomljeni slovenščini. Vozi avtomobil goriške registracije, pri čemer gre najverjetneje za najeto vozilo in ga pogosto menja, pravi bralec. Je elegantno oblečen in se predstavlja kot poslovnež iz Turčije, ki se vrača domov, na zalogi pa ima še en komplet posode, ki mu ga ni uspelo prodati, s seboj pa ga ne more vzeti na letalo, zato ga s šefovim dovoljenjem prodaja za le nekaj evrov. »Stvari se loti zelo profesionalno, informacije dežujejo v tako hitrem zaporedju, da človek niti ne dojame, kaj se dogaja,« pravi bralec, ki dodaja, da se je zgodba obrnila, ko je imel posodo že naloženo v avtomobilu, moški pa je nato namesto nekaj evrov zahteval petsto ali šeststo evrov. Nato je začel barantati in poleg posode brezplačno ponujati tudi kuhinjske nože in servis. »Bilo je, kot bi me hipnotiziral, enostavno nisem več znal razmišljati,« pravi bralec, ki ga je spreten »poslovnež« opeharil za nekaj stotakov, saj se komplet takšne posode sicer znanega proizvajalca na spletu prodaja za manj kot sto evrov.

Po bralčevih zanesljivih informacijah naj bi neznanec pred približno dvema mesecema opeharil vsaj še eno osebo – prav tako na parkirišču pred Merkurjevo trgovino na Primskovem, čeprav je precejšnja verjetnost, da to ni edina lokacija, kjer deluje.

Za informacije smo zaprosili tudi policijo, kjer pojasnjujejo, da občasno obravnavajo tovrstne primere. Vsem, ki bi se srečali s takšnim ali podobnim primerom pa svetujejo, da ob sumu nezakonitosti takoj obvestijo policijo na številko 113 ali pa se v primeru suma prodaje stvari na črno obrnejo na pristojno službo finančne uprave ali tržni inšpektorat.

Brezplačni internet v rojstnih hišah

V Prešernovi, Čopovi, Jalnovi in Finžgarjevi rojstni hiši bo na voljo brezplačen brezžični internet.

Urša Peternel

Žirovnica – Rojstne hiše znamenitih žirovniških mož: Prešernova, Čopova, Finžgarjeva in Jalnova bodo po novem opremljene tudi z brezplačnim brezžičnim internetom. Občina Žirovnica je namreč uspela na razpisu Evropske komisije, ki s pobudo WIFI4EU želi omogočiti državljanom po vsej Evropi brezžični dostop do interneta na javnih mestih, vključno s parki, trgi, javnimi zgradbami, knjižnicami, zdravstvenimi domovi in muzeji. Občina Žirovnica je iz tega naslova prejela 15 tisoč evrov, poleg štirih rojstnih hiš pa bodo točke z brezplačnim brezžičnim internetom še parkirišče v Vrbi, zdravstveni dom in parkirišče pred zdravstvenim domom, gasilski dom, prireditveni prostor v Završnici, TVD Partizan in prireditveni prostor KK Stol.

Za izvajalca je bil izbran Telemach, ki bo poskrbel za nakup potrebne opreme, po besedah župana Leopolda Pogačarja pa si želijo, da bi točke začele delovati še pred turistično sezono. Gesla za prijavo ne bo, tako da bo brezplačni internet prosto dostopen za vse, domačine in obiskovalce.